Perşembe
17
SONTEŞRİN
1938
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf : Ulus - Ankara
TELEFON
İmtiyaz sahibi 1144
Başmuharrir 1371
Yazı işleri 1062-1063
Matbaa müdürü 1061
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

MİLLİ YASIN
8 İNCİ GÜNÜ

Büyük ölünün cenazesi önünde İstanbulun tâzim geçidi başladı

Kamutay Celâl Bayar hükümetine 344 reyin ittifakıyle ve sürekli alkışlar arasında itimadını bildirdi

Celâl Bayarın beyanatı

Rejimi korumak hakkındaki ihtirasımız ölçüsüzdür

Haricî siyasetimizde değişecek hiç bir şey yoktur, anlaşmalarımıza, dostluklarımıza sadıkız

Buyuk Millet Meclisi, dün B. Abdulhalik Renda'nın reisliğinde saat 15 te toplanmış ve Başvekilimizin beyanatını dinliyerek kabineye 344 reyin ittifakiyle itimadını bildirmiştir.

Başvekilimizin irticalen söyledikleri beyanat sürekli alkışlarla yer yer kesilmiştir. Meclis müzakerelerine ait tafsilâtı bugün 8 inci sayfamızda bulacaksınız.

Başvekilimiz Celâl Bayar'ın çok kıymetli sözleri şudur:

— Sayın arkadaşlar,

İkinci Cümhurreisimiz İsmet İnönü'nün itimatlarına mazhar olarak, Başvekâlete tayin edildim. Kendilerine takdim eylediğim Heyeti Vekile âzalarının isimlerini havi listeyi lûtfen tasvip buyurdular.

Teşkilâtı esasiye kanununun hükümlerine göre, sizin de itimadınıza mazhar olmak şerefini kazanırsam, vazifeme devam edeceğim. (Şiddetli alkışlar).

Resmî bir lisanla bu maruzatımı bildirirken, inkılâbın ve Atatürk rejiminin en mümtaz bir siması ve türk milletinin büyük evlâdı olan, ikinci Reisimiz İnönü'nün, Cümhur reislik devrinin, milletimiz için müteyemmen ve mesut olmasını temenni ederim, buna şahsen emin olduğumu ifade eylerim (Bravo sesleri ,sürekli ve şiddetli alkışlar),

Arkadaşlar,

Milletlerin tarihi, acı, tatlı bir çok hâtıralarla doludur. Bugün biz inkılâp tarihimizin, en acı ve fakat en önemli bir devrini yaşıyoruz: Aziz varlığını her kuvetin fevkında telâkki ettiğimiz ve öyle olduğuna da inandığımız Şef'imizi kaybettik. Şef'in hayatında türk milleti nasıl yekvücut olarak, tek bir kalp gibi O'nun sevgisinde birleşmişse, matemini de aynı surette, bir kalp halinde tutuyor, ve ıstırabiyle ağlıyor.

Âlemşümul acı

Denilebilir ki, şimdiye kadar hiçbir

(Sonu 9. uncu sayfada)

Dün yüksek tahsil gençliği Atatürk anıtı önünde muazzam tezahürat yapmıştır. On binlerce genç Ulus meydanında ve sonra Emniyet âbidesinde toplanarak Atatürk için andiçmiştir. Bu hususdaki tafsilât ve resimler altı ve yedinci sayfalarımızdadır.

Celâl Bayar nutkunu söylüyor

Celâl Bayar'ın gençliğe tâziyeti

Yüksek tahsil gençliğinin dünkü tezahürleri esnasında fakülteler namına hitabeler irat olunduktan sonra :

Başvekilimiz B. Celâl Bayar Ankara yüksek tahsil gençliği idare heyetinden bir genci kabul buyurarak gençliğin gösterdiği heyecanı takdir etmiş ve kendisine, arkadaşlarına iblâğ olunmak üzere şu sözleri söylemiştir :

"Bu gençlik tezahürünü Şef ölümünden evel görmüş olsaydı gözlerini daha müsterih kapardı.

Arkadaşlarınıza taziyetlerimi ve selâmlarımı bildirmenizi rica ederim."

Millî cenaze alayı Ankara proğramını bugün 3 üncü sayfada bulacaksınız

Ağlıyan, hıçkıran, inliyen

150.000 kişi dün Büyük ölünün huzurunda eğildi

(Arkadaşımız Neşet Atay telefonla bildiriyor)

İstanbul, 16 — Sabahın ilk saatleri, yanımda ingiliz, fransız, italyan amerikan, alman, yunan, yugoslav, romen ve bütün dünya matbuatını temsil eden güzide bir kalabalık, ağır ağır Ayaspaşa'dan Dolmabahçe'ye iniyoruz.

Önümüzde kadınlı erkekli yüzden fazla insan var. Gözlerimizi kapasak bu kalabalığın hıçkırıkları bizi gideceğimiz yere kadar götürebilir. Bir ingiliz gazeteci, yanıma sokuluyor:

— İnsan kalbinin, diyor; dünya - nın hiç bir devrinde bu kadar temiz ve insanlığın bütün tarihinde, buna ben - zer müşterek ve derin bir ıstırabı ol - mamıştır.

Sonra ötekiler konuşuyorlar. Ci - hanşümul Atatürk iktıdarını anlatı - yorlar.

İnsanlık tarihinde asker, şef, devlet adamı, idealist ve insan olarak birçok isimler vardır. Hattâ bunların içinde adlarının yanına "büyük" vasfını koydurmıya muvaffak olanlara da rastla - nabilir. Beşeriyet, büyük askerler, büyük şefler, büyük idealistler, büyük devlet adamları ve büyük insanlar ye - tiştirmiştir. Fakat bütün bu vasıfları bir arada ve kendi şahsında toplamı - ya muvaffak olan, insanlık tarihine adını aynı zamanda, en büyük asker,

(Sonu 9. uncu sayfada)

Partiye gelen tebrik telgrafları

Cümhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğine memleketin her köşesinden Parti, Halkevi, Belediye ve diğer müesseseler - le bir çok yurttaşlardan gelen binlerce telgrafta Büyük Millet Meclisinin her zaman olduğu gibi büyük türk milletinin efkâr ve hissiyatına tercüman olmaktaki ülvî isabetinin İsmet İnönü'nü Cümhurreisliğine seç - mekle bir daha tecellî etmesinden halkın şükrân ve memnuniyeti kaydedilmektedir. Partice bu telgraflara teşekkür ve tebrik cevabı verilmiştir.

BUGÜN

2 incide : Başyazımız — Hasan Ali Yücel, Burhan Belge, Nurettin Artam.
3 üncüde: A. Ş. Esmer'in, Fazıl Ahmet Aykaç'ın yazıları.
4 üncüde: Sabahattin Sönmez'in bir yazısı, Tarık Binat'ın şiiri.
5 incide : Nasuhi Baydar'ın yazısı, bir alman gazetesinin, Kadri Yamanın yazıları.

Celâl Bayar hükümetine itimad

F. R. ATAY

Cümhurreisimiz İsmet İnönü, ilk hükümetini teşkil etmek vazifesini Celâl Bayar'a tevdi etti. Bu tevdi, sadece bir istikrar tezahürü hükmünde olmamıştır: Cümhurreisimiz Celâl Bayar'ın şahsında Kamutay'ın, on dört aya yakın İcra hayatı ile tam itimadını kazanan asîl ve muvaffak şahsiyeti bulmuştur.

Atatürk'ün hastalığı ciddî endişeler uyandırmağa başladığı zamandanberi, Celâl Bayar pek nazik bir vazife ve mesuliyet devrinin ağır yükünü, müstesna bir karakter kuveti ile taşıdı. Bu devri, sadece bir dost ve arkadaş sıfatı ile, büyük hastanın başucunda, mukadder facianın adım adım yaklaştığını görerek ve kalbi onun ıstırabı ile parçalanarak geçirmek dahi kahramanca bir tahammül istediğini tahmin edersiniz. Fakat diğer tarafta bütün hizmetleri ile devlet, ve hiç bir an durmıyan millî hayat vardır. Kalbi kadar aklını kullanmak, faciadan sonrası ve ötesi için hazırlanmak, hastanın yanında ve uzağında, göz yaşlarını içine akıtmak, bizzat Atatürk'ün ve memleketin şeref ve menfaati uğruna beşerliğini feda etmek lâzımdı. Celâl Bayar Atatürk'e evlâtlığını, hükümete reisliğini ve Kamutay âzalarına vefakâr dostluğunu, ancak hizmet aşkı ve karakter asaleti ile izah olunabilecek bir nefis feragati içinde ve efendice yapmıştır. Cümhurreisimizin ve Kamutay'ın samimî ve tam itimadı, kendisinin mesuliyet adamlığına olduğu kadar, insanlık vasıflarına karşı pek yerinde bir şehadet teşkil eder. Herkesin vazifesi ağır, fakat hiç kimsenin vazifesi onunki kadar güç değildi. Istıraba teslim olmak bir tesellidir: Vazife ve mesuliyet sahibi bu tesellidden mahrumdu.

Dün Kamutay'a hitap ederken, sesinin hâlâ mağlûp olmıyan azmi, hepimizindir; milletindir. İsmet İnönü'nün *kuvayı milliyeciler ruhu* tâbirini hatırlarsınız: Atatürk'ün, eserini devam ettirecek olan hakikî mirası bu ruhtur. Kan, gözyaşı ve ateş, bu ruh bütün riyazetlerini geçirdi. Millî ahlâkta onun cevher saflığını koruyacağız.

Ne Atatürk yaşarken, sadece bir sevginin, ne de onun ölümünden sonra hepimizin olan bir yasın birleştirdiği insanlar değiliz: Atatürk bir fikrin, bir nizamın, bir cemiyet dâvasının rehberi idi. Onun büyüklüğü gibi bizim birliğimiz de bütündür. Sancak binlerce omuz değiştirecek, fakat türk nesillerinin saf bozmaz ordusu, onun kumanda sesini kaybetmeksizin, zafer yollarını takip edecektir. Yalnız istikbal hakikidir.

Kırşehir gençliği and içti

Kırşehir, 16 a.a. — Günlerden beri Kırşehir beşikteki çocuğundan dağdaki çobana kadar büyük Ata'sının ardından ağlıyor. Dün anıt önünde toplanan gençlik Ulu Şef'in büyük emanetini koruyacaklarına, izinden ayrılmıyacaklarına andiçmişlerdir.

Berlin radyosunda

Berlin radyosu bu ayın 27 inci günü akşamı Berlin saatiyle saat 20.40 da bir "Atatürk hatırası saati,, tertip etmiştir, bu saatte ebedî şefimiz hakkında neşriyat yapılacak Herbert Melzig'in eserinden bazı parçalar okunacaktır.

Kredi fonsiye keşidesi

Kahire, 16 a.a. — Yüzde 3 faizli ve ikramiyeli Mısır Kredi Fonsiye tahvillerinin dünkü çekilişinde:

1903 senesi tahvillerinden 671912 numara 50.000; 1911 senesi tahvillerinden 320355 numara 50.000 frank ikramiye kazanmışlardır.

İÇTEN DIŞTAN

Size gıpta ediyorum...

Gençler;

Bundan yirmi sene önce ben de sizin gibi, sizin bugün ağladığınız, çağladığınız gibi dertli, elemli, coşkun ve ateşliydim. Ben de sizin gibi kürsüler üstüne çıkar, en gür sesimle yaslarımı, hicranlarımı haykırırdım. Bundan yirmi sene önce, ben de sizin gibi yumruklarımı göklere kaldırır, karşımdaki genç kalabalığı yüreğimden kopan hıçkırıklı sözlerle coşturur, kükretirdim. Fakat bütün bunlar ne içindi, biliyor musunuz, gençler, biliyor musunuz? Can çekişen vatan içindi, ölen devlet içindi, başsız ve perişan kalan millet içindi.

Gıpta ediyorum size, gençler; siz de bu gün haykırıyorsunuz; ağlıyorsunuz; yaslı ve hicranlısınız; dertli ve elemlisiniz. Fakat ne için ve kimin için? Bizim ölümüne ağladığımız vatanı kurtaran için, yıkılan devleti yeniden kuran için, başsız ve perişan türk milletine baş olan kahraman için.. O'nun hâtırasını anarak, O'nun ölümüne yanarak, O'nun hür yarattığı vatanda, ancak istiklâl havasını içmiş göğüslerinize O'nun sevgisi, O'nun gururu dolarak ağlıyorsunuz. Size gıpta ediyorum. Doğum tarihiniz, istiklâl mücadelesinin doğumuna rastlıyor. Size gıpta ediyorum, gençler; kara bayraklarla inkırazı remzedilmiş bir devrin acı, öldürücü zehrini tatmaksızın O'nun açtığı tarihî çağın içinde dünyaya geldiniz. Size gıpta ediyorum.

Sözleriniz beni ağlattı. Gözleriniz beni ağlattı. Ölümüne ağladığınız büyük insan, sizi dinliyenler arasında bulunsaydı, (ah, bulunsaydı...) kimbilir O nasıl coşar, taşar ve bahtiyarlıkların en ilâhisini nasıl bir heyecan tufanı içinde duyardı. En çok duyan O idi. Öyle duymasaydı siz, bu gün böyle her kula nasip olmaz bir asaletle ateş dolu yüreklerinizi bu kadar necip bir boşalışla milletin kalbine dökebilir miydiniz? Gençler, size gıpta ediyorum; koskoca türk milletine, O'nu ağlatarak emniyet ve tesliyet verebildiniz. Sizden önceki nesilden olup da Büyük Ata'sından ödev almış bulunanlar, yarın size, ellerindeki vazifeyi teslim ederlerken fânîlere vâdedilmiş huzur ve gururun en yükseğini hissedecekler. Size gıpta ediyorum, gençler; on yedi milyona istikbali işaret ve ebedîliği hissettirdiniz. Vatan toprağı üstünde vücuda getirdiğiniz kalabalığın kaynıyan, coşan, koyu sathını, aziz Atatürk'ün göklerden yere akseden gölgesi olarak takdis ediyorum. Gençler, size gıpta ediyorum; size gıpta ediyorum, gençler!...

Hasan - Âli Yücel

Yarından itibaren Ankara'ya günde on fren işliyecek

Devlet demiryolları idaresi cuma gününden itibaren gelecek perşembe gününe kadar Anadolu hatlarında her türlü eşya ve ticaret mallarının nakliyesine nihayet verecektir. Bu tedbir büyük Şef'in cenaze töreni için yolcu trenlerinin arttırılmış olmasından ileri gelmiştir.

Cuma gününden itibaren Ankaraya ve pazartesinden itibaren de İstanbul'a günde on yolcu treni hareket edecektir. Bu trenler cenaze töreni için gelecek ecnebi heyetlerle askerî kıtalara ve törene iştirâk edecek zevata tahsis olunacaktır.

Etrüsk vapurunun eski sürati temin edildi

İstanbul, 16 (Telefonla) — Denizbank Etrüsk vapurunun sürati hakkında şu izahatı vermiştir:

Geminin Almanya'da yaptığı sürati burada temin edemeyişinin sebepleri araştırılmış ve bu farkın ızgaralardan ileri geldiği anlaşılmıştır. Izgaralar, kömürlerimize uygun ızgaralarla tebdil edilmiştir. Ve mahzur ortadan kaldırılmıştır. Gemi muayyen süratini yapacaktır.

Beynelmilel kanser haftası

İstanbul, 16 (Telefonla) — 23-28 ikinci teşrin zarfında bütün dünyada yapılacak olan kanser haftası memleketimizde de açılacak ve bu işle kanser enstitüsü meşgul olacak ve radyomun keşfinin kırkıncı senesi dolayısiyle neşriyat yapılacaktır.

İzmit matem içinde

İzmit, 16 a.a. — Büyük Kurtarıcımız Atatürk'ün vefatı haberi geldiği günden beri bütün İzmit derin bir sükût ve matem içinde bulunuyor. Yarıya indirilen bayraklariyle, çocuğiyle, gençiyle, hitiyarlariyle bütün şehir O-nun aramızdan ayrılışına ağlamaktadır .Bu acı haberin geldiği gün her tarafta olduğu gibi, mekteplerde çocukların hıçkırık ve göz yaşları arasında doktorların müdahalesini icabettirecek kadar derin teessürler vukua gelmiştir. Bir gün sonra Büyük Millet Meclisinin, Büyük Ata'mızın en güzide mesai arkadaşı olan ve bütün milletin kalbinde derin bir hürmet ve sevgi ile yaşayan İsmet İnönü'nü devlet şefliğine seçmesi, bu hazin matemin için-deki ümitsizliği gidermiş ve büyüklerimize karşı olan saygı ve bağlılıkları tekrarlamıştır. Şimdi bütün İzmit Atamızın aramızdan geçecek olan büyük ölüsüne son bir defa yüz sürmek bahtiyarlığına nail olabilmek için O'nun Ankara'ya geçeceği hazin günü beklemektedir.

Trabzonun göz yaşları

Trabzon, (Hususî) — Günden güne derinleşip kökleşen büyük acının ıstırabiyle kıvranan trabzonlular halkevinde ve hoparlörlerin başında bir toplantı yaptılar Hatipler kayıbın büyüklüğü karşısında duyulan derin acıyı tebarüz ettirdiler. Göğüslerinde Ata'nın siyah kordelâlara sarılı resimlerini taşıyan on binlerce kişi göz yaşlariyle buradan ayrıldılar.

Eski Afgan kıralı

Amanullah Han Atatürk'ün tabutu önünde

İstanbul, 16 (Telefonla) — Eski Afgan kıralı Amanullah Han ebedî Ata'ya son hürmet ve vedâ vazifesini ifa etmek için bugün İstanbul'a geldi ve saat birde Dolmabahçe sarayına giderek Atatürk'ün huzurunda dakikalarca hüngür hüngür ağladı. Ve ihtisasatını şöyle anlattı:

"— Roma'da evimizde idik. Radyo dinliyorduk. Kara haberi öğrenince ne hale geldiğimizi tasavvur edemezsiniz. Kalbimizden vurulmuş gibi olduk. Deli olacağımızı zannettik. Mâtemimizi gazetelerin verdiği tafsilât büsbütün artırdı. Çocuklarım siz kalınız ben gidip büyük Ata'nın kayıbı karşısındaki elem ve teessürlerimi ona kendi huzurunda ızhar etmek istiyorum dedim. İstanbul'a bu maksatla ve tamamen hususî mahiyette geldim. Eğer gelmeseydim, ebediyete intikal eden büyük ölünün önünde ağlamasaydım bu ebedî ayrılığa tahammülüm çok güç olacaktı. Ona son hürmet vazifemi yapabilmek için İstanbul'a geldim. Gelir gelmez saraya gittim. Büyük arkadaşımın tabutu huzurunda durdum, eğildim ve ağladım. Elemim türk milletinin elemi kadar büyüktür. Çok sevdiğim türk milletine taziyetlerimin arzına tavassutunuzu rica ederim.

Amanullah Han Atatürk'ün büyük hizmetlerine karşı hayranlığını ve bu hizmetlerin şark memleketlerindeki tesirlerini anlattıktan sonra türk milletinin İsmet İnönü'nü Atatürk'ün boş bıraktığı yere intihap suretiyle verdiği isabetli kararı takdirle öğmüş, İsmet İnönü'nün Atatürk'le beraber başardığı büyük hizmetleri anlatmış ve resmî merasimden sonra Ankara'ya giderek İsmet İnönü'ne tâziye ve tebriklerini ve muvaffakiyet temennilerini arzedeceğini söylemiştir.

Amanullah Han Atatürk'ün cenaze merasimine İstanbul'da ve hususî olarak iştirâk edecektir.

Tramvay ve tünel şirketleri umumî heyetleri toplanıyor

vay ve tünel şirketleri devlet tarafından satın alınacağı için, her iki şirket de hükümetle yapılacak müzakereler hakkında karar almak üzere 19 birinci kânunda umumî heyet toplantılarını yapacaklardır.

Köylü için bir kahramanlık destanı bastırıldı

Ordu'nun harp görmüş subayları-nın hatıralarına müracaat olunmak suretiyle toplanan ve kahramanlık destanları adı verilen eser İç Bakanlık tarafından 27.000 nüsha olarak bastırılmıştır. Bu eser, köy kanunu tatbik olunan köylerimize tevzi olunacak ve faydalanması için köylünün toplu bulunduğu yerlerde öğretmen, eğitmen, kâtip ve diğer köy okur yazarları tarafından köylüye okunup anlatılacaktır.

Mısır'ın yeni millî müdafaa plânı

Kahire, 16 a.a. — Mısır hükümeti tarafından tanzim edilen beş senelik millî müdafaa plânında ihtiyat kıtalarının çoğaltılması ve kıtaların mevcudiyetinin plân tamamlandığı zaman 200.000 kişiye çıkarılması derpiş edildiği bildirilmektedir.

Bu miktara eyaletlerdeki polisler de dahildir. Plânda bundan başka Kahire'de de bir harp malzemesi fabrikasının kurulması da derpiş edilmektedir.

İNSAN VE KÜLTÜR

Atatürk Enstitüsü

Bir iki kitapta bulacağımız izahat haricinde, Atatürk'ün belli başlı bir biografisi bile yoktur. Yabancı muharrirler, kâh buraya uğradıkları zaman ve kâh bulundukları yerlerden, memleketimizin bu işle alâkadar farzettikleri müesselere müracaat ederler ve bunları müşkül vaziyette bırakırlardı.

O'nun bugün eseri meydanda durduğu halde bunun ne şekilde meydana getirildiğine dair ve bu da eserin birinci parçasına ait bulunmak üzere mazbut ve sarih olarak eldeki yegâne vesika, Büyük Adamın bizzat kendisi tarafından yazılmış nutuktur. Büyük Adam, sanki zamanın ve zaman içinde bir çok mefruz ve gayrı mefruz âmillerin vesikalarla hâdiseler arasına girerek bunların her birini bir tarafa savurmasına mâni olmak istiyormuş gibi, eserinin birinci parçasına ait bilinmesi lâzım her hakikati bir cildin çatısı ve damı altına almıştır.

Sivas ve Erzurum kongreleri hakkında detaylı ve kolay okunur ve hafızalarda kolay muhafaza edilir muhtelif muhatablara göre düşünülmüş muhtelif hacim ve mahiyette yazılarımız yoktur.

Atatürk, inkilâbın muhtelif safhalarında gayet muayyen sözler söylemiş ve gayelerine muayyen bir strateji ve taktik takip ederek vasıl olmuştur. O'nun bu fiil ve hareketlerinde geniş ölçüde insanî bir taraf vardır. Bunlara dair de, ancak bazı hafızalarda malûmat vardır.

Atatürk aramızdan dün ayrıldığı için, O'nu çok iyi tanıdığımızı farzedebiliriz. Fakat unutmıyalım ki zaman, bu hususta affetmez bir kuvettir. Vesika toplamamak, büyük tarihî hamlelerimizi ciltlere ve taşlarla tunçlara havale etmemek itiyadımız yüzünden, Timur, Yavuz v.s. gibi büyüklerimiz hakkındaki malûmatımız bile ne kadar noksandır! Buna karşılık, kolbaşları esatîr devrine dalan büyük grek şahsiyetlerinin eserleri ve hüviyetleri muhafaza olunmuştur.

Atatürk'ü olduğu gibi muhafaza etmek ve gelen nesillere bu şekilde emanet eylemek kararında olduğumuza şüphe yoktur. Unutmıyalım ki, bunun için en büyük hüsnü niyet dahi kâfi değildir. Bunu yapabilmek için bir tek çare vardır: İlim.

Bizde İlim'in O'ndan büyük kurucusu ve koruyucusu çıkmamıştır. Bize düşen, O'nun böylece en yüksek yere oturttuğu ilim'i *derhal* O'nun hizmetine vermektir.

Demek ki bir "Atatürk Enstitüsü"nü O'nun bu gibi işlerde gösterdiği karar sürati ile bir an önce kurmamız ve :

1. **Atatürk'ün eserini izah,**
2. **Atatürk'ün muhtelif hüviyetleri ve insan tarafını tesbit,**
3. **Atatürk sevgisini milletin bütün tabakaları arasında daima canlı ve taze tutmak.**

işini, bu müesseseye, yani ilim'e havale eylememiz lâzımdır.

Hislerimiz güzeldir. O'na olan sevgimiz büyüktür. O'nun hakkındaki malûmatımız kâfidir. Bunlar, bugün için mükemmel şeylerdir. Şurası yalnız muhakkaktır ki, ne mermer, ne de tunç, ne edebiyat ne de his, Atatürk cinsinden olan bir varlığı kucaklamıya ve göstermiye kâfi gelemez. Türk ve insanlık tarihinin nadide bir incisi olan Atatürk'ün lâyik mahfazası ancak "ilim" olabilir.

Enstitü'nün bizde ve dışarıda âzâsı, O'na lâyik bir binası ve büroları, yanı başında müzesi, nakdî mükâfatları ve madalyeleri ve bütün bunları başarabilmek üzere de tahsisatı ve varidat kaynakları olmalıdır.

Burhan BELGE

Hariciye imtihanı tehir edildi

21 ikinciteşrinde yapılacak olan hariciye imtihanı 5 ilkkânuna talik edilmiştir. (a.a.)

Ankara emniyet üçüncü şube müdürlüğü

Gümrük muhafaza genel komutanlığı hâkimlerinden B. İrfan Parlan Ankara emniyet müdürlüğü üçüncü şube müdürlüğüne tayin edilmiştir .

Vilâyet büdçelerinde yapılacak münakaleler

İç Bakanlıkta müteşekkil vilâyet hususî idare büdçeleri tetkik komisyonu Rize, Sinop, Çoruh, Çorum, Kırklareli, İstanbul, Denizli, Mardin, Aydın, Burdur, Manisa, Kırşehir, Sivas, Eskişehir, Antep, Ağrı, Kars, Erzincan, Konya, Seyhan ve İzmir vilâyetlerinin 1938 finans yılı büdçelerinde yapılması teklif olunan münakaleleri kabul etmiştir. İç Bakanlık bu münakalelere ait kararname projesini Başbakanlığa vermiştir .

Artırım ve yerli malı haftası hazırlığı

Her yıl olduğu gibi bu yıl da 12 birincikânunda dokuzuncu artırım ve yerli malı haftası Başbakanın bir söylevi ile açılacaktır. Bu haftanın canlı ve özlü bir ekonomi haftası halinde kutlanması için hazırlıklara başlanmıştır.

Cümhurreisimizin yüksek meziyetleri

Tiran, 15 a. a. — Alba ajansı tebliğ ediyor:

Türkiye'nin yeni reisicumhurunun intihabı hakkında mütalealar yürüten Dirito gazetesi şöyle diyor:

"Türkiye'nin Reisicumhuru İsmet İnönü, ziyaı Arnavutluk'ta şiddetli acı uyandırmış olan yeni Türkiye bânisinin eserine devam edecektir."

Yeni türk reisicumhurunun yüksek meziyetlerini hatırlatan bu gazete, şöyle devam ediyor:

Arnavut milleti, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararını büyük bir memnuniyetle karşılamıştır. Burada İsmet İnönü'ne türk siyasetini idame edecek mümtaz ve kıymetli bir şef nazariyle bakılacaktır.

Drita gazetesi, yazısının sonunda Türkiye'nin refahı hakkında temennilerde bulunmaktadır.

Shtypti gazetesi, İsmet İnönü'nün intihabı hakkındaki haberleri neşretmekte ve birinci sayfasında büyük başlıklar altında Türkiye'nin yeni reisicumhurunun tercümeihalini yazmakta ve yüksek meziyetlerini saymaktadır.

Vilâyet ziraat memurları kadrolarında değişiklik

Bakanlar Heyeti bazı vilâyetlerin ziraat memurluklarına ait teadül cetvelerinde değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklere ait kararnameler vilâyetlere tebliğ olunmuştur.

MUCİZELER

Meşhur bir arap mersiyesinin ilk mısraları şunlardır :

"Hayatta da, ölümde de yükseklik!

İşte bu, muhakkak ki, bir mucizedir.,,

Meali, hayal meyal, hatırımda kalan bu iki mısraı söyleyeni de, kimin için söylendiğini de bilmiyorum.

Fakat, mucizelerle dolu bir hayatın, ölümünden sonra da kendi sevgili milleti ve âziz yurdu için, hâlâ, ebedî bir tanrı gibi, mucizeler yaratmakta devam ettiğine bir kere daha inanmak isterseniz, yedi kat ellerin O'na dair yazdıklarını tekrar tekrar okuyunuz.

Şaheserler dili fransızca, en güzide üsluplariyle O'nu bütün dünyaya, bütün fransız gençlerine bir kahramanlık örneği gibi gösterdi.

Şekspir'in lisanında "Beşeriyetin bu en büyük adamı,, kendine tavsif kelimelerinin en seçmesini buluyor.

O'nun ölümüyle bütün dünyanın yoksul kaldığını, O'ndan sonra cihanı daha az enteresan bulacağımızı bizimle, hattâ bizden önce söyliyenler, yabancılardır.

O'nu son istirahatgâhına kadar teşyi etmiye gelenler içinde dünya memleketlerinden bir çoğunun bayrakları da, O'nun âziz vücudünü ebediyen saracak türk bayrağının etrafına bir çerçeve halinde sıralanacaktır.

Bütün dünya O'ndan ve O'ndan bahsederken O'nun kurduğu büyük eserden, bizden ve bizim yurdumuzdan bahsediyor.

O'nun hayatında koyduğu eser, O'nun ölümü yüzünden de insan oğlunun konuşabildiği bütün dillerde sevgilerle, saygılarla terennüm olunmaktadır.

Tarih, - öncesinin tanrıları, ve yarı - tanrılarını masal kahramanı gibi dinliyebiliriz belki; fakat hayatında ve hayatından sonra gösterdiği mucizeler karşısında bu tarihin ve tarih - sonrasının, tanrısını inkâra kim kıyışabilir ?

N. ARTAM

HAVA

Soğuklar artmakta devam ediyor

Dün şehrimizde hava açık ve durgun geçmiştir. En yüksek ısı 11 derece kaydedilmiştir. Yurdun Trakya, Kocaeli mıntakalariyle Ege'nin şimalinde hava bulutlu, Karadeniz sahillerinde bulutlu ve mevzii yağışlı, diğer mıntakalarda açık geçmiştir. 24 saat içindeki yağışların karemetreye bıraktığı su mikdarları Samsun'da 5, Trabzon'da 4, Terme ve Ordu'da 1, kilogramdır. Rüzgârlar şark, cenup şarkı, ve Akdeniz sahil mıntakalarında cenubu garbiden saniyede 1, diğer yerlerde umumiyetle şimalden en çok 5 metre kadar hızla esmiştir. En düşük ısı sıfırın altında 11 derecedir. En yüksek ısı da İzmir ve Islahiye'de 16, Antalya ile Adana'da 22 derecedir .

Atatürk ve cihan sulhu

Atatürk'ün ölümünde türk milleti kurtarıcısını kaybettiği gibi dünya da sulhun büyük koruyucusunu kaybetmiştir. Bu büyük mâtem içinde yabancı gazetelerin neşriyatı, Atatürk'ün sulhseverliği üzerinde çok durmuştur. Bir Danimarka gazetesi, "O zaferi kazandıktan sonra kılıcını bırakmıştır.,, diyor. Diğer bir İskandinav gazetesi de diyor ki:

"Atatürk'ün dış politikası,, tarihte bir imtisal nümunesi olarak kalacaktır.,,

Dünyanın en büyük askeri olan Atatürk, şüphesiz, sulhun da en büyük koruyucusu idi. Atatürk türk milletinin mukadderatını eline aldığı zaman, Yakın Şark, belki de tarihte misli görülmemiş bir anarşi içinde idi. Atatürk millî mücadeleyi, türk milletinin hayat ve çalışma hakkını temin etmek için yapmıştır. Fakat bugünkü vaziyet de gösterdiği gibi aynı zamanda sulh ve müsalemet uğrunda yapılmış bir mücadele olmuştur. Danimarka gazetesinin çok doğru olarak yazdığı gibi, Atatürk, Yakın Şark'ta sulhun istikrarı için elzem addettiği hedefe vardıktan sonra kılıcı bırakmış, türk milletine hedef olarak medeniyet ve kültür yolunda ilerlemeği işaret etmiştir. Atatürk'ün sulhseverliği, yalnız türk milletine sükûn içinde çalışma imkânını hazırlamak düşüncesinin mahsulü değildi. İnsanlığın bu yüksek mefkûresi Atatürk'ün yüreğine yakındı. Atatürk insanlığın sulh ve sükûn içinde çalışma ile yükseleceğine inanırdı. Bunun için kendi memleketine uzaktan da gelse her sulh teşebbüsünü daima memnuniyetle karşılardı. Yakın Şark'ta sulhun istikrarı ve sağlamlaşması için sarfettiği mesai, Balkan paktı, Sadâbad paktı gibi bir takım anlaşmaların imzasiyle muvaffakiyetli neticeler vermiştir. Bu sayede bir zamanlar, "barut fıçısı,, mahiyetinde olan Yakın Şark, istikrarsız sükûn adası olmuştur.

Fakat Atatürk umumî sulh teşebbüslerini de daima memnuniyetle karşılardı. Harbin ilgası gibi insanî bir gaye istihdaf eden Kellogg misakını, canlı bir hakikat halinde yaşatmak ve enternasyonal münasebetlerin nazımı haline koymak için çalıştı.

Atatürk dünyanın en büyük milliyetperveridir. Fakat milliyetperverliği sekter değildi. Türk milleti için ısrarla istediği her hakkı, hiç bir milletten inkâr etmeği aslâ düşünmemiştir. Sulhperevrliğinin bir sırrı da bu hakperestliğindedir. Tarih Atatürk'e sayfalarında yer verirken, bu sulhseverliği üzerinde çok duracaktır.

A. Ş. ESMER

KÜÇÜK DIŞ HABERLER

× **Moskova** — Yüksek Sovyet meclisi, B. Benediktov'u ziraat halk komiserliğine tayin etmiştir.

× **Roma** — İngiliz sefiri Lord Perth, Chigi sarayında Kont Ciano'ya itimatnamesini tevdi etmiştir.

× **Tokyo** — Devlet meclisinin hususî komisyonu, Almanya ile Japonya arasında kültürel bir mukavele akdi lehinde karar vermiştir.

× **Paris** — Ticaret nezareti ticaret itilâfları direktörü B. Alphand, iktısadî bir heyetin başında olduğu halde salı günü Paris'ten hareket etmiştir Heyet, bir ay kadar seyahat edecek, Bükreş, Sofya ve Belgrad'a uğrıyacaktır.

× **Vaşington** — Matbuat konferansında reisicümhur B .Ruzvelt, Amerika'nın teslihat siyasetine yeni bir istikamet verilmesi lehinde beyanatta bulunmuştur.

× **Prag** — Çekoslovak makamatı, çek tâbiyetine girmemiş olan mültecilerin umumî bir tahriri nüfusunun yapılmasını emretmişlerdir.

× **Paris** — Varşova'dan bildiriliyor. Polonya hükümeti, geçen cuma Polonya istiklâlinin yirminci yıldönümünün tesidi esnasında Dantzig arazisinde Polonya bayrağının uğramış olduğu Polonya hakareti serbest şehir âyan meclisi nezdinde protesto etmiştir.

× **Londra** — Yeni Zelanda hükümeti, tayyare kuvetlerini sistematik surette arttırmak niyetindedir. Millî müdafaa nazırı B. Jones, İngiltere hükümeti ile 250 tayyare satın almak için müzakerelerde bulunmaktadır.

Belçika parlâmentosunda

Büyük Şef Atatürk'ün hâtırası tebcil edildi

Cenaze töreninde bulunacak yabancı heyetler yola çıkmağa başladılar

Brüksel, 16 a.a. — Belga ajansı bildiriyor: Mebusan meclisi, dünkü celsesinde Atatürk'ün hatırasını tebcil etmiştir. Meclis reisi, mebusları ayağa kalkmağa dâvet etmiş ve Atatürk'ün ölümünü heyecanlı tâbirlerle meclise bildirmiştir.

Reis, müteakiben Türkiye'yi muhatap edinerek bir taziye hitabesi irat etmiştir. Müteakiben meclis ruznameye geçmiştir.

Yunan heyeti cumartesi günü İstanbul'da

Atina, 16 a.a. — Başında Başvekil B. Metaksas bulunan Kemal Atatürk'ün cenaze merasimine iştirâk edecek olan heyet hususî trenle perşembe akşamı yola çıkacaktır.

Cumartesi günü öğleden sonra heyet İstanbul'a varacak ve Ankara'ya müteveccihen yoluna devam edecektir.

Gazeteler, Türkiye'ye ait haberleri ve fotoğrafileri neşretmekte berdevamdırlar.

Elefteron Vima gazetesi, muhabiri B. Yokarinis'in göndermiş olduğu uzun bir yazıyı neşretmektedir.

Bütün yunan gazeteleri, cenaze programını neşretmektedirler.

Fransız heyeti

Paris, 16 a.a. — Havas ajansı tebliğ ediyor:

Fransız hükümetini Atatürk'ün cenaze merasiminde temsil etmeğe memur edilmiş olan fransız heyeti bu akşam saat 22.15 de Paris'ten hareket edecektir.

Dahiliye Nazırı ve eski Ankara sefiri B. Albert Sarraut'nun riyaseti altında bulunan heyet, yüksek harp meclisi azasından general Georges ve yüksek bahriye meclisi âzasından Visamiral Laborde'den mürekkeptir.

180 bahriye silâhendazı da geliyor

[illegible] fakat edecektir.

Fransa'nın Suriye Âli Komiseri Kont de Martel, ve şarktaki fransız kuvetleri kumandanı general Caillault, cenaze merasiminde temsil edileceklerdir.

Albay Kole de heyete dahil bulunmaktadır.

Emile Bertin adındaki fransız krüvazörü Atatürk'ün cenaze merasimine iştirâk etmek üzere İstanbul'a gelecektir.

Alman heyeti

Atatürk'ün cenaze merasiminde hazır bulunacak olan alman heyetinin tam listesi:

Müşavirler meclisi reisi Son Eksâlns Baron von Neurath, Ordu kumandanı piyade generali List, amiral Cerls, hava ordusu kumandanı general Felmi, Orta Elçi von Kotze, sefaret müsteşarı Braun fon Stumm, sefaret kâtiplerinden fon Kessel, tayyare albayı Kettenbeil, yarbay fon Rost, bahriye birinci mülâzimi Betge. (a.a.)

Bulgar heyeti

Atatürk'ün cenaze merasiminde hazır bulunacak olan Bulgar heyetinin tam listesidir:

Kıral sarayı mülkî dairesi şefi Costantin Panof, Majeste Bulgar Kıralını temsil edecektir.

Hükümeti temsil edecek olan Hariciye Nazırı general Thedosi Dascaloff.

Orduyu temsil edecek olan Sofya garnizonu kumandanı general Kostantin Lukach. (a.a.)

Bir sovyet müfrezesi de geliyor

Atatürk'ün cenaze merasimine 100 kişilik bir Sovyet müfrezesinin zabitleriyle birlikte iştirâk edecekleri haber alınmıştır. (a.a.)

Arnavut heyeti yola çıktı

Tiran, 16 a.a. — Alba ajansı tebliğ ediyor:

Kemal Atatürk'ün cenaze merasimine iştirâk edecek olan Arnavutluk heyeti tayyare ile hareket etmiştir. Adliye nazırı B. Faik Shatku, heyete riyaset etmekte ve heyet meyanında mebuslardan B. Cavit Leskoviku ile Arnavutluğun Ankara elçisi B. Asaf Diadiul bulunmaktadır.

İtalya'dan çelenk gönderildi

İstanbul, 16 (Telefonla) — İtalya hükümeti adına Atatürk'ün cenazesi için Roma'dan muazzam bir çelenk gönderilmiştir. Çelenk İtalya sefareti memuru tarafından sefaretaneye götürülmüştür.

Mısır heyeti geldi

İstanbul, 16 a.a. — Büyük ölünün cenaze merasiminde, Mısır hükümetinin Ankara büyük elçisi ile beraber Mısır hükümetini temsil edecek olan Bükreş daimî maslâhatgüzarı B. Amin Fuad, dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir.

Atatürk'ün hatırasını bir dakika sükûtla tebcil eyledikten sonra...

Balkanlar arası turizm konferansı işe başladı

Atina, 16 a.a. — Atina ajansı bildiriyor: Dün saat 11 de matbuat ve turizm sekreter muavinliği binasında Balkanlar arası turizm konferansının mesaisi başlamıştır.

Konferansta şu zevat bulunmuştur: Romanya namına B. Contantinesco, Türkiye namına B. Bürhan Zihni Sanuz ve Şinasi Hisar,

Yugoslavya namına B. Sederiadis, B. Agopitos, B. Popadakis ve B. Petracopulos.

Açılma nutkunu matbuat ve turizm sekreteri B. Nicolidis irat etmiştir.

B. Nicolidis'in nutku

B. Nicolidis, delegelere "hoş geldiniz,, dedikten sonra, komitenin uhdesine düşen vazifenin ehemiyetini anlatmış, antant devletleri arasında başlıyacak olan turizm cereyanının alâkalı memleketler arasındaki tesanüdü artırdıktan başka onları dünyaya da tanıtmağa yarıyacağını tebarüz ettirmiştir.

Atatürk için bir dakika sükût

B. Nicolitis sözlerine devamla demiştir ki:

"— Müzakerelerinize başlamadan evel hatırıma gelen bir şeyi söylemek istiyorum. Sizler, yanılmıyorsam yalnız türk kardeşlerimizi değil, dört Balkan milletini mâteme garketmiş olan elemli hâdiseden sonra ilk balkanlılar içtimaını aktetmiş bulunuyorsunuz. Bu dakikada reis Atatürkün dâhi şahsiyetini, o büyük şefin hatırasını düşünüyorum. Onun memleketine yaptığı şeyler, onun balkan antantı için yaptığı şeyleri şimdi burada söylemenin zamanı değildir. Fakat şöhretşiar ölünün hatırasını tebcil için bir dakika sükût etmek hususunda benimle müttefik olduğunuza eminim.,,

Delegemizin cevabı

B. Nicolidis'in nutkuna cevap veren Türk murahhası B. Sanuz, görmüş olduğu iyi kabulden dolayı arkadaşlarına teşekkür etmiştir. Mumaileyh bilhassa Atatürk'ün büyük ziyaı dolayısiyle türk milletinin duçar olduğu mâteme Elen milletinin ve zimamdarlarının sempati ve tesanüt hisleriyle iştirâk etmiş olmasından dolayı teşekkür etmiştir. Türk murahhası, bunu müteakip konferansın sarfedeceği mesai neticelerinin yalnız iktısadî mahiyette olmıyacağını, aynı zamanda sosyal ve siyasî bir ehemiyeti haiz olacağını söylemiştir.

Bir dakika sükûttan sonra konferans mesaisine başlamıştır.

Millî cenaze alayı Ankara programı

Cenaze pazarertesi günü saat 10 da Büyük Millet Meclisi binasından kaldırılacak

Atatürk'ün cenaze töreninin Ankara'ya ait esas programı şudur:

Ankara'ya muvasalat

20 sonteşrin 1938 pazar günü:

Cenazeyi taşıyan tren saat 10 da Ankara istasyonuna muvasalat edecek ve Reisicümhur, Büyük Millet Meclisi Reisi, Mareşal, İcra Vekilleri heyeti ve saylavlar tarafından merasimle karşılanacaktır. Bu karşılanma merasimine bir piyade taburu iştirâk edecektir.

Tabut vagondan indirilecek ve bu esnada ihtiram kıtasına refakat eden bando tarafından Chopin'in mâtem marşı çalınacaktır. Tabut 12 general tarafından kemali tâzimle istasyonun büyük holünden geçirilerek istasyon merdivenleri önünde bulundurulacak olan top arabasına vazedilecektir.

Top arabası istasyon caddesini tâkiben Büyük Millet Meclisine doğru ilerliyecektir.

İstasyondan Ulus meydanına giden caddenin iki atrafına asker dizilecektir.

Tabutun top arabasına nakli esnasında 101 pare top atılacaktır. Tabut frak giymiş 12 saylav tarafından top arabasından indirilecek ve Kamutay binasının methalinde önceden hazırlanan mahalli mahsusa vazedilerek bir katafalk vücuda getirilecektir. Katafalk'ın iki tarafına altı oku temsilen altı meşale konulacak ve bu meşaellerin yanlarında sağ ve solda birer general, birer subay ve erden müteşekkil altı kişilik bir heyet büyük üniformalarını lâbis ve kılıçları çekilmiş bir vaziyette tâzim nöbeti bekliyeceklerdir.

Saat 13 den itibaren İstanbul'da yapıldığı veçhile Reisicümhur, Büyük Millet Meclisi Reisi, Başvekil, İcra Vekilleri heyeti, saylavlar, başta Mareşal olmak üzere kara, deniz ve hava kuvvetleri mensupları ile mülkî erkân, cümhuriyet Halk Partisi, erkânı, dekan ve profesörleri başta olmak üzere Ankara'daki fakülteler, harp okulu ve diğer yüksek okullar talebeleri, memurlar, malî ticarî ve idarî teşekküller mensupları, matbuat mümessilleri ve arzu eden halk Katafalk'ın önünden geçerek resmi tâzimi ifa edeceklerdir.

Cenaze töreni

21 Sonteşrin 1938 pazartesi günü : Cenazeyi takip edecek zevat saat 9 a kadar Kamutay binasına gelmiş bulunacaklardır. Ecnebî, murahhas heyetleri, Ankarapalas holünde toplanacaklar ve bilâhare kendilerine tahsis edilen yerleri işgal edeceklerdir.

Top arabasının önünde gidecek olan kıtalar, Kolbaşısı Halk sineması önünde bulunmak üzere Çankırı caddesi boyunca yürüyüş kolunda toplanmış bulunacaklardır. Yabancı kıtalar Parti binası ile Halk sineması arasında kendilerine gösterilecek yerde yürüyüş kolu nizamında hazır olacaklardır.

Saat 10 da tabut, frak giymiş 12 saylav tarafından kaldırılarak, Kamutay binası önünde bulundurulacak olan top arabasına vazedilecektir. Bu esnada cenazeye refakat edecek olan 12 general, top arabasının iki tarafında kılıçlarını çekerek mevki alacaklardır.

Tabut top arabasına vazedildikten sonra, verilecek işaret üzerine, kıtaat yürüyüşe başlıyacak ve cenazeyi selâmlıyarak 1 numaralı krokide gösterilen yerlerini almak üzere ilerliyeceklerdir. Bu yürüyüş esnasında kıtaata refakat eden bandolar çalmıyacaktır.

Cenaze alayının nihayetinde gidecek olan piyade taburunun kolbaşısı Halk sineması önüne gelince tabur duracaktır. Müteakiben, yabancı kıtalar da harekete geçerek top arabasının önündeki yerlerini işgal edeceklerdir. Bunun üzerine cenazeyi takip edecek olan zevat 2 numaralı krokide gösterildiği veçhile, yerlerini alacak ve arkalarına, alayın nihayetini teşkil edecek olan tabur ilerliyerek korteji kapıyacaktır.

Bu suretle teşekkül eden cenaze alayı, verilecek bir işaret üzerine, hareket eyliyecektir. Bu esnada Riyaseticümhur bandosu Chopin'in mâtem marşını çalmağa başlıyacak ve diğer bandolar münavebe ile ve alaydaki sıralarına göre mâtem havası çalacaklardır.

Alayın yürüyüşe başlamasından itibaren cenazenin müzeye muvasalatına kadar her 5 dakikada bir adet top atılacaktır.

Alay kıtaatının kolbaşısı bahriye caddesi hizasına varınca kıtalar 3 numaralı krokide işaret edilen yerleri alacaklardır. Topçu taburu krokide işaret edilen mahalle yaklaşırken yolun sağına yanaşacak ve tam mevkiine gelince duracaktır. Türk piyade kıtaatı ile ecnebî kıtaatı yürüyüşe devam ederek krokide gösterilen yerlerini yola tevcihi cephe ederek işgal edecekler ve cenaze geçerken selâmlıyacaklardır.

Cenazeyi taşıyan top arabası ve bunu takip eden heyet ilerliyerek Etnografya müzesinin methaline tekarrüp edecekler ve 3 numaralı krokide gösterildiği üzere ahzı mevki eyliyeceklerdir.

Tabut generaller tarafından mahalli mahsusuna nakledilecek ve tören burada hitam bulacaktır.

Cenaze alayı

Cenaze alayı şu suretle teşekkül edecektir:

1 — Mızraklı bir süvari alayı,

2 — Topçu taburu,

3 — Alay sancağı ve bandosu ile Muhafız Alayı,

4 — Alay sancağı ve bandosu ile bahriye alayı,

5 — Ecnebî kıtalar - alfabe sırasiyle -

6 — Bandosu ile bir deniz müfrezesi,

7 — İki tarafında kılıç çekmiş vaziyette 12 general bulunan ve cenazeyi taşıyan top arabası,

8 — Atatürk'ün harp ve istiklâl madalyelerini taşıyan general ve onu takip eden Riyaseticümhur erkânı,

9 — Atatürk'ün ailesi efradı,

10 — Reisicümhur,

11 — Büyük Millet Meclisi Reisi, Başvekil, Mareşal,

- Protokol -

12 — Ecnebî misyon şefleri,

13 — Kordiplomatik ve misyon şeflerine merbut heyetler,

- Protokol -

14 — İcra Vekilleri heyeti,

- Protokol -

15 — Saylavlar,

- Protokol -

16 — Barem üçüncü dereceye kadar askerî erkân

17 — Barem üçüncü dereceye kadar mülkî erkân,

18 — Bir piyade taburu.

Matem marşları

1 — Gerek İstanbul'da gerekse Ankara'da yürüyüş esnasında cenaze alayına refakat edecek olan bandolar münavebe ile Chopin ve Bethoven'in matem marşlarını çalacaklardır. Bandolar tarafından verilecek fasılalar esnasında trampetaları sükût içersinde yürüyüş takip edecektir.

2 — Beşinci dereceye kadar dahili teşrifat olup merasime iştirâk edecek zevattan mülkî erkân silindir şapka frak, "siyah yelek beyaz kıravat,, ve askerî erkân büyük üniformalarını giyecekler ve istiklâl madalyası takacaklardır. Elçiler ve maiyetleri büyük üniforma giyeceklerdir. Üniforma giymiyen sefirler frak giyeceklerdir.

Vilâyetlerde yapılacak merasim

Cenazenin Ankara'ya muvasalâtından defni tarihine kadar Büyük Kurtarıcı Atatürk'ün heykel ve büstlerinin bulundukları mahallerde bu heykellerin önünde altı adet meşale yakılacak ve beher meşalenin önünde süngü takmış vaziyette birer asker bulundurulacaktır.

Halkevi bulunan mahallerde Ulu Önder Atatürk'ün vücude getirdikleri büyük eserler hakkında söylevler tertip edilecektir.

Gerek İstanbul'da gerek Ankara'da icra edilecek cenaze merasiminin muhtelif safahatı röportaj şeklinde radyo ile neşredilecektir.

Cenazenin mahalli mahsusuna vazını müteakip Ankara'daki imdat sireni üç dakika sükût vakfesini ihbar edecek ve saat 11 de bütün Türkiye'de üç dakika sükûtla tazim vakfesi ifa edilecektir. Bu vakfe siren bulunan yerlerde siren ile temin olunacaktır.

Cenaze töreninde C. H. Partisi Genyönkurulunu B. İncedayı temsil edecek

İstanbul'da bugün başlıyacak olan Büyük Atatürk'ün cenaze töreninde Cümhuriyet Halk Partisi Genyönkurulunu, üyelerden Sinop mebusu B. Cevdet Kerim İncedayı temsil edecektir.

B. İncedayı dün akşamki ekspresle İstanbul'a hareket etmiştir.

Heykeline bakarak...

Akşam olmuştu; fakat gene herkes O'nu bulmıya O'na benzer bir şey görmiye çalışıyor gibiydi. Parti binasının bahçe kapısı önünden başlıyan bir halkaya ben de karıştım. Herkes, karşımızda duran Şahamet timsaline bakıyordu. Yıllarca önünden geçtiğim bu anıt bu sefer benim de gözümde yeni mânâlar almıya başladı.. Fakat donuk diliyle bize sonsuz millet maceraları anlatan taş ve tunç yığını da şimdi tıpkı bizim gibi matemden susmuş kalmıştı diyebilirim.

Bütün duranların gözü yaşlıydı. Düşündüm; düşündüm; bu ne iş, bu ne ölçülemez vecd ve ideal ibadeti !

Şimdi biz burada bu heykel karşısında ürperirken önümüzdeki manzaradan bin kere daha maverai bir hâdise oluyor. Bütün Türkiye ve tekmil himalâyaları, ummanları ve nehirleriyle koskoca küre O'nun hayali karşısında elpençe divan durmaktadır!

Ne mutlu sana türk milleti! İnsanlığa ne eşsiz bir insan nümunesi armağan etmişsin !

Duruyrum, duruyorum, gene düşünüyorum; O'nun bence büyük sözünü bizim küçük aklımız vaktiyle hiç kavrıyamamış ve belki bazı defa şişkin bir edebiyat sanmış :

Şu sözleri söyliyen Atatürk değil miydi ?

"Millî ülküye tam bütünlükle yürümekte olan türk milletinin büyük millet olduğunu medenî âlem, az zamanda bir kere daha tanıyacaktır.,,

Ya bütün dünya basınında bin türlü eşini görerek iftihar ettiğimiz şu sözleri nerede okuduk ?

"Yeni Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün vefatiyle büyük bir asker, büyük bir devlet adamı, ve büyük bir lider dünyadan kaybedilmiş oluyor!,,

"Bir zaman Avrupa'ya fuzulî girmiş devlet sayılan Türkiye, Atatürk'ün liderliği altında Avrupa'nın iç politikası için kıymetli ve terakkisever bir âza mahiyeti almıştır.,,

— Taymis Gazetesi —

Evet bu satırları da (Taymis) gazetesinin sütunlar dolduran takdir ve hayranlık sayfalarında görüyoruz. Ne düşündürücü, ne baş döndürücü manzara Ulutanrım! Dikkatimden asla kaçmamaktadır; Her defa kendisinden bahsetmiye başlayışta "En büyük fazileti...,, diye söze giriyoruz ve ondan sonra görüyoruz ki, bu en büyük vasfı altında saymıya başladığımız hasletler okyanos dalgaları gibi şahlana şahlana birbirinin arkasından koşuyor.

Abdülhak Hâmid'in mısraı aklıma geldi :

"Gösterdiğin mealî, ehramdır müselsel!,,

Hudutsuz kudret ve dehasının yetimi kalan bizler için, gelecek nesiller için acaba en gerçek, en tesirli, tesellî kelimesini nerede bulabiliriz? Atatürk'ün Ulus Meydanındaki heykeline bakarken bunu kafamın her köşesinde aradım. Ve O'nun artık memleket ufuklarını aşarak ebediyete bakan sabit gözlerini sorğuya çekmek istedim.

Sorgumun cevabı çabucak hatırıma geldi ve gene bu cevabı Şefimizin vecizeleri arasında buldum. İşte:

"Büyük işler başardık. Daha büyük işler başaracağız. Çünkü türk milleti, birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmeyi bilmiştir!,,

Meclise doğru yürürken artık gün tamamiyle sönmüştü. Bayan Mihri Bektaş'ın çok güzel bir görüşünü düşündüm; çünkü benzi iyice solan ufkun simasında akşam yıldızı tıpkı bir göz yaşı gibi titriyordu !

Fazıl Ahmet AYKAÇ

Stoyadinoviç hükümetinin üç senelik faaliyeti

Belgrat, 16 a.a. — Stoyadinoviç hükümetinin üç senelik faaliyeti ismiyle Saraybosna'da açılan sergi dün kapanmıştır.

Sergi büyük bir muvaffakiyet kazanmış ve 35.000 den fazla ziyaretçi tarafından gezilmiştir.

Bu sergi Kragejevaç şehrinde ayın 20 sinde yeniden açılacaktır.

Büyük kurtarıcı çalışma odalarında

Kara haber

Yurtta ve bütün dünyada radyo ile

Nasıl duyuldu

Kara haberi okuyan spiker, " o anda kendimden geçmiş gibiydim ,, diyor

Büyük yas etrafında radyo'da 11 lisanla neşriyat yapılıyor

Yazan : Sabahaddin Sönmez

Sonteşrinin onuncu günü. Saat yarım... Yurdun dört köşesinde herkes radyosunun başında.. Azaplı ve işkenceli bir sabırsızlık içinde.. Kulaklar büyük bir hassasiyetle haber bekliyor.

Ezgin gönüller:

— İnşallah, bu son krizi de atlatmıştır!

Temennisiyle avunmak hevesinde... Evet, her kuveti yenen, ölümü de muhakkak yenecektir... Radyoda bir hışırtı duyuluyor:

— Tebliğ on dakika sonra okunacaktır!...

Demindenberi sükûtiyle bütün Türkiye'yi kahreden radyonun cevabına bakın... On dakika daha intizar tavsiye ediyor.

Bu tavsiye neden.. Radyodan bir teselli bekliyen yüz binlerce gönül tekrar burkuluyor..

— Acaba, bir kara haber mi var.

— Acaba...

Fakat radyo susuyor. Saniyeler bir saat ağırlığiyle bir türlü ilerlemek bilmiyor. Bütün Türkiye hiç bir vakit radyoya bu kadar can kulağiyle sarılmamıştı. O anda bütün türklük kulak kesilmiş, kalbi de dahil beş hissi birden durmuştu.

— Acaba?.. Evet bu acaba o anda herkesi kemirip bitiriyor, bütün türklüğü uzaklaşmak istediği kara habere yaklaştırıyordu...

— Allo Ankara radyosu.. Tebliğ beş dakika sonra okunacaktır.

— Eyvah daha beş dakika nasıl sabredeceğiz.

Bütün yurdda, bütün dünyada hoparlörler başında halkalanan türklük, daha o anda, onun kara haber ihtimali karşısında tek vücut, tek kalp ve tek kulak haline gelivermişti.. Yedisinden yetmişine kadar o tek kütlenin şakakları zonklamağa, kalbi çarpmağa başlamıştı..

Henüz radyo bir şey söylememişti. Fakat onun bu mânalı sükûtu, spikerin sesindeki o hazin titreme üzüntü içinde kıvranan bütün türklük âlemine bir şeyler söylemiş bulunuyordu.

Adetâ radyo hal lisaniyle büyük faciayı bütün çıplaklığiyle anlatmış bulunuyordu.

Daha beş dakika geçmemişti. Göğüs geçirmeler, hıçkırıklar başlamış, gözler dumanlanmış, boğazlara birer yumruk tıkanmıştı. Uğuldıyan kulaklar acaba radyonun bir iki dakika sonra vereceği haberi duyabilecek halde mi idi?.

*

Istırap işba haline gelmişti. Fakat bütün türklüğün ümidi sönmemişti. Türklük âlemi onun ölümüne ihtimal vermiyordu. Şu anda şu saniyedeki türklük âlemi 19 mayıs 1919 günlerinde de aynı ıstırabı duymuş, fakat o mucizesini yaratmıştı,

— İnanmıyorduk!

Çünkü, onun harikalarına alışmıştık, ondan harika bekliyorduk.. Fakat garip bir ruh haleti içinde kıvranıyorduk. Ümit; ıstırabı, kara düşünceleri koğuyor, ıstırap ve kara düşünce ümidi söndürmeğe çalışıyordu..

Radyoda inliyen bir ses duyuldu. Hoparlörler karşısında nefesler durmuştu.. Nihayet malûm kara haberin beynimize inen birer tokmak ağırlığiyle bütün kelimelerini bin bir acı içinde duyduk. O anda his ve şuur durmuş, bütün türklük insiyakının tesiri altında kalmıştı.

Bu haber, bu radyonun verebileceği kara haberlerin en korkuncu, en müthişi idi.

Bütün yurdda radyolar susmuş ortalığı hınckırık kaplamıştı. Tek kalp ve tek kalıp halindeki türk, En Büyük Ata'sına ağlamağa başlamıştı.

Tarihin hiç bir hâdisesi hiç bir milleti bir anda ağlatamamıştı. O anda on sekiz milyon, hayır bütün türklük âlemi, hayır, onun hayranı olan bütün dünya ağlıyor ağlıyordu. Günlerdenberi bir alt şuur sezişiyle göz yaşını içine akıtan milyonlarca göz boşanmış akıyordu...

Haber nasıl yayıldı

Radyo bu kara haberi nasıl verdi?

Şimdi bunu o tarihî saniyenin spikerinin ağzından dinliyelim; Büyük kurtarıcının, dâhî yaratıcının ölüm haberini yurda ve bütün dünyaya yaymak talihsizliğinde bulunan spikere o günkü heyecanını sorduğum zaman, birdenbire gözleri parladı. Bir heyecan kasırgasına tutulmuş gibi oldu:

— O gün mü? Dedi. Aman onu hiç sormayın..

Söylemek istemiyordu. Bütün bir türklük âleminin acı haberi duyduğu o tarihî dakikanın ehemmiyetini söyliyerek ricamı tekrar ettim:

— Evet, bu acı bana duştü...

Dedi ve devam etti:

"— Bu kara haberi vermek cesareti ben de dahil kimsede yoktu. Fakat talihsizliğime bakın ki radyoda bunu söylemek vazifesiyle mükelleftim... Biz kara haberi daha önceden duymuştuk, bayraklar yarıya inmişti. Muayyen saat geldiği zaman "vatandaşlar" dedim.. O anda her vakitki klişemizi tekrarlayıp "Sayın dinleyiciler!" Hitabında bulunamazdım. "Vatandaşlar" kelimesini hazin mevzua daha uygun buldum. Muayyen saatin gelmiş olmasına rağmen henüz tebliğ gelmemişti. O vakte kadar tebliği okumamıştım. Fakat faciayı biliyordum.

Nihayet meşûm saat geldi çattı. Bütün ıstırabıma rağmen his ve şuuruma hâkim olmağa çalışarak tebliği yavaş yavaş, ağır ağır okumağa başladım. Fakat "Terki hayat etmiştir" kelimelerini okurken gözlerimin önü karardı, beynim zonklamağa başladı. Boğazıma bir şeyler tıkanıyor, kelimeleri güç hal ile telaffuz edebiliyordum. Neşriyat yaparken odada daima bir iki tane teknik memur bulunur. Onlar da tebliğin metnini benden duyunca ağlamağa başladılar. Fakat bütün dünyaya hitap eden bir hoparlör önünde ağlayıp haykırmanın fecaatini bir düşünün.. Onun için onlar da seslerini çıkarmadan hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladılar.

O anda duyduğum heyecanı ve çektiğim azabı izhar edememenin verdiği ağırlıkla kendimden geçmiş gibi idim.."

*

Spikerin her günkü "sayın dinleyiciler" hitabı yerine "vatandaşlar" diye sözlerine başlaması yurdun birçok köşelerinde olduğu gibi Ankara'da Mülkiye mektebinde de büyük bir hassasiyetle karşılanmıştı.

Hassas gençlik bu "vatandaşlar" hitabından faciayı sezmiş ve hüngür hüngür ağlamağa başlamıştı.

11 lisanla neşriyat

Bütün yurda kara haberi veren radyo, bugünlerde büyük acı etrafında geniş mikyasta neşriyat yapmaktadır.

Dünyanın dört köşesindeki muztarip türkleri, ve türkün büyük yasına iştirâk eden Atatürk severleri göz önünde tutarak radyomuz 11 lisan üzerine neşriyat yapmağa başladı.

Numan Menemencioğlunun riyasetinde ve ajans umum müdürü, matbuat umum müdürü, turizm şubesi reisi Vedat Nedim Tör, matbuat baş müşaviri Burhan Belge'den mürekkep bir komite acı hâdisenin dışarıya aksettirilmesi şeklini tespit etmektedir. Mümkün olduğu kadar geniş mikyasta ve çeşitli memleketlere hitap etmek üzere Hariciye vekâletinden, Matbuat umum müdürlüğünden, ve şehrimizde diğer müesseselerde çalışıp yabancı lisanlara vakıf bulunanlardan mürekkep bir büro teşkil edildi.

Anadolu kulübünün geniş salonundaki bu büroya girdiğim zaman kadın erkek münevver bir kalabalık sessiz [illegible]

Komitenin tesbit ettiği metinler lisan bilenlere dağıtılmıştı. O anda türkçe metinler on bir lisana birden çevriliyordu. Burada çalışanların bir kısmı yalnız tercüme yapıyorlardı. Bir kısmı da hem tercüme yapıyor, hem de radyoya giderek bizzat yazılarını okuyorlardı.

Geniş masanın etrafına serpilen münevver kalabalığa hep beraber bakalım..

Ömer Rıza haberleri arapçaya, Reşat Nuri fransızcaya, Matbuat Umum Müdürlüğü müşaviri Şekip ingilizceye, Selim Raif almancaya, Hüseyin Daniş farsçaya, hariciye mütercimlerinden Buseyri Abdüsselâm italyancaya, Zahir Törümküney macarcaya, Omer Kâşif Nalbandoğlu bulgarcaya, matbuat Umum müdürlüğünden Kemal Altınkaya sırp ve hırvatcaya, matbuat umum müdürlüğünden Behcet helenceye, Zeki Yalım ruscaya çeviriyorlardı.

Yani neşriyat tamam on bir lisan üzerine çevriliyordu. Halbuki bu neşriyat ilk başladığı gün yedi dil üzerinden, daha ertesi günü sekiz dil üzerinden yapılmıştı. Komite çalışmalariyle neşriyatı on bir dil üzerinden yapmağa başlamış ve dünyada ender radyolara nasip olan bir muvaffakıyet kazanmıştır. Radyomuz bu on bir lisan üzerine günde iki buçuk saat neşriyat yapmaktadır. Yukarıda isimlerini saydıklarımın çocuğu hem tercümeyi yapıyorlar hem de bunu radyoda söylüyorlar. Yalnız fransızcayı Feridun Kurt, ingilizceyi bayan Nermin Muvaffak, almancayı matbuat umum müdürlüğünden bayan Asude Zeybekoğlu, farsçayı Abdurrahman söylüyor.

*

Yukardanberi devam eden satırları okuyanlar, radyonun kara haberi dağıtmak ve matem havasını devam ettirmek gibi ne kadar acı bir vazife ile yüklü olduğunu görmüşlerdir. Fakat radyo sade bunu mu yapmıştır? En büyüğümüzü kaybettiğimiz günün ertesi günü, yani son teşrinin on birinci gününü hatırlıyor musunuz? Büyük acı, sızısı gittikçe azğınlaşan, yarası gittikçe derinleşen bir felâket gibi kalbimize ve beynimiez işlerken bütün gözlerimiz yeni başımızı seçmek üzere toplanan Büyük Millet Meclisine dönmüş, bütün kulaklarımız gene radyo hoparlörleri başında dört açılmıştı. Bütün türklük kara haberi duyduğu andaki gibi gene tek vücud, tek kalp ve tek ruh haline gelmişti.

Meclis reisi:

— Reylerin tasnifi neticesini bildiriyorum! Dediği zaman neticeyi yüzde yüz tahmin etmekliğimize rağmen gene heyecanların en büyüğünü duymamış mı idik?

İşte o vakıt aynı radyo, bütün türklük âlemine İsmet İnönü'nün cumhur reisi seçildiğini haber vermişti.

Bütün devirlerin en büyük adamlarından biri: Kemal Atatürk

Ekselsiör gazetesinin bir makalesi

Fransa'nın 1933 den 1936 ya kadar Ankara Büyük Elçisi vazifesini ifa etmiş olan B. Albert Kammerer, Ekselsior gazetesinde Atatürk'ün ölümü hakkındaki intıbalarını şöyle anlatıyor :

O'nu bütün devirlerin en büyük adamlarından biri addederim. Türkiyeyi tamamiyle ümitsiz, eli kolu bağlı müttefiklere teslim edilmiş, ordusuz, silâhsız ve hükümet merkezi işgal edilmiş bir vaziyette eline aldı. 1920 ilkbaharında, ingiliz tarassudunu aldatarak Anadolu'ya ayak bastıktan sonra, dahilde tasavvur edilebilecek her şeyi aşan muazzam bir faaliyete girişti; bir ordu teşkil etti ve bu ordu henüz nüve halinde bulunmasına daha biroçk esksikleri olmasına rağmen, hayranlığa değer bir vatanperverlik kalkınması sayesinde, nisbetsiz kuvetlerle 130.000 kişilik çok modern bir surette teçhiz edilmiş yunan ordusunu parlak bir şekilde mağlûp etti.

Bu zafer 1922 eylûlünde oldu.

İşte bu andan itibaren, eski düşmanlarına ağır basmıya başladığı için bunlar kendisini ciddiye almak mecburiyetinde kaldılar.

Hayret verici bir ıslahat serisiyle, memleketin bütün tesisat ve teşkilâtını hemen tamamiyle yeniden kurmıya başladı: Medenî kanun vazifesini gören mecelle ilga edildi, avrupanınkilere benzer modern kanunlar çıkarıldı, poligami menedildi, kadının müsaviliği ilân edildi, maarifte muazzam reformlarla okuma yazma bilmiyenlerin mikdarı en az % 30 nisbetinde azaltıldı, hiç bir zaman şaşmamış denk bir büdçenin tesisi, Avrupa harflerinin kabulü, dışardan istikraz yapacak yerde lâzım gelen tahsisatı devlet varidatından almak suretiyle bir nümune teşkil etmiş olan demiryolu şebekesinin inkişafi, bütün ecnebi şirketlerine ait imtiyazların satın alınması ve her sahada hayırlı tesirleri çarçabuk kendini hissettirmiş olan modern bir idare kurulması.

Atatürk orta boylu, fakat kâfi derecede mütehakkim ve son derecede nafiz nazarlı bir adamdı. İtibarı hudutsuz ve otoritesi partisinde ve hükümetinde münakaşa götürmez olmasına rağmen kendisiyle konuşmak kolaydı. Ekser diktatörlerin hilâfına, söylemek kadar dinlemeyi de severdi. B. Musolini'nin dünya sahnesine girişinden bir sene evel, B. Hitler'in iktıdara gelmesinden on sene evel, O, âdeta yolu açmış otoritenin neler yapabileceğini göstermişti. O aynı zamanda, italyan hükümetinin de istinat ettiği tek parti nazariyesinin müessisidir.

Çok zekî, çok anlayışlı olan Atatürk, muhatabının sözlerine ehemiyet verdiğini hissettirir, bununla beraber enternasyonal hâdiselerden istifade hususunda ve bilhassa İskenderun Sancağı meselsinde ve iki sene önce Boğazlar meselesinde Türkiye'nin menfaatlerini kabul ettirmek mevzuu bahsolduğu zaman dikkate şayan bir meharet gösterdi.

Kendisine kolayca yaklaşılırdı. HusRusiyle 29 teşrinievel bayramı münasebetiyle yapılan kabullerden sonra herkesle konuşmaktan çekinmezdi.

Israrla tekrar ediyorum: Atatürk [illegible] adamdır, bir siyaset dehasıdır. O memleketine en büyük hizmetlerde bulundu. Evelce türkler hakkında deveran eden bütün istihfaflı fikirlerin yanlış olduğunu gösterdi. Eskiden türk rehavetli, hattâ tenbel telâkki edilirdi. O yabancıları tasfiye etmekle türkleri, siyasî ve teknik olgunluk sırasiyle bütün mertebelere yükselerek başkaları gibi her işi yapabileceklerini isbata mecbur etti.

Şüphesiz, hükümeti kendisini takip ediyordu, hükümeti yalnız O'nun iradesinin ifadesi gibi görünüyordu. Çünkü O'nun iradesi daima haklı olmuştur; çünkü ilham etmiş olduğu âdeta körü körüne itimat istisnaî bir şahsiyetin muazzam liyakatleriyle ve milletine yapmış olduğu büyük hizmetlerle muhik kılınmıştı.

Otoritenin hususile faaliyetinin başlangıcında henüz geri bulunan bir millette ne olması lâzım geldiği hakkında tam ölçüye en yüksek derecesinde sahipti. Her sahada itidalin eşsiz liyakatine ve memleketinin menfaatleri hususunda en doğru hisse malikti.

ÖLMEZ ATA

Sen gittin biz canına nasıl can katamadık
Yolunda bin ölüme can atarken hepimiz;
Sen, on yedi milyonu yoktan var ettin de, biz
On yedi milyon, seni, nasıl yaşatamadık?...
Gittin, on yedi milyon peşin sıra deliyiz,
Nasıl toprak olursun? bu işte şüpheliyiz..
Seni zaptedemezken açılan bu kucaklar,
Ecel nasıl zapteder, ölüm nasıl kucaklar?...
Seni toprak göklerden nasıl bağrına çeksin?
Sen nereye sığacak, nereye gireceksin?
Nedir ki bu kürenin nedir ki boyu eni?
Nasıl? Kara toprağa nasıl sığdırsak seni?..
İçimiz rahat etmez, derdimiz dinmez yine
Seni mâveraların yatırsak beşiğine...
Arzı orta yerinden tutup yarıya kırsak,
Seni tâ volkanların içine mi sığdırsak?
Mezarının üstüne Ağrıları devirsek,
Çevrene Dicle'leri, Fırat'ları çevirsek,
Kuşatsa her yanını kabrinin dördü, beşi,
Baş ucuna taş diye devirsek Erciyeş'i...
Kıpkızıl bulutları üstüne gere gere,
Lâhdini sarsın diye göğü indirsek yere,
Diz kırıp, huzuruna gelerek yavaş yavaş
Tarih ayaklarının ucunda kursa bağdaş,
Bir türbedarın gibi durup beklese seni,
Tâ ezelden ebede alıp eklese seni..
Biz faniler... - milyarca faniler - yokuz yarın,
Seninse eskitecek dünyaları varlığın!
Sen, cihanın bağrına gömdün bütün varını;
Bütün dünya okuyor senin destanlarını..
Bugün toprak olmadı, yarın da olmaz adın,
Sen ömrünü on yedi milyona bağışladın...
Değilsin sen tek vücut, değilsin tek kahraman
Atam bütün Türkiye, Atatürk bütün cihan,
Sen gittin peşin sıra, kaygımız, tasamız bir,
Ant içtik bir ağızdan; dâvamız, yasamız bir!
Adını dört kıtanın adına katacağız,
Dâvamızın içinde seni yaşatacağız.
Ey mukaddes dâvanın emekli işçileri,
Aynı açık alınla, aynı hızla ileri...
Ey bu yüce dâvaya ant içen yeni nesil,
Yanan avuçlarında gözünün yaşını sil!
Kaybolan her güneşin ardında bir tan vardır,
Sen varsın, bir dâvan var, ölmez bir Atan vardır...

Tarık Binat

Başkumandan - büyük inkilâpçı

Bir millet kurtardı.. Uçurumun kenarında felâketini bekliyen bir millet.

Bir vatan kurdu.. Her bucağında baykuşlar öten bir vatan.

Bir ordu yarattı.. Büyük savaştan mağlûp çıkmış, dağılmış bir ordu.

Tarihte büyük ordular sevk ve idare etmiş ve bu orduları zaferlere ulaştırmış sayılı kumandanlar görülmüştür. Cihan harp tarihinde takdir sayfalarını doldurmuş ve ortaya koydukları bazı harp usullerini bir ders halinde nesillere intikal ettirmiş olan bu gibi kumandanlara, eski Türk dünyasında ve diğer milletler âleminde rastlanmıştır. Tarihin o devirlerinde büyük orduları kıtalardan kıtalara geçirerek zaferler kazanmak, ülkeleri çiğneyip geçmek ve böylece şan ve nam almak, zamanımıza nisbetle daha kolay sayılabilirdi. Fakat; asrımızın savaş meydanları. kumandandan zekâ, bilgi, enerji, yüksek sevk ve idare kabiliyeti, millete ve orduya kendisini sevdirmek gibi, eskisine nisbetle çok daha üstün hususî bir karakter, derin bir kudret ve müstesna bir yaradılış ister. Savaş cepheleri ölüm cepheleridir. Bir milleti, bir orduyu cepheye severek koşturan kuvet, Başkumandanın bu vasıflarının toplu ifadesidir. Bu meziyetleri ve hassaları, geçmişteki sayılı kumandanları gölgede bırakacak bir varlık halinde kendisinde toplamış ve daima muvaffakiyet kazanmış olan Atatürk; yalnız Türk harp tarihinin değil bütün dünya tarihinin en büyük kahramanı, en kudretli ve üstün bir kumandanı idi. Onu, büyük adını almış kumandanlarla ölçmek, başarılarını ve kabiliyetlerini onlarınkilerle karşılaştırmak en büyük hata olur.

Yakın harp tarihinin sayfaları baştan başa onun şanlı zaferleriyle dolu. Ordusuna (Taarruz yok, ölüm var) diyebilecek kadar ileri ve hâkim bir kumandan.

Çanakkale, Irak, Kafkas cepheleri Atatürk'ün zafer ve şeref destanlarını haykırmıştır. Kurtuluş savaşı, bütün bir cihan önünde onun yüksek dehâsının, müstesna varlığının tam zaferi olmuştur.

*

Gerilikleri bir anda aşarak, köhne fikirleri birden devirerek, modern ve ileri bir zihniyet, medenî bir hayat, millî bir yapı kuran ve Türk milletine en doğru ve nurlu yolları açan Atatürk, en büyük bir inkilâpcı, idi. Türk tarihini talihi gibi yepyeni bir devre ulaştıran, ileri hayat için, ileri refah ve medeniyet için cihan önünde millî otoriteyi yaşatmak ve tanıtmak için, millî sahada olduğu kadar milletler arasında da yükselmek için, kurduğu Türkiye Cümhuriyeti ve bunun ifadesi olan Büyük Türk inkilâpları, Atatürk'ün eşsiz dehâsından doğmuştur.

Atatürk, yalnız kumandan, yalnız inkilâpcı değil; o her şeydi. Beşer varlığının üstünde bir kudret... İlâhi bir kudret ve şahsiyet.

*

Yaramız çok derin.. Acımız bütün varlığımızı saran bir ıstırap halinde.. Gözyaşları, yüreklerde yanan elem volkanı önünde bir damla su... Ona bu kadar bağlı olduğumuzu şimdi daha iyi anladık.. Şu var ki; Atatürk ölmemiştir. O ölmez, o daima yaşıyacaktır. Et ve kemikten ibaret olduğundan daha fazla... Koyduğu prensipler, kurduğu inkilâplar, gösterdiği yollardan şaşmadan, durmadan bütün hızı ve hamlesiyle ileri ve doğru götürülecektir.

Savaşta, sulhte ve inkilâplarda onun en kuvetli istinadı, olan mesai arkadaşının, yekpare bir vücut gibi, birliğini ve inkilâba bağlılığını muhteşem bir tezahürle isbat etmiş olan milletimizin tek tesellisi olmuştur.

Kadri YAMAN

Yeni Türkiyeyi yaratan Büyük adam öldü

Frankfurter Saytung gazetesinden

Türk milleti, Atatürk'ün ölümü ile, bugünkü varlığını kendisine borçlu olduğu adamı kaybetmiştir. Anadolu'nun, asîl anayurdun millî şuurundan doğan yeni ve gürbüz devlet, şarkın hasta adamı yerine geçen ve gerek içten ve gerek dıştan tahkim edilmiş olan cümhuriyet, O'nun eseri, yalnız bir kişinin eseridir.

Birçok inkılâplar geçirmiş olan devrimizde Türkiye'deki gibi derinlere kök salmış pek az inkılâp vardır. Cihan harbından evel, osmanlı devleti, enternasyonal politika için bir fesat kaynağı idi; teşkilâtının bozukluğu, hudutları içinde yaşıyan yabancı milletlerin zulüm görmeleri, yabancı devletlerin pek ender hallerde politika ihtiraslarından âzade kalan müdahalelerini istilzam ediyordu. İstanbul, biribirlerine rekabet eden büyük devletlerin kıskançlıklarına bir harp sahnesi olmuştu. Buna mukabil, can çekişen hilâfetten, ve cihan harbının inhizamından kendini kurtararak şuurlu bir hareketle, anayurdu Anadolu'ya çekilmiş olan Türkiye ise, bir ilerilik diyarı, Akdeniz'in şarkında ve Yakınşarkta bir sulh mesnedi olmuştur.

Hızla ve radikal bir surette yapılan inkılâp Atatürk'ün hayatından hiç farklı değildir; bu inkılâbın çeşitli olan hatlarından hiç birini Atatürk'ün şahsiyetinden tefrik etmiye imkân yoktur. Onun azim ve iradesi bu inkılâba daima hız vermiş ve nihayet ilk cümhurreisinin fikirleri milletin malı olmuştur.

Bir gümrük direktörünün oğlu olan Kemal için hayatın daha ilk günleri çetin başlamıştır. O, sabretmesini bildiği uzun yıllar içinde engelleri adım adım yenerek iktıdar mevkiine geçmiştir. Daha pek küçük yaşta iken babasını kaybetmesi, O'nun boynunu bükmüş, O'nu doğduğu [illegible] dip, amcasının bulunduğu köye gitmek zorunda bırakmıştır. Nihayet O, kendine uygun olan tâlim ve tedrisi Selânik askerî mektebinde bulabildi.

Mustafa Kemal, 23 yaşında yüzbaşı olmuş; istipdat devrinin adamlarına kendini sevdirememiş ve bir müddet sonra evelâ hapse girmiş ondan sonra da sürgüne gitmiştir. Bu vaziyet karşısında, O'na, Havran'daki âsi aşiretlerle çarpışmaktan ve şerefli bir asker gibi ölmekten başka çare kalmamıştı.

1908 deki genç türk ihtilâlinde, Selânik kolordusunun kurmayında yüzbaşı olarak bulunan Mustafa Kemal, kendi taraftarlarından küçük bir grupu etrafına toplamıştı. Onlarla yaptığı görüşmeler, daha o günlerde, vatanında çok radikal bir ıslahat yapılmasını arzu ettiğini göstermektedir.

Bu tarihten itibaren O, düşüncelerinin gerçekleşmesi için mücadeleye girişmiştir. O tarihte bir çok muvazzaf zabit İttihat ve Terakki fırkasına mensuptu.

Genç kurmay subay, kendine has olan askerlik kudreti ve ahlâk metaneti sayesinde mafevklerinin teveccühünü kazanmış ve bir çok düşüncelerini onlara da kabul ettirmiştir. 1911 de İtalya Trablusgarbı işgal edince, bir Afrika seferi türk silâhı için daha başlangıçta ümit verici bir mahiyette olmamasına rağmen, O, daha bazı subaylarla birlikte ve bir avuç insanla Trablus'a gitmiştir. (O günlerde İttihat ve Terakki kabinesi düşmüş ve yerine mürteci bir muhalefet geçmişti).

Birinci Balkan harbında, Mustafa Kemal, giderken olduğu gibi, hüviyetini gizliyerek, Mısır, İtalya, Avusturya - Macaristan ve Romanya üzerinden vatanına geri dönmüştür. Bu zeki asker harbın, hem padişah ve hem de jöntürkler için felâketle neticelenmiş olduğuna hiç hayret etmemişti.

Balkan harbında düşmana mukabil darbeyi hazırlıyanlardan ve Edirneyi istirdat edenlerden biri de, O idi. Bu hizmetine mukabil yarbaylığa terfi etmiş, fakat sulhun akdinden sonra sadece Sofya ataşemiliterliğine tayin edilmekle kalmıştı. O günlerde kendisi hakkında verilen hüküm, "tok sözlü ve sert bir adam" dan ibaretti.

Cihan harbının daha başlangıcında, Mustafa Kemal, Türkiye'nin harba girmesinin aleyhinde idi; O, bu kanaatini, arkadaşlarına yazdığı mektuplarda sık sık tekrarlamıştı, ancak, Osmanlı devleti harba girmiş bulunduğu için, Ona, vatanına hizmet etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı.

İstanbul'a döndüğü zaman, kendisine bir tümenin kumandanlığı verilmişti. Bu fırkanın numarası vardı ama yalnız kâğıt üzerinde!...

Mustafa Kemal, memleketin içine serpilmiş olan asker ünitelerinden yeni bir tümen teşkil ederek, Gelibolu'ya gelmişti. Birçok askerî muvaffakiyetlerden sonra, generalliğe terfi etmişti. Anafarta muzafferiyetini müteakip bütün memleket O'na İstanbul'un kurtarıcısı gözüyle bakmıştır.

Mustafa Kemal'le temas etmiş olan alman subayları, O'nunla geçinmenin güç, fakat O'nun temkinli ve bir çok vesilelerle şecaat göstermiş olan cesur bir asker olduğunu anlatıyorlardı. İngiliz - fransız müşterek taarruzu defedilirken, O, en can alacak noktayı müdafaa etmişti. Bundan dolayı, ruslara karşı mağlûp olmuş olan Enver paşanın muarızları, Mustafa Kemal'in şahsında, müstakbel şefi görüyorlardı. Bu itibarla, Anafarta zaferinden sonra, Enver Paşa, bir anlaşmazlık bahane ederek, O'nu Çanakkale'den geri çekip memleketin kıyısına, Kafkasya'ya göndermişti. Mustafa Kemal, büyük bir felâketten kurtarmak istediği ordunun başkumandanlığına geçirilecek yerde, harbın sonuna doğru, Suriye'deki bir ordunun başına getirildi. Filistin'de hezimete uğrıyan ordunun geri dönüşüne şahit olan Mustafa Kemal kendi ordusunu büyük bir intizam içinde ve zayiat vermeden geri çekti. Son muharebeyi Halep'in şimalinde yaptı; O'nun oradaki son mevzileri, bugünkü Türkiye - Suriye hududunu teşkil etmektedir.

Mütareke'den sonra, o tarihlerde Adana'da askerinin başında bulunmakta olan Mustafa Kemal, düşmana kayıtsız ve şartsız olarak inkiyat edilmesini şiddetle protesto etti. Bu hususta onun harbiye nazırına göndermiş olduğu telgrafı herkes bilir. O, harbiye nazırı olmak, hükümeti kendi eline aldıktan sonra, Anadoluda daha iyi şartlar altında ve daha büyük salâhiyetlerle istiklâl mücadelesine girişmek istiyordu.

İnhizamdan sonra da millî bir devlet kurmak ümidini kesmedi. Fakat, İstanbul'u ikna etmek kabil değildi. Padişah itilâf devletlerine dayanmakla, kendini daha ziyade emniyette görüyordu. Bu arada, Mustafa Kemal, Karadeniz sahillerindeki isyanı bastırmak ve asayişi tesis etmek vazifesinin kendisine verilmesini temine muvaffak oldu. Ondan bu suretle kurtulmuş olduğundan dolayı saray seviniyordu.

İzmir yunanlılar tarafından işgal edildikten dört gün sonra, 19 mayıs 1919 tarihinde, Mustafa Kemal Samsun'da karaya ayak bastı. Yeni Türkiye'nin asıl doğum tarihi, işte bu tarihtir.

Yeni devlet hakkındaki tasavvurlarını üç yıldan fazla gizliyen adam, ancak Sakarya muzafferiyetinden sonra, asıl politik hedeflerine doğru ilk adımı atabildi: Galip çıkmıştı; O'nun otoritesi kabul ve teslim edilmişti.

Çeteleri disiplin altına almayı ve merkezî hükümete itaata mecbur etti. Evelâ Erzurum'da, ondan sonra Sivas'ta birer kongre topladıktan sonra, Büyük Millet Meclisini Ankara'da açtı. 1 ikinciteşrin 1922 tarihinde saltanat devrildi; 13 ilkteşrinde, Ankara, hükümet merkezi ilân edildi. Bunun üzerinden iki hafta geçtikten sonra cümhuriyet kuruldu. Bu cümhuriyetin reisi Gaziden başka kim olabilirdi?

Bütün bu işleri, O, kudretinin bir sırrı olan büyük bir sabır ve metanetle gerçekleştirdi. "Taaddüdü zevcat" kalktı; İsviçre medenî kanunu ve İtalya ceza kanunu türklerin ihtiyaçlarına göre şekil aldı. Şapka fesin yerine geçti. Arap harfleri atılarak yerine yeni türk harfleri konlu.

Yepyeni bir şekil alan kültür politikasından, iredantist olan bütün unsurlar uzaklaştırıldı. Ekonomi yeniden organize edildi; binlerce kilometre uzunluğunda demiryolu yapıldı; yeni bir endüstri yaratıldı; köye ve köylüye hatırı sayılır bir mevki verildi. Küçük bir kasabadan, modern Ankara şehri yaratıldı.

Atatürk, devletin mevkiini dış politikada da takviyeden geri kalmadı. Sovyet paktından sonra Balkan antantı, müteakiben de Irak, İran, ve Afganistan'la Saadâbat paktını yaptı. Montrö mukavelesiyle Boğazlarda üzerindeki hükümranlığını yeniden kazandığı gibi, Fransa ile yaptığı anlaşmada Hatay dâvasını halletti.

Atatürk ve gençlik

Gençlik nedir? Biz onu yaşla tahdit ediyor ve ömrümüzün gelip geçen bir çağı sayıyoruz: Bir mevsim? Çiçeklenip henüz yapraklanan, baharda meyva ağacı; öyle mi? Hayır, hayır! Gençlik bir ruh halidir: Ümit ve inandan mürekkep bir ruh hali. Genç, olan atılgan, cesur, zinde, hareketli, ve ekseriya pervasızdır. Kendini unutup bütün varlığiyle bir emele, bir gayeye, bir ülküye bağlanır. Bunlara erişmesine engel olan her ne ise onu alev olup yakmak, sel olup devirmek, fırtına olup uçurmak ister. Hayatta tesadüf ettiği müşküller yüzünden inkisara uğrıya uğrıya âzmi kırılıp ürkekleşenlere - bazan yanılıp temkin ve kiyaset de izafe ederken - olgun diyoruz. Halbuki en olgun insan genç kalmış olabilir. Atatürk, bütün vasıflariyle gençti, ve türk istiklâl ve cümhuriyetini bunun için gençliğe emanet etti :

— Ey türk gençliği! Birinci vazifen türk istiklâlini, türk cümhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Dün, Ulus Meydanını dolduran on binlerce Ankara'lıya Atatürkün bu hitabını tekrarlıyan gençle onu alkışlıyan on binler arasında yaş farkı vehm edilebilir miydi? Bu büyük emanet, yediden yetmişe kadar, kendilerini genç bilenlerin hepsine vediadır. Dün, Atatürk'ün heykelinde O'na bir kere daha teveccüh eden bütün gözlerde, bütün kalplerde, bütün dimağlarda okunan tek karar şu idi: O'na ve O'nun eserine lâyik olmak. Biz milletçe genciz. Gençlik milletimizin en bariz vasfıdır; *Yeni Türkiye*'nin mânası da bu değil midir? Daha kuvetli, daha mesut bir vatan - O'nun tek isteği - hangi cinsten olursa olsun, bütün müşkülleri iktiham etmek cesaretini ruhlarımız da hissedip bulmakla erişeceğimiz hedeftir: Bunun için, icap ederse, ateş olup yakacak, sel olup devirecek, fırtına olup uçuracağız. O'nun ülküsüne sadık kalmak ruhan genç kalmakla tevemdir.

Atatürk'ü gençlik arasında hatırlayınız: Bir gün Orduevi'nde, bir başka gün Halkevi'nde, mekteplerde, enstitülerde, her hangi toplantıda etrafında parlak gözler, azimli çehreler görünce coşar, gülümser ve her hal ve hareketi ile onlara örnek olurdu. İlk tahsil mecburiyetinden üniversiteye kadar hepsi "Türk istikbalinin evlâdı,, na sunduğu armağanlardır.

Okumak, çalışıp aydınlanmak ve lâzım geldiği zaman ileri atılıp türk istiklâli ve türk cümhuriyeti için bile bile can vermek... Atatürk gençliğinin parolası budur.

Dün de, Ulus Meydanında, gençlik, O'nun eserini böyle koruyacağına ant içti.

Atatürk'ü bu kadar iyi anlamış olan on yedi milyon genç, vatan sathında, türk istikbalinin zinde nöbetçileridir. — *N. Baydar*

Atatürk ve Türk - Bulgar dostluğu

Sofya, 15 a. a. — Bulgar ajansı tebliğ ediyor:

Gazeteler, Atatürk'ün ölümüne ve yeni reisicumhur İsmet İnönü'nün intihabına uzun makaleler ve haberler tahsis etmekte berdevamdırlar.

Fransız lisaniyle intişar etmekte olan haftalık "La Parole Bulgare" gazetesi, müteveffa reisicumhurun fevkalâde meziyetlerini tadât ettikten sonra müşarünileyhin bilhassa haricî siyaset sahasındaki meziyetlerine işaret etmektedir.

Bu gazete, ezcümle şöyle demektedir:

"Dahilî vaziyeti tarsin etmiş olan genç cumhuriyet, mümtaz reisinin idaresi altında siyasetini bütün memleketlerle anlaşma yoluna doğru sevketmiştir. Çok basiretkârane olan bu siyasetin semeresi, Türkiye'nin komşulariyle ve bütün devletlerle olan münasebatının salâh bulması olmuştur. Atatürk'ün ve mesai arkadaşlarının birer harika olan eserlerini hayranlıkla takibeden Bulgaristan, 18 birinci teşrin 1925 de Türkiye ile bir daimî dostluk 6 mart 1929 da bir bitaraflık, uzlaşma, adlî müzaharet ve hakemlik muahedesi akdetmiştir. O zamandanberi iki memleket arasındaki münasebetler, müsait bir şekilde inkişaf etmiştir. Balkanlıların teşriki mesaisi fikrine âzimkârane merbut olan Kemal Atatürk, Türkiye ile Bulgaristan arasındaki dostluğun takviyesine kuvetle yardım etmiştir. Filvaki Atatürk, türklerle bulgarların yapacakları mesai birliğinin Balkan yarım adasında sulh için en iyi zamanlardan biri olduğu mütaleasında idi. Bundan dolayı bulgar milleti, şöhretşiar ölünün huzurunda derin minnetarlık ve teessür hissi ile eğilir."

Zora gazetesi, İsmet İnönü'nün şahsiyeti hakkında yazmış olduğu bir makalede müşarünileyhin insanî askerî ve siyasî meziyetlerinden bahsetmektedir.

Kıral Boris'in tebriki

Sofya, 15 a. a. — Kıral Boris, reisicumhurluğa intihabı münasebetiyle İsmet İnönü'ne bir tebrik telgrafı çekmiştir.

Kurtarıcıya en büyük bir şükran delili

Esere devam etmektir

Le Journal'de Saint - Brice yazıyor:

"Bir milletin kurtarıcısına verebileceği en iyi şükran delili imkân nisbetinde eserinin devamını temin etmektir. Bunun için de istihlâf işinin müsait şartlar içinde vuku bulması lâzımdır.

Ananelerden istifade etmiyen diktatörlükler için bu nazik bir iştir; ve ancak şefin etrafında yetişmiş ekipin disiplini ile bu müşkül ortadan kalkabilir. Pilsudski'nin ölümünden sonra Polonya'da vaki olan buydu; General İsmet İnönü'nün şahsında Kemal Atatürk'ün halefini ittifakla selâmlamış olan Büyük Millet Meclisinin tarihî kararıyle aynı şey tekrarlanmıştır.

Facianın heyecanı içinde vukua gelen nizam toplanması rekabet ve tefrika namına kalmış olabilen ne varsa hepsine sükûtu empoze etmiştir. Canlandırıcının vermiş olduğu impulsion kuveti onun yerine en liyakatli varidatı getirmekle hatırasına ilk hizmette bulunmuştur.

(Muharrir, İsmet İnönü'nün tercümeihali hakkında malûmat verdikten sonra devam ediyor:)

Harp meydanında galip geldikten sonra, B. Loyid Corc'un diplomatik sahada istikameti almasına mâni olmak lâzımdı. Bu Lozan konferansıdır. Bu konferans iki devrede sekiz ay devam etmiştir. İsmet ingilizleri türk röesansını kabule mecbur etti.

Başvekillik filî vazifesinde Gazi'nin iş ortağı olmıya Lozan'ın galibinden daha lâyık kim vardı? 1923 den 1937 ye kadar, İsmet İnönü' bu vazifeyi hemen fasılâsız ifa etmiştir. Bu demektir ki Kemal'in tasarladığı bütün büyük reformlar yorulmak bilmez ekipin şefi tarafından tahakkuk ettirilmiştir; bunca cefa çektikten sonra bu şeref onun hakkıdır.

Yaratıcı kaynaşmadan sonra istikrar işini yapmak zamanı gelmemiş midir? Ve bu misyon için ondan daha liyakatli hiç kimse yoktur.„

İnönünün Cümhurreisi seçilmesi çok yerinde olmuştur

Moskova, 16 a.a. — Tas ajansı bildiriyor:

İsmet İnönü'nün Türkiye Reisicümhurluğuna intihabı hakkında mütalealar yürüten Sovyet mahafili, bu intihabın müstakil Türkiye'nin başaracağı işlere ve ulaşacağı gayelere en muvafık bir intihap olduğunu beyan etmektedir: Kemal Atatürk'ün en yakın silâh arkadaşlarından olan İnönü milli istiklâlin azimkâr müdafii ve her şeyden evel Türkiye'nin dahilî menabi ve vesaitine istinat etmesinin en hararetli taraftarı ve Sovyet Rusya ile olan dostluğun âmili olduğu bütün Sovyet mahafilince malûmdur.

Tas netice olarak diyor ki:

"Sovyet mahafili, İsmet İnönü'nün 1932 senesinde Moskova ve Leningrattaki ikametini sempati ile hatırlamaktadır.„

"Biz de türkler kadar acı duymaktayız„

Bir iran gazetesi ve büyük yasımız

Tahran, 16 a.a. — Pars ajansı tebliğ ediyor:

Gazeteler, siyah çerçeveler içinde Atatürk'ün fotoğraflerini basmakta ve ilk sayfalarını ona ait yazılara tahsis etmektedirler. Gazeteler, yeni Türkiye'nin bânisinin kahramanlıklar dolu olan hayatından, yapmış olduğu, muharebelerden, askerî, siyasî ve idarî yüksek meziyetlerinden heyecanlı tâbirlerle bahsetmektedirler. Gazeteler, İran milletinin duymakta olduğu derin keder hislerine terceman olmakta ve elemli taziyelerini türk milletine arzetmektedirler.

Ittılaat gazetesi diyor ki:

"Bu elîm zıya karşısında iranlılar, türkler kadar acı duymaktadırlar. Biz, kendimizi türklere yabancı addetmiyoruz. Türk kardeşlerimizin elemine samimî surette iştirâk ediyoruz. Bizim duyduğumuz acının sebebi, sadece türklerle olan dostane münasebetlerimiz değildir, belki iki milleti yekdiğerine bağlıyan kardeşlik hislerinin iki millet arasında vücuda getirmiş olduğu mütekabil alâka ve merbutiyettir.„

Diğer gazeteler de Atatürk'ün tercemeihalinden bahsetmektedirler. Bu gazeteler, şöhretşiar büyük türkün askerî zaferlerinden, türk milletine yapmış olduğu büyük hizmetlerden bahsetmektedirler.

Bütün İran mahafilinde umumî bir keder, umumî bir heyecan hüküm sürmektedir.

Ankara gençliğinin asîl tezahürü

Yüksek mektep talebeleri

Zafer âbidesi önünde Atatürk'e and içtiler

Törene on binlerce genç ve on binlerce halk iştirâk etti

Ankara'da bulunan yüksek mektepler talebeleri dün öğleden sonra saat 13.30 da Ulus meydanında Zafer âbidesi önünde Büyük Ölü için heyecanlı tezahürlerde bulunmuşlardır.

Halkevi meydanında toplanan talebeler, yollarda mütemadiyen büyüyen bir kafile halinde Ulus meydanına gelmişler ve heykelin kaidesine gençliğin minnet ve merbutiyetini ifade eden büyük bir çelenk koymuşlardır.

Bundan sonra meydanı dolduran gençler hep bir ağızdan gür sesle İstiklâl marşımızı söylemişlerdir. Başvekilimiz Celâl Bayar ve vekillerimiz de Ankara yüksek tahsil gençliğinin bu asîl tezahüründe bulunmak üzere meydanı şereflendirmiş bulunuyorlardı.

İstiklâl marşını iki dakikalık bir sükût takip etmiş müteakiben Hukuk Fakültesinden bir genç tarafından Büyük Önder'in gençliğe hitabesi okunmuştur. Hitabe on binlerce heyecanlı gönülün alkışiyle karşılanmıştır. Gençliğin andiçmesi töreni de aynı heyecan ve vakar içinde yapılmış ve bundan sonra her fakülteden fakülteler adına birer talebe hitabeler söylemişlerdir.

Cümhurreisimiz İsmet İnönü'ne çekilen telgraf

Ankara yüksek tahsil gençliği dün tertip etmiş olduğu ihtifalin sonunda Cümhur Reisimiz İsmet İnönü'ne aşağıdaki telgrafı çekmiştir:

Cümhur Başkanı İsmet İnönü
ANKARA

Savaş ve inkilâplar arkadaşınız Ulu Ata'mızı kaybetmekle duyduğunuz sonsuz teessürlerimizi dindirmek için Ulus meydanında toplandık. Onun izinde her zaman olduğu gibi yorulmadan yürüyeceğimize ant içtiğimizi ve bütün bu teessürlerimizin yegâne tesellisini sizin varlığınızda bulduğumuzu söylerken siz yüksek devlet Şef'imize bağlılığımızı tekrarlar ve ellerinizden öperiz.

Ankara Yüksek Tahsil Gençliği

Tanrıverdi Gökçay'ın hitabesi

İlk sözü Ziraat enstitüsü adına B. Tanrıverdi Gökçay söylemiştir:

"Atatürk öldü!.. Türkün büyük karayazısı bu.. İçimiz Onunla, Onun meşalesiyle doludur. Bir gün kâinat, beşeriyet sönebilir, lâkin Onun alevi içimizde ebedî yanacak. Onun hedefi, hedefimiz, Onun yolu yolumuz olarak kalacaktır.

Ey tarihlerin üstünde bir tarih olan Atam!

Ey milletimin karanlık gündüzünde doğan, ey asırların kuytu karanlıklarını yıkan, güneşten ebedî güneş olan Atam! Bugün türkün kalbinde, senin bizi sevdiğin kadar sevmiye kâfi gelmiyen kalplerimizde, aynı şiddet aynı kuvetle yaşıyorsun.„

Gibi heyecanlı cümlelerle hitabesine devam eden genç talebe son olarak şu sözleri söylemiştir:

"Gençler, benliğimizden kopan bir hamle ile haykıralım: Atatürk! Sen bizde, biz Senin eşsiz eserinde ilelebet yaşıyacağız."

Yılmaz Develi'nin heyecanlı konuşması

Bundan sonra Hukuk fakültesi talebesinden Yılmaz Develi çıkmış ve:

— Yaslı yurdumun, yaslı çocukları.. Diye başlıyan müessir ve heyecanlı bir hitabe söylemiştir. Sık sık alkışlanan hitabe, şu sözlerle nihayete ermiştir.

"O, güçlükleri yenen, ümitsizlere ümit veren bir ilâhtı. Bilmem gözlerimiz bir şimşek olup çaksa, gönüllerimiz meşaleler yaksa, O'nun ölümiyle, vatan topraklarında vatan ufuklarında kalan kara yası dağıtabilir miyiz?

Faakt inancımız var, inanıyoruz: O öldüyse, eseri vardır, biz varız.

Ata'm.. Sen müsterih uyu.. Senin bize emanet ettiğin mukaddes dâvayı her zaman yaşatacağız ve haykıracağız: Yerler çökse, gökler yıkılsa, Sen hür doğdun, hür yaşıyacaksın ey aziz Türk!.."

Arkın'ın hitabesi

Yılmaz'dan sonra Gazi Terbiye enstitüsünden Arkın konuşmuştur. Büyük Şef'in, ölmez şahsiyetini canlandıran sözlerle devam eden hitabe u kuvetli sözlerle nihayete ermiştir:

"Heyhat, o duymuyor, ve senin boynun bükük. Atan sükûnetle öldü, sen hıçkırarak ağlıyorsun. Gözü yaşlı kardeşlerim, ağlıyalım. Kalbimiz çarpa çarpa, dudaklarımız titriye titriye, ve gözlerimiz dola dola boşanalım. Çünkü boşana boşana sükûnet bulacak, sükûnet bula bula şuur kazanacağız. Bu şuur bize hakikati öğretecek. O vakit inanacağız ki, insan fanî fakat toprak ebedîdir."

Kurtardığı ve kurduğu toprağa baş koyan insan fanilerin en bahtiyarı, bu bahtiyara mezar olan toprak da ebedîlerin en kutsisidir. Kaldı ki O, bahtiyar faninin yatağı Türk kalbi, yastığı türk toprağı ve yorganı türk bayrağıdır.

"... O halde ey türk gençliği; gözlerini sil ve kaldır başını... [illegible] ağlamak değil, andiçmek; eğilmek değil, yükselmek yaraşıyor. Bugün ardından ağladığın Ata'n kendisini senin kalbine, senin toprağına, senin bayrağına gömdü, muazzam eserini de sana bıraktı...

Damarlarındaki asîl kanda mevcut olan kuvet, o toprağı yeşertmeli, o eseri yükseltmeli, ve o bayrağı asırlarca dalgalandırmalıdır."

Reşat Oğuz'un konuşması

Bundan sonra, Dil, Tarih, Cografya Fakültesi talebesinden B. Reşat Oğuz şu parça ile biten hitabesini irat etmiştir:

"Ey, sesinin vakur ahenginde ırkımın asaleti dalgalanan Atatürk!

Yüreklerimizde, bize verdiğin yurt aşkı, vazife aşkı, istemekle vermek de kucak kucağa yaşadıkça ve cümhuriyet yolumuzda ebedî bir meşale gibi yandıkça, türkün adı ölmez, ve türk vatanı bölünmez bir bütün olarak kalacaktır.

Hüriyet, istiklâl, cümhuriyet ve inkılâp bekçiliğinde süngülerimiz ormanlaşacak, ve kanlarımız tufanlaşacaktır.

Kahramanlıkta, yurtseverlikte, insanlıkta, ve yükseklikte türk milleti, Senin gibi daima tek olarak kalacaktır.

Ebedî saygı sana, ey Büyük Atatürk!."

Orhan Şadi Kavur'un sözleri

Reşa Oğuz'un sözlerini Siyasal Bilgiler okulundan Orhan Şadi Kavur'un hitabesi takip etmiştir. Kavur, titriyen ve heyecan duyduğu her halinden belli olan bir şekilde devam eden hitabesini şu sözlerle ve arkadaşlarının alkışları arasında bitirdi:

"İçimizde imanın, kulaklarımızda sesin var... Gökler senin dilinle konuşuyor artık Atam...

"Yüksel türk, senin için yükseklik hududu yoktur"

Yenişehir heykelinde ve Emniyet âbidesinde

Bütün kafile bütün heybetiyle Bankalar caddesini takiben Yenişehire hareket etmiş ve Orduevi önündeki heykelin önünde bir müddet tevakkufla bir çelenk koymuş, sonra Güvenlik anıtına gitmiştir.

Güvenlik anıtına da bir çelenk konmuş ve önünde andiçilerek ihtifale son verilmiştir.

HEYKELE ÇELENKLER KOYDULAR

Bir millet ağlıyor

Başvekil ağlıyor

Köylü kadın ağlıyor

Gençlik ağlıyor

ANKARA HUKUK FAKÜLTESİNDE

Yaslı ve heyecanlı bir toplantı yapıldı

Profesörler ve talebeler çok içten özlü ve acıklı söylevler verdiler

Ankara dün yüksek tahsil gençliğinin asîl tezahürlerine sahne oldu. Millî yasın, genç gönüllerde uyandırdığı elem ve istirap ifade edildi ve Büyük Önder'in heykellerinin eteğine, gençliğinin sonsuz saygısını ifade eden çelenkler konuldu.

Öğleden evel saat 9.30 da Hukuk Fakültesi talebeleri salonlarında toplanmış bulunuyorlardı. Atatürk'ün açılışında bizzat bulunmuş ve çok kıymetli bir hitabe söylemiş olduğu fakültenin genç çocuklarının yüzlerinde bütün teessürleri okunuyordu.

Dekan Baha Kantar'ın sözleri

İlk sözü fakülte dekanı ve ceza hukuku profesörü B. Baha Kantar söyledi. Çok heyecanlı ve titrek bir sesle konuşuyordu.

Hitabesine :

"Korkularımız, endişelerimiz, uykuda geçirdiğimiz kâbuslar hakikat oldu: Atatürk öldü. Kahramanca, ölümle kendisine pek yakışan bir surette mücadele ederek öldü„ diye başladı ve devam etti :

"Yaramız, istirabımız çok, pek çok derindir. Acımızı ifadede göz yaşlarımız, hınçkırıklarımız âciz kalıyor. Gözlerimizi hangi tarafa çevirsek onun eserini, hangi esere baksak onun şahsiyetini görüyoruz. Ulusumuzun elemli ve istiraplı tarihinin seyrini değiştiren, Türke yaraşır bir tarih yaratan Atamız'ın ideal uğrunda cephe almakta ufak, büyük hepimiz birer askeriz.

Yokluğu önünde pek derin teessür ve ıstırap duyduğumuz Atatürk'e fakültemizin hususî ve derin bir bağlılığı vardır. Cümhuriyetin müeyyedeküşadında hisseylediği saadeti hiç bir teşebbüste duymadığını beyan eden büyük Önder tedris heyetimizin fahrî riyasetini de kabul buyurmuşlar ve türk inkılâbının ve medeniyetinin ruhuna muvafık tedrisatta bulunmağı da bizlere emanet etmişlerdir. Kıymeti üzerine kıymet ve paha tanımadığımız bu büyük ve mukaddes emanetin - bundan sonra da - daima ve her şeyden üstün tutulacağını profesörleriniz en iptidaî bir namus ve bağlılık borcu bilirler.

Talebe arkadaşlarım,

Acılarımız çok derin, ıstıraplarımız payansızdır. Biricik teselimizi, büyük kurucunun, şerefli Şef'in çizdiği yol üzerinde yürümekte bulacağız. Beka O'nun eserini muhafazadadır. Onun için yarının gençleri, daha yeni nesil önünüze geçinciye kadar yeriniz inkılâp ordusunun daima ilk safındadır.

Profesör ve talebe arkadaşlar, hepinize ve hepimize başsağlığı olsun der ve sizleri büyük yaratıcının mânevî şahsiyeti önünde bütün minnet, şükran ve bağlılık duygularımızı toplıyarak 3 dakika sükûta dâvet ederim.„

Profesörler ve bütün talebe ayakta, üç dakika sükût etti ve bu vakur ve mânalı sükûta hıçkırıklar karışıyor, gönüller büyük Şefi'n aziz hatıralarını tekrarlıyordu.

Dr. Fahri Ecevid'in konuşması

B. Baha Kantar'dan sonra Tıbbı adlî profesörü Dr. Fahri Ecevit krüsüye geldi. Gözleri yaşartan şu müessir hitabesini söyledi:

Türk gençliği,

Atatürk'ün aziz çocukları,

Büyük günler sade sevinç ve zafer günleri değildir. Kara günler, büyük yas günleri de milletlerin tarihinde ona hız ve heyecan veren bir kudret ve azametle müessir olurlar..

Biz; içinden Atasını yetiştirmiş, Ata'nın devrinde yaşamak bahtına erişmiş, Ata'nın çizdiği yolda yürümüş, Ata'nın işaret ettiği ülküye hayranlıklarla gönül bağlamış bir milletiz.. Bizi kendi büyüklüğünün yüce zirvesine çektikten sonra bırakan ve ruhunun erişilmez yükselme kuvetiyle ebediliklere çıkan Ata'nın arkasında boynu bükülmüş, gözleri yaşlı, Ata'sından öksüz kalmış bahtsız çocuklarız.

Yurdun her yerinde buram buram tüten hıçkırıklar üstümüzdeki kara çatının dört duvarına siniyor, göz yaşlarımız biribirine karışarak sonsuzluklara doğru ve bir gönül seli gibi akıyor, sesimiz; haykırma, konuşmamız; inilti oldu. Büyük vatanın üstünde hasretin acıklı senfonisi çalınıyor...

Atam! Seni kaybedenler ağlamasında ne yapsın?.. Seni kaybedenlerin acısına eller bile dayanamıyarak içli içli ağlarken, ben; senden ayrılan, nasıl yanıp ağlamam Atam?.. Bize döşediğin toprak üstünde, yirmi yıldır heyecanımıza, sevincimize mâkes olan şu büyük mavi tavana, senin bize ayırdığın katı gök parçasına şimdi feryadlarımızın, hıçkırıklarımızın kanadı çarpıyorsa bizi kim ayıplıaybilir?.. Keder, eğer göz yaşı olarak akmazsa ruh için zehirdir.. Ağlamak sade bir ifade değil, bir ilâçtır diye hıçkırıyoruz...

Senin neler yaptığını söylemeğe nasıl dilim varır?

Bunu bütün bir beşeriyetin lisanı haykırmak için çabalıyor, bütün insan yüreklerinin çarpıntısı, senin erişilmez dehan önünde göğüsler parçalıyor..

Ben senin eteklerinde idim Atam... Hayran ve tapınan gözlerimi sana çevirmek için kalkan başımda şimdi bir dönme hissediyorum... Sen bizden en uzakta olanların bile başlarını döndürecek kadar yüce bir irtifâdın!. Seni ben nasıl ihata ve ifade edebilirim Atam?... Ben, yalnız senden inen, feyiz ve hayat kaynaklarının fışkırmasına sebep olan büyük rahmetinin altında kalanım.. Ben, senin, uzaklar ve sana inanmıyanların başına düşen yıldırımlarından yalnız ışık ve sıcak alanım... Ben, büyük gölgen altında yeşeren, boy atan, meyva verenim.. Ben, seni tartan, seni ölçen değilim... Bu büyüklüğünü nasıl kelimeyeyurur, nasıl söze ve sese verebilirim, ey bütün insanlığın üstünden aşarak başka âlemde doğan, ey beni sevgisinin ateşiyle yakan... Ben seni nasıl sönecek gözlerin bulanık camına aksettirebilirim, ey bu küçük dünyanın başında ilâhî parıltısı hiç sönmiyecek olan, ey benim gözlerimi ışığının kudretiyle kamaştıran...

Ben yalnız senin için ağlarım Atam...

Doktor Fahri Ecevit bundan sonra sözlerine dehanın tahlilini yaparak devam etmiş ve:

"Bir mânaya göre deha, vasıf, seciye, ruh demektir. O halde Ata'mız türkün vasfı, türkün seciyesi, türkün ruhu demektir.„ demiştir.

İmkânsızlık yüzünden teessürle tamamını koyamadığımız bu çok heyecanlı ve ilhamını geniş bir bilgi ve şiir kudretinden alan hitabe şu sözlerle devam etmiştir:

"— Bu büyük dâhi, kendi yüksek şuurunun kararıp katılaşmamış, kehribar kadar şeffaf katları içinden, kudret, hayat, hız, heyecan lavlarının kaynaştığı büyük benliğinin asîl ışıklarını ve soğumaz sıcaklığını geçirmesini bilen ve bunu milletinin öz ruhuna aksettiren tek adamdır.. Gevşemiş deneni geren, uyuşmuş deneni kaldıran, cılız deneni kudretlerin en azametlisiyle tarihin gafleti üstüne indiren benim Atama hangi şüphe göz kırpmadan bakabilir?.. Bir buğday eğer içinde özü sağlamsa, ne zaman olsa yeşermek, başak vermek, üremek kabiliyetini içinde saklıyor demektir..

Atam, tarihin karanlık bir girintisine düşen bu özü en aydınlık bir hakikat sahasında bir daha sararmamak üzere yeşerten adamdır. Atatürk bizzat benim özüm, bizim özümüzdür.

Öz; bir tek tanenin değil, bir tane değil, bütün yeşermişler içine dağılan bir hayat, bir çoğalma, bir boy atma mayasıdır. Atatürk, eğer bu ilk derlemenin sonunda toprağa düştüyse ondan, onun aziz ve lâyemut özünden birçok taneler ebediyete kadar yeşerecek demektir.„

Hitabe, sık sık alkışlarla inkıtaa uğramış ve tam bir heyecan içinde şu cümlelerle sona ermiştir:

"— Sözlerim, sükûtun hazin belâgatine birini bırakmadan evel bir kere daha büyük kederinizin kalın ve siyah duvarları ortasında sesim çınlasın!

Ey yasın ağırlığı altında diz çökenler, kalkınız!...

(Sonu 9. uncu sayfada)

Ankara gençliğinin asîl tezahürü

On binlerce Ankaralı dün zafer âbidesinin önünde Atatürk için andiçiyorlar

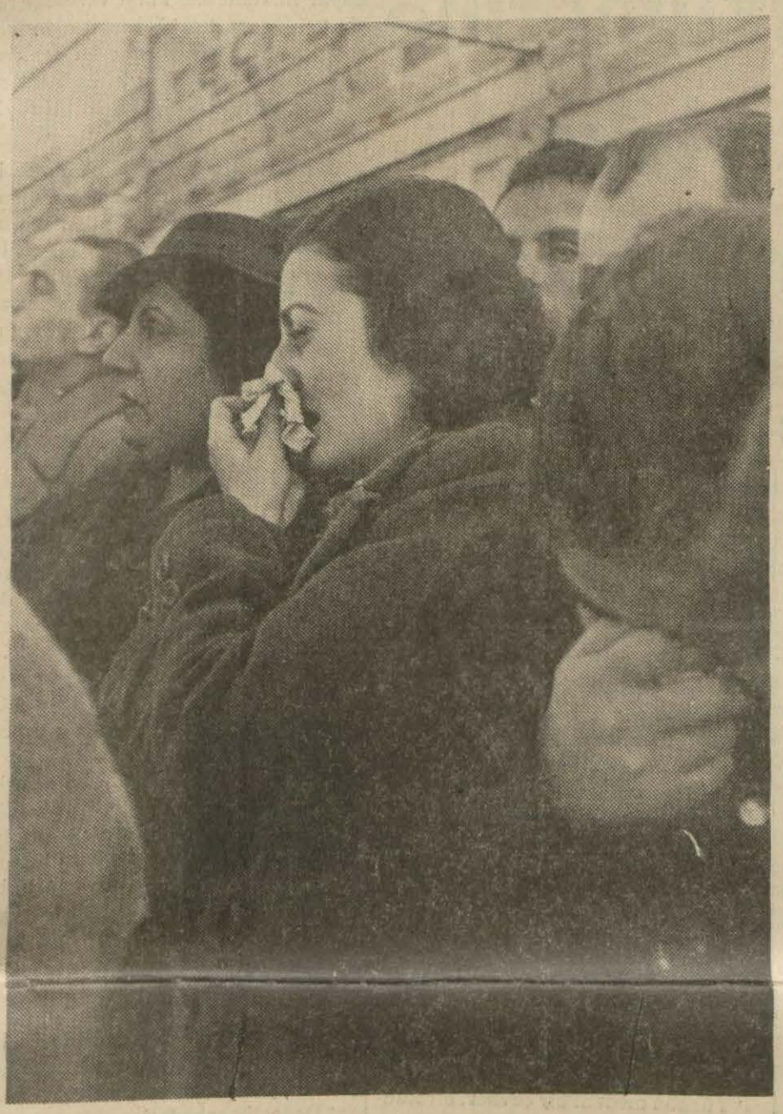

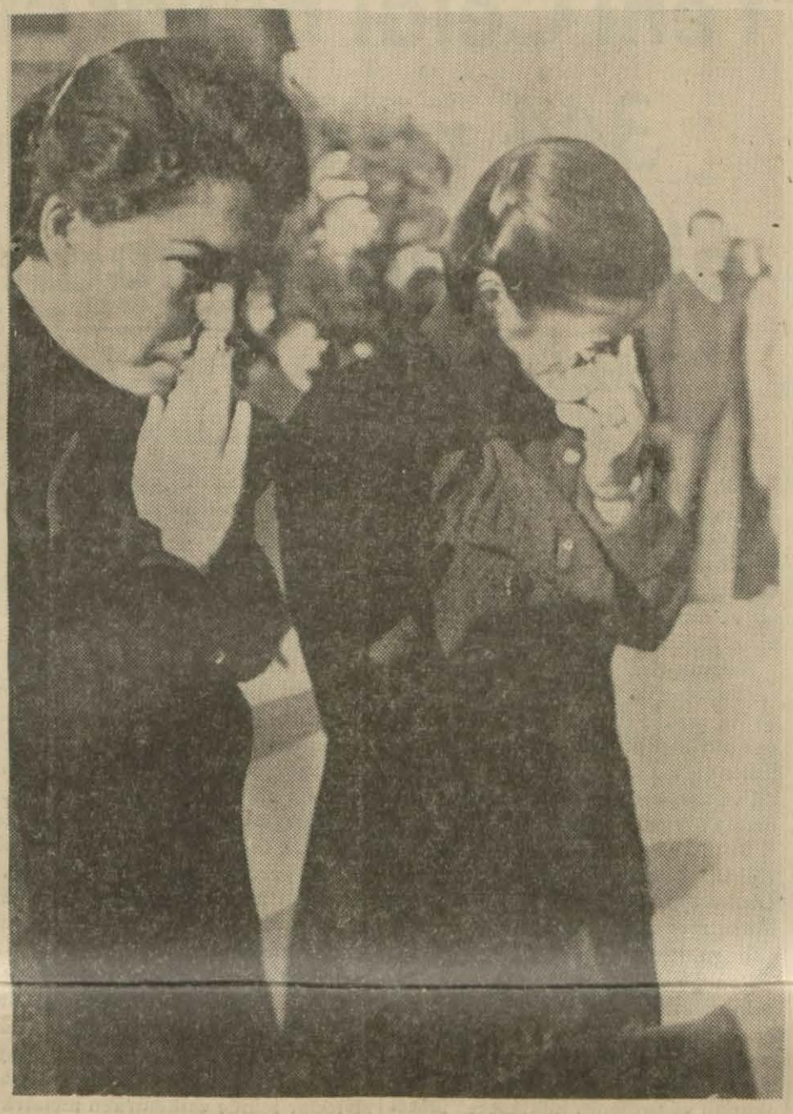

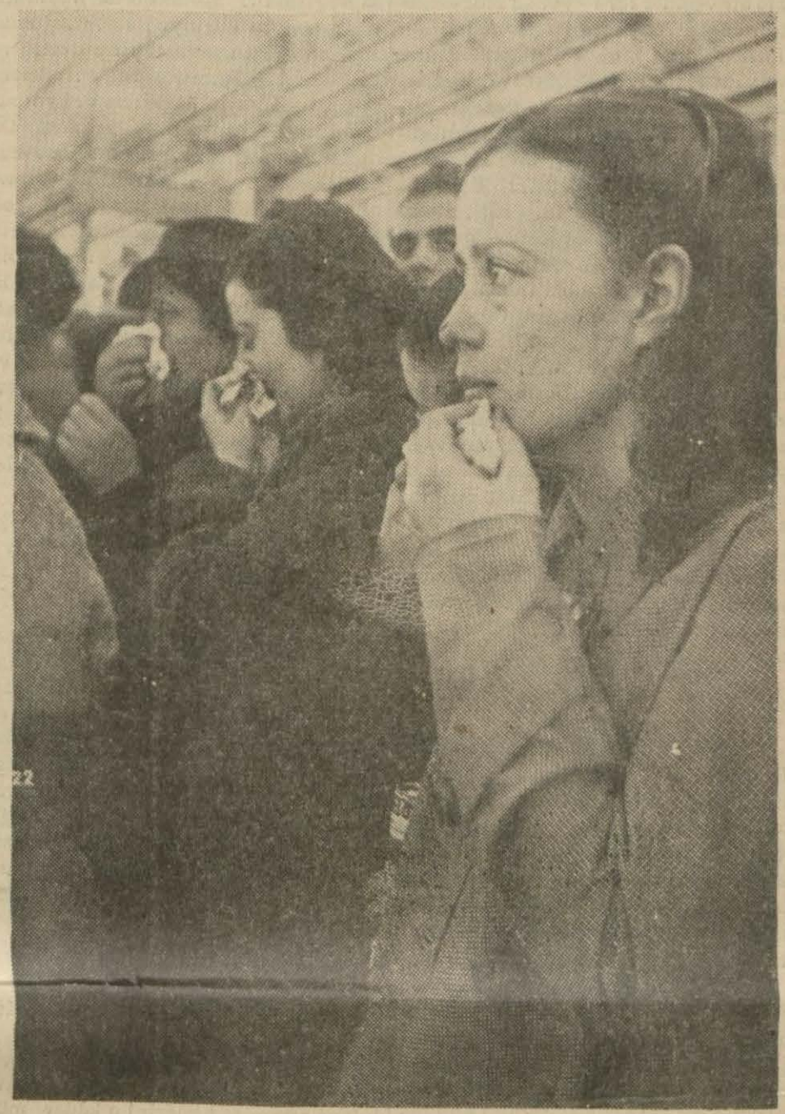

Hıınçkırık dinmiyor ve nihayet başlar yere eğiliyor.. herkes ağlıyor Gözler kızarmış, herkes göz yaşlarını silerek nutukları dinliyor

Istırap ve acının yüz çizgileriyle ifadesi

Ulus meydanındaki muazzam kalabalıktan bir parça

On binlerce talebe Ulus meydanından Emniyet Âbidesine gidiyor

Talebeler yaşlı gözlerle anıdın etrafında

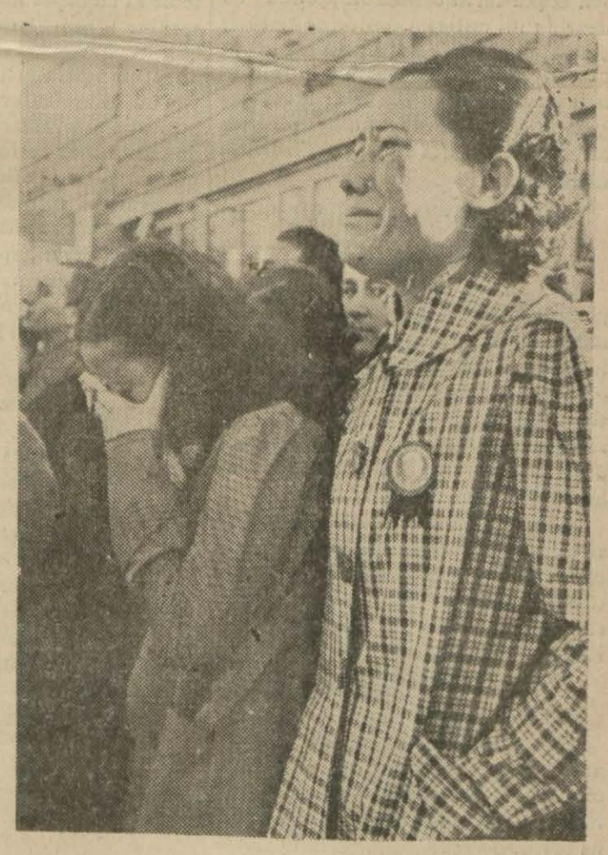

Yüz, ıslanan mendilden görünmüyor. Hınçkırık... hınçkırık...

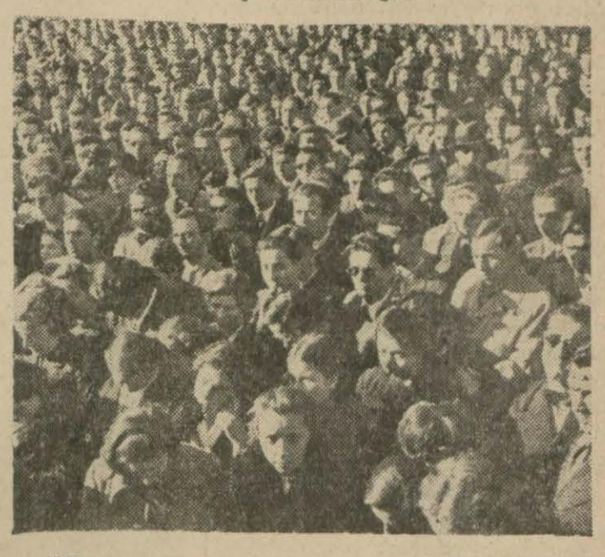

Ulus meydanındaki muazzam kalabalıktan bir parça

Elen basınının tefsirleri

Türkiye ve Yunanistan hükümetleri arasındaki "sarsılmaz„ dostluk

Bu eseri Atatürk'ün liyakatli halefi olan İsmet İnönü idame edecektir

Atina, 16 a.a. — Atina ajansı bildiriyor: Estia gazetesi başmakalesinde bilhassa şöyle yazmaktadır:

"Hiç şüphesiz vukuatı yakından takip edenler, dost ve müttefik memlekette vukua gelen dahilî tebeddülün hiç bir veçhile türk - yunan münasebatını değiştirmiyeceğinden emindiler. Türkiye'nin yeni Reisicümhurunun ve yeni Hariciye vekilinin iki memleketin dostluğunu tasvip etmekte bulundukları ve esasen o dostluğun vücut bulmasına çalışmış oldukları malûmdur. Bununla beraber Başvekil Metaksas'la Türkiye'nin yeni zimamdarları arasında teati edilen telgraflar, vaziyeti daha iyi bir şekilde tasrih etmektedir. Bir kere daha alenen ve resmen teeyyüd etmiş olan türk - yunan dostluğu yeniden bir vakitler Avrupa'nın barut fıçısı addedilmiş olan mıntakasında sulhun, istikrarın ve nizamın âmili haline gelmiş oluyor. Bu suretle Balkanlarda diplomatik vaziyet, bir sulh, nizam ve itimat ve samimî anlaşma vaziyeti şeklinde istikrar etmiş bulunuyor. Bütün Balkan milletlerinin ve bilhassa elen milletinin bir sulh havası içinde dahilî kalkınmaya çalıştıkları bir devirde bu hâdisenin ne derece mühim olduğunu söylemek zaittir.„

Atatürk hayatta imiş gibi..

Typos gazetesi yazıyor:

"B. Metaksas ile B. Ismet İnönü ve B. Şükrü Saraçoğlu arasında teati edilmiş olan telgrafnameler, Yunanistan'ı Türkiye'ye bağlıyan çözülmez dostluğu isbat etmektedir. İnönü'nün Metaksas'a vermiş olduğu cevaptaki hararetli ifadeler o kadar karakteristir ki bunların ehemiyetini tebarüz ettirmiye hiç de lüzum yoktur.„

Etnos gazetesi, diyor ki:

"Elen milletinin çok derin bir memnuniyet ve çok samimî bir sevinçle müşahede ettiği bir şey vardır ki o da iki memleket arasındaki dostluğun Atatürk'ün hali hayatında olduğu gibi bedihî bir realite olarak kalmasıdır. Esasen başka türlü olamazdı.. Çünkü bu dostluk iki milletin iradesine istinat etmektedir. Ve çünkü Türkiye'nin yeni Devlet Reisi Yunanistan'ın tecrübeli dostu olan ve Başvekil Metaksas gibi bu dostluğun tarsinine müessir bir surette yardım etmiş olan İsmet İnönü'dür.

"... sarsılmaz dostluk" devam ediyor

Elen milleti Reisicümhur İsmet İnönü'nün Başvekil Metaksas'a göndermiş olduğu tegrafta türk - yunan dostluğunu "sarsılmaz„ diye tavsif etmiş olmasını hiç bir zaman unutmıyacaktır. Elen milleti Hariciye Vekili Saraçoğlu'nun Metaksas'a göndermiş olduğu telgrafta yazmış olduklarını hakkiyle taktir etmektedir.

Bu kabil teminat esasen müsbet neticeler vermek itibariyle pek teyyaz olan türk - yunan dostlugunun Atatürk'ün muazzam eserinin muakkipleri tarafından daha ziyade inkişaf ettirileceği kanaatini tevlit etmektedir.

Feyizli işbirliği

Vradini gazetesi yazıyor:

"Elen Başvekili ile Türkiye'nin yeni Reisicümhuru arasında teati edilmiş olan telgraflar türk - yunan dostluğunun resmen ve alenen bir kere daha teyidi demektir. Mutterik devletin reisi bu dostluğu "sarsılmaz„ diye tavsif ediyor. Bu telgraflar teşriki mesaileri çok teyyaz neticeler vermiş ve Balkan yarımadasında sulha fevkalade hizmet etmiş olan iki milletin çok dostane olan mutekabil hislerinin beliğ birer ifadesidir.„

Athinaika Nea yazıyor:

"Yunanistan'ın mücerrep dostluk ve türk - yunan dostluğunun hararetli bânisi olan Ismet Inönü B. Metaksas'a göndermiş olduğu telgrafnamede bu dostluğu "sarsılmaz„diye tavsif etmektedir. Şu halde iki memleketin istinat etmiş olduğu ve istinat edeceği muazzam eser türk milletinin Büyük Şef'i Atatürk'ün ufulünden sonra da devam edecektir: Bu eseri Atatürk'ün liyakatli halefi olan İnönü idame edecektir.„

Her zamankinden canlı ve faal dostluk...

Katimerini yazıyor:

"Elen başvekili ile Türkiye'nin yeni Reisicümhuru İsmet İnönü arasında teati edilen telgraflar türk - yunan dostluğunun her zamandan ziyade canlı ve her zamandan ziyade faal olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda iki milletin muslihane teşriki mesai yolunda heyecanlı bir tesanütle yürümek hususundaki iradeleri de sapsağlamdır. Metaksas'ın hararetli telgratına ve Türkiye ile dostluğumuzun lehinde en samimî bir surette ve coşkunca kullanmış olduğu ifadelere İsmet Inönü aynı hararetle ve aynı samimiyetle cevap vermiş ve hattâ iki müttefik memleket arasında mevcut olan inhilâli gayri kabil rabıtayı tavsif etmek için "sarsılmaz„ gibi çok mânalı bir tâbir kullanmıştır.

Saraçoğluna gelince, Türkiye'nin yeni Hariciye vekili elen Başvekili B. Metaksas'a göndermiş olduğu telgrafnamesinde kendi memleketinin müttefiki olan memleketimize "sadikane ve hürmetkârane dostluk„ teminatı vermekte ve Atatürk'ün eserinin onun liyakatli halefleri elinde daha güzel semereler vereceği intibaını tevlit edecek tâbirler kullanmaktadır.„

... Beliğ tâbirlerle ifade edilmiştir

Proia diyor ki:

"Çok hararetli bir dostluk teminatı veren telgraflar, Ege denizinin, yeni sahilindeki hükümet adamları ile milletlerin ciddî mahiyetini hakkiyle ve aynı derecede idrâk etmekte oldukları bir realitenin esaslı ve derin bir ifadesidir. Türkiye'nin yeni Reisicümhuru İsmet İnönü'nün vermiş olduğu cevapta sarsılmaz türk - yunan dostluğu hakkında kullanmış olduğu beliğ tabirler, yunan milletinin kalbinde derin akisler uyandırmıştır.„

Dostluk ve tesanüt...

Elefteron Vima gazetesi şöyle diyor:

"Bu telgraflar, o kadar manâlıdır ve iki milleti yekdiğerine bağlıyan dostluk ve tesanüt hislerini o kadar mükemmel bir surette tebarüz ettirmektedir ki bu bapta herhangi bir mütalea serdine lüzum kalmıyor. Esasen bu telgrafnamelerin resmî edalarının ehemiyetine işaret ettiği misilleri olmıyan tarihî vesikalar mevzuubahistir ve bizim bu telgrafların teati edilmiş olduğunu haber vermekten maksadımız, yunan milleti efkârı umumiyesinin hissiyatına terceman olmaktır. Bunu yaparken türk matbuatının da bu mihnet günlerinde hep kendisini düşünmekte olduğumuz dost ve müttefik millet hesabına aynı hissiyatı ifade etmiş olduğuna kani bulunmaktayız.„

... İnkişaf ediyor

Akropolis gazetesi diyor ki:

"Teati edilmiş olan telgraflar ,iki memleket arasındaki münasebatın inkişafının birer nişanesidir. Bu telgraflar, yalnız Türkiye ile Yunanistan arasındaki teşriki mesainin idame edileceğini değil, aynı zamanda bu teşriki mesainin istikbalde daha sıkı olacağını göstermektedir. Yunanlılarla türklerin bu teminatı çok büyük bir memnuniyetle teati etmekte oldukları gayet tabiîdir.„

Kamutay'ın dünkü toplantısında Celâl Bayar'ı dinliyen mebuslar

Kamutay dünkü toplantısında

Yeni Celâl Bayar hükümetine 344 reyin ittifakıyle ve alkışlarla itimadını bildirdi

Mebuslar kıymetli ve heyecanlı sözlerle yeni hükümete itimadlarını belirttiler

Dün Kamutay, B. Abdülhalik Renda'nın reisliğinde saat 15 de toplandı. Başvekilimizin beyanatta bulunacağı ve yüksek Kamutay'dan itimat istiyeceği bilindiği için hemen bütün localar ve dinleyicilere mahsus yerler tamamiyle dolu idi.

Kamutay Reisi celseyi açtıktan sonra, Istanbul'da yapılacak olan, Büyük Şef'in cenaze töreninde hazır bulunacak altı kişilik heyetin seçileceğini haber verdi. Kura muamelesi kısa sürdü ve aşağıdaki zevatın törende Kamutay'ı temsil edecekleri bildirildi:

BB. Ali Barlas (İstanbul), Rahmi Köken (İzmir), Yahya Galip Kargı (Ankara), Müşfik Ayaşlı (Ankara), Mükerrem Ünsal (İsparta), Raif Dinç (Zonguldak).

Bundan sonra ruznamedeki maddelerin müzakeresine geçildi. Ankara'da bir konservatuvar kurulması hakkındaki kanun projesinin geri verilmesine dair olan Başvekâlet tezkeresi okundu ve projenin hükümete iadesi kabul edildi.

Bunu müteakip reis, sözü Başvekilimize verdi. B. Celâl Bayar, diğer sütunlarımızdaki hitabesiyle ,acısı ebedî olarak kalplerde yaşıyacak olan Atatürk'ün ölümünden duyduğu elemi Büyük Kamutay'a arzetti ve Millet Vekillerinden itimat istedi.

Başvekilimizin alkışlarla sıksık kesilen ve büyük bir teessür içinde yarım için sarsılmaz bir iman ve ümit veren hitabesini ayrı sütunlarımızda bulacaksınız. Bundan sonra dört mebusumuz söz aldılar ve Başvekil'in itimat talebi hakkında beyanatta bulundular.

B. Halil Menteş'in hitabesi

Başvekil'den sonra ilk söz alan B. Halil (Menteş İzmir), heyecan ve teessürünün büyük olduğunu ve ilk defa olarak Kamutay huzurunda hitabesini yazılı olarak okuyacağını söyliyerek Celâl Bayar hükümetine niçin açık ve tam itimadını verdiğini izah etti. Hükümetin bir yıl içinde başardığı ekonomik ve malî işlerin bir bilânçosunu çizerek dedi ki:

"— Bu rakamlar apaçık gösteriyor ki, haznenin bugüne kadar borçlarının taksitlerini tediyede gösterdiği istikamet ve namuskârlık bütün bu avanslara rağmen mahfuz kalmıştır ve kalacaktır.

Arkadaşlarım, ben o kanaatteyim ki, Celâl Bayar plânlarının tahakkuku halinde memleket malî ve iktısadî cephelerden öyle büyük bir inkişafa mazhar olacaktır ki bu avansların amorti müddetleri bitmeden daha büyük, daha geniş plânların tatbikine imkân hasıl olacaktır.

Arkadaşlarım, böyle çalışan ve hazırlanan bir memlekete saldırmak kolay iş değildir. Bilhassa memleket büyük türk ordusunun, büyük türk milletinin yurdu olursa.. Binaenaleyh vatandaşlar istikbalden emin olarak, kemali huzur ve emniyetle faaliyetlerine devam edebilirler.„

Başvekilimizin yüksek feraset sahibi ve olgun bir devlet adamı olduğuna dair canlı misaller veren B. Halil Menteş ', bundan sonra, bütün dünya harpler, dahilî karışıklıklar ve rahatsızlıklar içinde çalkanırken memleketimizin güzel bir nizam, tam bir sükûn ve emniyet içinde nasıl çalıştığını ve bunu hasıl eden sebebi şu kelimelerle belirtti:

"— Bunu hasıl eden nedir? Birkaç inzıbatlı memlekette olduğu gibi, korku mu, mengene ve cendere metodu mu? Hayır. Yalnız ve yalnız Müebbed Ata'nın dağdaki çadırlara, en izbe köy kulübelerine kadar sinmiş olan sevgisi, bütün milletin gönlünde yarattığı kayıtsız ve şartsız emniyet ve itimattır. O, şöyle dememiş miydi:

"Benim arzu edip de yapamıyacağım bir şey yoktur, fakat ben istediklerimi milletimin arzularına ve menfaatlerine uygun olarak isterim. Alacağım tedbirleri milletimin iradesine ve kabiliyetine dayanarak alırım. Onun için milletime vâdettiğim şeylerin tahakkukunda vekayi hiç bir zaman beni aldatmamıştır.„

Büyük Şef'in memleketi düşman istilâsından kurtardıktan sonra, vazettiği ıslahat esaslariyle ve aldığı tedbirlerle türk yurdunun nasıl şeneldiğini ve dipdiri bir devletin nasıl meydana çıktığını hulâsa eden B. Halil Menteş, Büyük Önder'in tabutu önünde bütün bir dünyanın huşû, tâzim ve taktirle eğilişindeki manayı göstermiş oldu.

Kamutay'ın İsmet İnönü'nü Cümhurreisi olarak seçmekte gösterdiği isabeti, millî iradenin hakikî bir tezahürü olarak işaret eden hatip:

"— Inönü nutkunda ne cebir tazyik, ne de anarşi bütün vatandaşlara müsavî emniyet verici tedbirler alınacaktır, diyor. Bu, büyük bir beşarettir. O, bu sözlerle devletin nizamında sevginin ve emniyetin bundan böyle de hâkim olacağını teyit ederek Müebbet Ata'nın hayrülhalefi olduğunu ilân ediyor. İnönü milletçe çok sevilmiş bir devlet adamıdır. Demem ki Atam kadar sevilmiştir. Fakat O'nun yolunda yürüye yürüye milletin yüreğinde ayrı itimadı tesis edeceğine itimadım vardır.„

B. Halil Menteş bundan sonra millete hitap ederek sözlerini şu cümle ile bitirdi:

"Türkün medenî bir cevher, bir kudreti medeniye olduğunu yeniden isbat ederek Müebbet Ata'nın dediği gibi medeniyet safında üstün mevkie çıkmakla mükellefsin. Umarım ki onu yapacak ve başaracaksın. (Alkışlar).

B. Fazıl Ahmet Aykaç'ın hitabesi

B. Halil Menteş'ten sonra söz alan B. Fazıl Ahmet Aykaç (Elâzığ), geçen yıl bugünlerde Büyük Önder'in nutkunu ve Başvekilimizin programını Kamutay'da dinledikten sonra, edindiği intibaları anlattı ve faaliyetinin teferrüatını saklamadan, politikacı ruhundan uzak, yüksek alınlı bir devlet adamı sıfatiyle söz söyliyen B. Celâl Bayar'ın o günden itibaren başardığı işlerin hulâsasını yaptı.

İç hayatımızdaki emniyet ve sükûnu, Hatay dâvasını kazanmaktaki kiyaseti, malî ve iktısadî cephelerdeki faaliyeti canlandıran B. Fazıl Ahmet Aykaç, hükümetin son vazifelerini de muvaffakiyetle başardığını söyliyerek dedi ki:

"— Ancak bu muvaffakiyetli adımlar atılıp dururken hepinizin ruhunu amansız bir kurt kemiriyordu: Atamız hastaydı. Şu sebeple milletin işleriyle yüklü olan Hükümet, asıl millet babasının dünyadaki sıhati ile de uğraşmıya savaştı. Bu alanda, hiç şamata etmeksizin bütün türk kudretiyle cihan aleminin nasıl elele verdiğini ve sayın Celâl Bayar'ın durmadan, dinlenmeden bu işe nasıl canını sarfettiğini biliyoruz.

Fakat, mukadder olan büyük felâket başımıza geldi. Bütün insanlığı kalbinden yaralıyan bu facianın üzerinde durmıyacağım. Hassas, yaralı ve henüz kanı dinmemiş gönüllerinizi bu ağır vazife saatlerinde tekrar hançerlemek affedilmez bir günah olur.„

Büyük Önder'in beklenilmiyen ölümünden sonra, İsmet İnönü'nün Cümhurreisi seçilmesini ve istifa eden kabinenin tekrar B. Celâl Bayar'ın reisliğinde kurulmasını millî birliğin tam bir ifadesi olduğunu söyliyen B. Aykaç sözlerini şu cümlelerle bitirdi:

"Aziz arkadaşlar;

Nasıl devlet idare edenlerin beğenilmiyen hareketlerini bazan can feda ederek tenkide hazır duran bir (şecaatı medeniye) varsa bazan da bir takım hizmetleri, büyükleri methetmekten âdi vehimlerle korkan bir (cebaneti medeniye) vardır. En büyük hassasiyet ve irade kabiliyetini daha bir hafta evel dünyaların gözüne içtimaî bir fazilet nümunesi olarak sermiş bulunan pek muhterem Heyetinizi böyle bir şaibeden bütün kalbimle tenzih ederim. Siz milletin size tevdi ettiği mürakabe vaizfesini yaparken iyi gördüklernizi de, fena bulduğunuzu da aynı samimiyetle söyliyecek insanlarsınız. Ben aciz arkadaşınız da heyetinize mensup olmakla dünyanın en haklı iftiharını duyan bir yurttaşım. Şu sebeple işte en gür sesle memleketime ilân ediyorum ki, Celâl Bayar hükümetine tam bir inancım vardır. Ve inanıyorum ki, sizin hür ve müstakil duygulu gönülleriniz de aynı itimatla dolu bulunuyor.

Tek dileğim, hükümetin büyük başarılara ermesi ve milletimizin büyük hayırlara kavuşmasıdır, arkadaşlar." (Alkışlar).

B. Hüsnü Kitapçı'nın hitabesi

Bundan sonra kürsüye gelen Bay Hüsnü Kitapçı (Muğla), arkadaşlarının fikirlerine iştirak ettiğini ve Celâl Bayar hükümetine karşı vereceği reyin tam ve mutlak bir itimat olduğunu ve hükümetin geçen sene bu vakitlerde Kamutaydan aldığı itimadı bir senelik icraatiyle teyit eylediğini söyledi.

İkinci teşrinin birinde cümhurreisi namına başvekilimizin okudukları nutukta zikredilen icraatın her hükümet için şan ve şeref teşkil edeceğini izah eden B. Hüsnü Kitapçı, bundan sonra, B. Celâl Bayar'ın son ve nazik hizmetleri ne kadar dikkatle yaptığını anlatarak dedi ki:

"Bütün kalbile merbut oldukları Atatürk'ün sıhatleri üzerinde titrer ve azamî hassasiyetle ihtimamlarını gösterirken indelhace vicdanı millînin pürüzsüz bir surette tecellisini temin edecek tedbirlerin alınması, Celâl Bayar'ın ne kadar vatansever, ve kıymettar bir rücülü devlet olduğunu göstermiştir .Bu da itimat etmiye saik olan sebeplerdendir. Sonra bunlara zamimeten nüfuzu nazarını ve isabetli icraatını senelerce tecrübe ettiğimiz yeni Şefimizin de itimadını kazanan Celâl Bayar'a yüksek heyetinizin vereceği rey elbette ki itimaddır.

Bu itibarladır ki kendisini ve arkadaşlarını tebrik eder hem Büyük milletimiz için hem de muazzez vatanımız için hayırlı ve faydalı icraatta bulunarak bugün de vereceğimiz kararın isabetini isbat etmek mazhariyetine ermelerini dilerim." (Alkışlar).

B. Naim Hazim Onat'ın nitabesi

Bundan sonra söz alan B. Naim Hazim Onat (Konya), şu sözlerle Büyük Kamutayın hislerine tercüman oldu:

"Değerli arkadaşlar, darbeler altında cisimler kırılır, dağılır, ayrılır. Fakat bizim başımıza inen darbenin, akıl almaz semavî iradenin altında biz bu ayrılığı göstermedik, dağılmadık ve ayrılmadık. Çünkü bizim mayamız çeliktendi, plâtindendi. Bu mayaya Atatürk'ün ruhu karıştı. Hüceyrelerimize, atomlarımızın arasındaki boşluğa Onun ruhu girdi. Onun bu ruhu bizi yekpare yalçın kaya gibi ebediyete ulaştıracaktır.

Türkün pek temiz oğlu ve Atatürkün sağ kolu olan İsmet İnönü, başta olduğu halde bu millet, yekpare yalçın kaya ve plâtin parçası gibi bütün dünya muvacehesinde birliğini ve varlığını gösterecektir.

Atatürk'ün İsmet İnönü'ne sarsılmaz güveni vardı. İnönü'nün de Celâl Bayar'a sağlam güvenini görüyoruz. Atatürk de Celâl Bayar'ı severdi. "Celâl Bayar'ı ben niçin severim; bir gün gel Celâl dedim; eline yırtık paralarla dolu bir çuval verdim. O çuvalı aldı, vekâleti bıraktı. Feyzi bütün dünyaya yayılacak kadar bir maliye şahikası vücuda getirdi. Ben Celâl'i işte bundan dolayı severim„ buyurmuşlardı.

Arkadaşlar, İsmet İnönü'nün güvendiği ve kurduğu heyete biz nasıl güvenmeyiz? (Bravo sesleri, alkışlar).

B. Naim Hazım Onat'ın sözlerinden sonra Kamutay reisi, mebuslarımızın isim tayini suretiyle reylerini kullanmalarını rica etti.

Van'dan başlamak ve seçim daireleri alfabe sırasını takip etmek üzere isimler okundu ve reyler verildi.

Tasnif sonunda, kamutayın, reye iştirâk eden 344 âzanın, ittifakiyle itimat kazandığı anlaşıldı.

Kamutay, reylerin tasnif neticesini sürekli alkışlarla karşıladı. Başvekilimiz kürsüye gelerek:

"— Teşekkür ederim. Teveccühünüze ve muhabbetinize lâyık olmıya çalışacağız..." dedi.

(Allah muvaffak etsin.) ve sürekli alkış sesleri arasında ruznamenin diğer maddelerini müzakereye geçildi. Fakat, Kamutayın son toplantısından itibaren henüz bir hafta geçmemişti. eldeki maddelerin müzakere edilebilmesi için toplantının başka bir tarihe bırakılması lâzım geliyordu.

Bu sebeple, 28 ikinciteşrin pazartesi saat on beşte toplanmak üzere, celse 16.05 de tatil edildi.

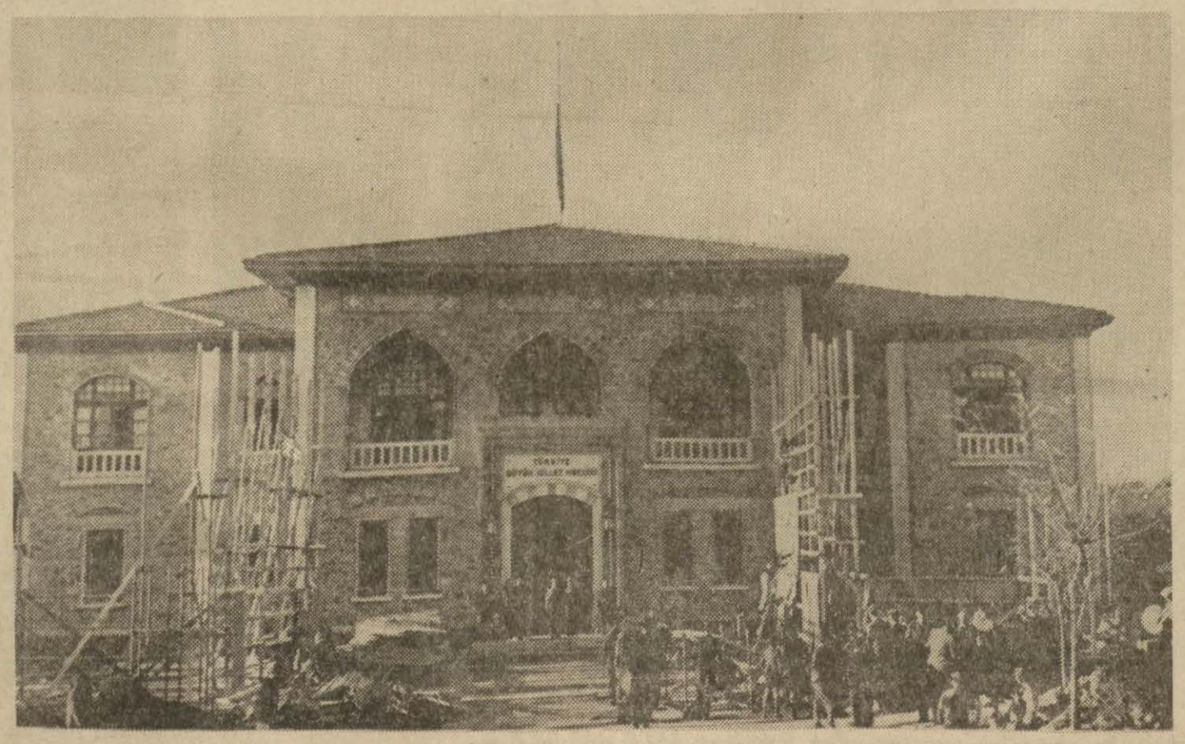

Büyük Millet Meclisi binası önünde Katafalk inşa ediliyor

Celâl Bayarın beyanatı

Rejimi korumak hakkındaki ihtirasımız ölçüsüzdür

(Başı 1. inci sayfada)

kimse hakkında bu kadar vatanşümûl, bu kadar âlemşümûl bir acı duyulmamıştır. Kendi ruhumuzda bu acıyı hissediyor ve kalbimizin kanadığını duyuyoruz. Türk milleti gibi, vefakâr, büyük bir milletin, kendisine binbir mahrumiyet içerisinde, en büyük muvaffakiyetleri temin etmiş olan büyük bir evlâdı hakkında, başka türlü hareket etmesine esasen imkân yoktu. (Bravo sesleri - sürekli alkışlar).

Atatürk, bize, yaralı bir vatan kurtardı. Atatürk, bu yaralı vatanı, içerisini asırlardanberi sinmiş olan hurafelerden, efsanelerden, bir takım vâhî fikirlerden tamamen temizliyerek, kuvetli bir rejim de kurarak, mesut ve müreffeh bir halde, bize bağışladı. (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar).

Türk'ün, ebedî bir tehlikeye, düşüyor sanıldığı zamanda, imdadına koşarak, felâketten bizi kurtardı. Zeval bulmaz istiklâlimizi ve ebedmüddet vatanımızı, türk rayeti istiklâli altında yaşatmak imkânını buldu ve verdi (Bravo sesleri, şiddetli alkışlar).

Atatürk'ü sadece bize vatanî hizmetler ifa ettiği için sevmiyoruz. Aynı zamanda, tam mânasiyle kâmil bir insan olduğu için de seviyoruz. (Şiddetli alkışlar, bravo sesleri).

Atatürk, vefakârdı, mütevazi idi, herkesin hakkını yerinde verirdi (Çok güzel.. sesleri)

Arkadaşlar,

Atatürk'ün hayatı ve mazisi hakkında söz söylemeyi, kısa bir celseye sığdırmak en müşkül olan bir iştir. Yalnız müsaadenizle çok sevdiği ve çok güvendiği, büyük milletinin iradesini temsil eden bu kürsüden O'nun maneviyetine hitap ederek diyorum ki :

Atatürk;

Seni sevmek, tebcil etmek, her türk vatanseverin millî ödevi, ve namus borcudur. (Şiddetli alkışlar ve bravo sesleri)

Aziz arkadaşlarım;

Kendisini methetmek ve ihtiras göstermek, içtimaî hayatta bir nakise olarak kabul edilmiştir. Ve hiç şüphesizdir ki, bu böyledir. Fakat; ben size, iftiharımızı ve ihtirasımızı şu dakikada, ifade etmekten çekinmiyeceğim:

Benimle beraber Heyeti Vekileyi teşkil eden arkadaşlarım ihtilâlin ve inkılâbın tâ, ilk gününden beri, Büyük ve Ebedî Şef'imizin hayata gözünü yumduğu dakikaya kadar, izinde ve peşinde, yolunda şuurla yürüdük.. Bu, bizim ebedî iftiharımızdır. (Şiddetli alkışlar ve bravo sesleri).

Hiç şüphesiz büyük Türk milletinin seciyesine ve karakterine uygun olarak vücuda getirdiği ve bize hediye ettiği rejimi, korumak hakkındaki ihtirasımız, ölçüsüzdür. (Bravo bravo sesleri).

Arkadaşlar; Teşkilâtı esasiye hükümlerine göre sizin itimadınızı kazanmak için, Hükümetin programını size arzetmek iktiza eder.

Benim bu mephaste fazla sözüm yoktur.

Geçen sene, lutfen tasvibinize iktiran eden programımızın şimdiye kadar yapılmış olan kısımlarından madasını yürütmek, azim ve kararındayız.. (Alkışlar ve muvaffakiyet nidaları).

Aynı zamanda, bize daima hakikî yolu gösteren ve içinde milletin nurlu iradesi okunan Cümhuriyet Halk Partisi'nin programı da bizim rehberimizdir (Bravo sesleri).

Arkadaşlarım;

Herhangi bir hükümet için muvaffakiyet âmili olarak, birinci derecede göz önünde bulundurulması lâzım gelen bir hakikat vardır: Milletin hakikî düşüncesi.

Biz milletimizin şu an için düşüncelerini şu suretle hulâsa ediyoruz:

Milletimiz, onbeş senedenberi tecribe edilen Kemalizm rejiminin kendisine verdiği huzur ve sükûn içerisinde çalışmak ve kuvetlenmek istiyor. (Sürekli alkışlar).

Millî hudutları dahilinde mesut olmak emelindedir. (Bravo sesleri).

Bizim haricî siyasetimizdeki: dahilde sulh, hariçte sulh düsturunun ifadesi, ancak bu suretle tefsir olunabilir: Esası, milletten gelmiştir, ve Büyük Şef tarafından ifade edilmiştir. (Alkışlar)

Mevcut istikrarı, bu matemli günlerimizde, milletin heyeti umumiyesinde tecelli eden tesanütle muhafaza etmek emelimiz tamdır, halistir ve çok kuvetlidir (Bravo sesleri ve çok sürekli alkışlar).

Rejimin kanunları, türk camiasına dahil olan bilâ istisna her ferdin, hukukunu, emniyetini ve müsavatını tekeffül etmektedir. Kanunlarımızın tekeffülü altında, bütün vatandaşların seyyan bir surette haklarını gözetmek bizim için en mukaddes bir vazifedir. (Bravo sesleri ve alkışlar).

Haricî siyasetimiz

Aziz arkadaşlarım;

Size programımızın harfiyen ve olduğu gibi tatbik olunacağını söylerken, haricî siyasetimize de bir nebze temas etmek ihtiyacını duyuyorum:

Haricî siyasetimizde, değişecek hiç bir şey yoktur. Anlaşmalarımıza, dostluklarımıza, ittifaklarımıza.. bütün sadakatimizle bağlıyız.

Bunları büyük bir azimle yürüteceğiz.. Bu sadam, size olduğu kadar, bütün dostlarımıza ve müttefiklerimize de bir itimat ve muhabbet sadasıdır (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar).

Sayın Millet vekilleri;

Beni ve benimle vazife almak lutfunda bulunan arkadaşlarımı çok yakından tanırsınız. Yaptığımız işleri bilirsiniz. Fikirlerimize vakıfsınız. Her şeyden evel temin etmek isterim ki rejimin azat kabul etmez kullarıyız (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar) Kullarıyız dedim;.. bu kelimeyi miskin bir itaatı ifade için değil,.. işlerimize şuurla bağlılık ve onları sadakatle yürütmek azmimizi tebarüz ettirmek için kullandım. (Alkışlar).

Eğer;.. İnkılâbın bidayetindenberi, devam eden fikirleri şuurla yürütmek imkânını ve sizin arzu ve emellerinizi icra etmek kudretini bizde görüyorsanız (hay hay sesleri), milletin iradesini temsil eden siz kıymetli arkadaşlarımdan ricam şudur: itimadınızı bizden esirgemeyiniz. (Alkışlar, esirgemeyiz sesleri).

Aziz saylavlar;

Son söz;.. elemimiz, hicranımız çok büyüktür, fakat inanımız, güvenimiz de o nispette büyüktür. (Bravo sesleri ve alkışlar).

Atatürk'ü unutmıyacağız (Hayır, asla sesleri) Her zaman tebcil edeceğiz (Sürekli alkışlar).. Millet uğrunda azimle yürüyeceğiz (Bravo sesleri ve sürekli alkışlar).

Ankara Hukuk Fakültesinde yaslı ve heyecanlı bir toplantı yapıldı

(Başı 6. ıncı sayfada)

Ey yaşların buğusiyle puslanan gözler görünüz!..

Ey acının çivisiyle kanayan yürekler çarpınız!..

Hıçkırıklar, daha büyük seslere yol veriniz!..

Ey kara baht bizi dışımızdan seyret!..

Atam için andiçmeğe gidiyoruz. Atam için andiçeceğiz...„

Genç hukukçular konuşuyorlar

Doktor Fahri Ecevit'ten sonra son sınıf talebesinden Bn. Kıymet Conker heyecanlı bir hitabede bulunmuş ve şu sözlerle bitirmiştir:

"— Yaslı kalplerimizde bir teselli-miz var: O da Türkiye cümhuriyeti daima var olacak. Gençliği ile, dinçliği ile, ordusiyle, şerefiyle ve en başta Atatürk'ün ismiyle...

Varol türklük, varol cümhuriyeti-miz...

Sağolsun Atatürk'ün ruhu ile yaşıyan gençlik...„

Kıymet Conker'i, ikinci sınıftan Melâhat Santekin'in ve onu Naci Tozduran'ın heyecanlı sözleri takip etti. Ve Halk Ersan, O an adlı müessir şiirini okudu.

Gençler çok samimî ve yürekten konuşuyorlar, bu sırada büyük salonda hıçkırık sesi duyuluyordu.

Aynı mâtemli hava içinde toplantıya son verildi.

Ağlıyan, hıçkıran, inliyen

150.000 kişi Büyük ölünün huzurunda eğildi

(Başı 1. inci sayfada)

en büyük şef, en büyük devlet adamı, en büyük idealist ve en büyük insan olarak veren ilk ve tek fani Atatürktür.

Anasının mezarı başında;

— İşte benim anam!

diye türk coğrafyasını gösteren Atatürk, medenî garp âleminin;

— İşte benim analarım, işte benim kardeşlerim!

Dediği için allahlaştırdığı ideal insan kadar büyük bir insandır.

Atatürk en büyük zaferini, bütün büyük muzafferleri mağlûp eden zafere karşı kazanmıştır.

Atatürk bütün tarihte misilsiz parlak zaferinden sonra, kılıcının çeliğini bir saban demiri gibi kullanmasını bilen ilk muzafferdir.

Harp O'nun şahsî bir şöhret ideali değil; insanî bir tesis ve istikrar vasıtası idi. Bugünkü Türkiye gibi, yakın şark sulhu da dünyanın en büyük meydan harplarından biri olan Dumlupınar'da kurulmuştur.

Atatürk iktıdarı, ne içte, ne dışta kimse için felâketli olmadı. Atatürk, azametli güzel eserlerinden hiç birinin yüzünü vatandaş kaniyle kızartmadı ve eski düşmanlarını milletinin itimat edilir dostluğu ile tatmin etti. Tarihte suiistimal edilmiyen yegâne cihanşümul iktıdar Atatürk iktıdarıdır.

Saat: 8,30

Dolmabahçe'den Karaköy'e kadar yollarda mübalâğasız 80.000 kişi var. Kimse yanındakini itmiyor, kimse yanındaki ile konuşmuyor. Ara sıra hıçkırmasalar, göğüsleri sık sık kabarıp inmese, ah bilhassa onların, o derinden iç çekişleri olmasa, bütün bu aksakallı, çocuk yüzlü ihtiyarlar, bütün bu başları yere eğik geniş omuzlu gürbüz delikanlılar, bu kadınlı erkekli 80.000 kişi... Bunlar yaşıyan insanlardır; belli olmıyacak,

Ağır ağır saat kulesini ve büyük kapıdan merasim salonuna kadar uzayan yolu geçtik. Yürüdükçe adımlarımızı daraltıyor, bu yolun bitmemesini istiyorduk.

Saat: 9

Salon boş, kapının tam karşısında hilâl şeklinde altıok, altı meşale halinde parlıyor ve hepsi bu kadar. Ya Atatürk? Kalbimiz heyecanla çarpıyor, kendimizi gördüğümüzün doğruluğuna inandırmıya çalışarak;

— Bunların hepsi birer kâbustu. Atatürk O,

Diyoruz, şimdi her zamanki gibi misilsiz güzel insan yüzüyle kapıların birinden çıkıp aramıza karışarak. Kalplerimizi ellerimizle bastıra bastıra, kendisiyle karşılaştığımız zaman utanmamak için gözlerimizin yaşını içimize akıta akıta on dakika Atatürk'ü bekledik.

Saat: 9,10

20 üniformalı zabit üzeri sarı güllerle örtülü, büyük abanoz bir tabutu salonun garp tarafındaki koridorlardan getiriyorlar.

Atatürk geliyor!

Bu dakikada ne yaptığımı, herkesin ne yaptığını bilmiyorum. Salon mu karardı, hiç bir şey görmemek için sımsıkı biz mi gözlerimizi kapadık.

... Başım yerden kalktığı zaman abanoz tabut altı meşalenin ortasındaki yüksek boşluğa yerleştirilmiş ve üzeri büyük bir atlas sancakla örtülmüştü.

"Ölüm hilkatin en tabiî kanunudur. Fakat böyle olmakla beraber bazan ne hazin tecelliler arzeder.„

Atatürk'ün anasının başında söylediği bu sözü şimdi biz ıstırabımızı teselli etmek için mi, yoksa, ıstırabımızı derinleştirerek göz yaşlarımızı kan gelinciye kadar akıtmak için mi, niçin sebebini hiç düşünmeden biribirimize tekrar ediyoruz. Hangi insan hayatında bundan daha hazin bir ölüm tasavvur edebilir. Burada bir vazifeyi ifa mecburiyetinde bulunduğumu kendi kendime ısrarla tekrarlamasam hemen eve döneceğim ve başımı iki yastığın arasına yerleştirerek ağlıyacağım, ağlıyacağım.

Saat: 9.40

Salonda her şey yerli yerinde. Altı meşalenin ortasında büyük üniformalı dört genç subay, çelikten daha sert birer manken gibi kılıçları omuzlarına dayalı duruyorlar. Millî tarihin hiç bir devrinde türk kılıcı bu kadar bedbaht bir iş görmek için kınından çıkmamıştır.

Saat : 9.45

Teşrifat memurları, Reisicümhur İsmet İnönü ve bunu takiben Büyük Millet Meclisi, Başvekil Celâl Bayar, Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak tarafından gönderilen tazim çelenklerini getirdiler. Atatürk'ün ayakları altına serdiler .

Saat tam 10 da hürmet nöbeti değişti. 4 genç subay büyük vazifelerini General Osman Tufan ile General Nuri Yemut'a ve bir yüzbaşı ile bir üsteğmene ve iki ere bıraktılar. Bu sefer kılıçlar omuzdan indi. Atatürk'ün ayaklarının ucuna eğildi. Atatürk'ün umumî kâtibi Hasan Riza Soyak ve yaveri Naşit sol tarafta boşlukta yer aldılar ve tazim merasimi başladı.

Onu beş geçe ilk olarak ortaların-da vali Üstündağ olduğu halde General Fahrettin Altay ile General Halis Bıyıkday ve bunların arkasından gece saat 24 de kadar dörder dörder büyük üniformalariyle erkân, ümera ve subaylar, yüksek askerî mektepler, teşrifata dahil memurlar, rektör, dekan ve profesörler ile üniversiteliler ve yüksek tahsil gençleri, komutanlariyle ve profesörleriyle beraber harp akademisi talebeleri, yaverleriyle beraber amiral, bahrî erkân, ümera ve subaylar, mektepliler, resmî ve yarı resmî teşekküller,halk ... Asgari 150.000 kişi geçti.

Geçiş, bu bir ibadet idi, cümlesiyle bile anlatılamaz.

Bir adama 150.000 adamın hissini, 150,000 adamın iktıdarını, 150,000 adamın sevgisini veriniz, ve böyle bir adam karşısında kendinizi tasavvur edin. Ne hissediyorsanız bu hissinizi, hangi kelime ve cümlelerle doğru olarakifade edebileceğinizi zannediyorsanız, geçiş hakkında o kelimeyi veya o cümleyi kullanınız.

Kafileler salonun büyük kapısına geldikleri zaman duraklıyorlar, hareketler zayıflıyor, yüzler buruşuyor, dudaklar ısırılıyor, sesler hançerelere saklanıyor, bazıları bunu da yapamıyorlar. Mendilleriyle elleriyle, ağızlarını kapıyorlar Onu rahatsız etmemek için yavaş yavaş, fakat ancak O'nun önüne kadar gelebiliyorlar ve eğer burada düşüp bayılmazlar, enerjilerini tüketip Onun ayağının dibine yığılıvermezlerse koşa koşa bahçeye çıkıyor ve orada O'nun duyup da rahatsız olmıyacağı bir yerde biribirlerine sarılıyor, hüngür hüngür hıçkırıklarla ağlıyorlar.

Yaşı altmışı geçmiş, orta halliden daha fakir bir adam, tam kapının önünde iki elini kaldırdı. Oğlum dedi;

— Sen isteseydin ölmezdin. Senin isteyip de yapmadığın hiç bir şey olmadı. Sana karşı ne suçumuz oldu ki bize bu acıyı çektiriyorsun.

Hıçkırıklar ihtiyarın sesini boğdu. O da kalabalığa karıştı.

Bugünkü tazim geçidi Atatürk'ün 150 bin kişi tarafından ayrı ayrı temsil edilen şahsiyeti diye de ifade edilebilr. Geçen her ferdde Atatürkten bir şey vardı. O, türk kadınında hüriyetin türk askerinde şerefin, türk vatandaşında idrakin, türk tefekküründe necabetin tam kendisi idi. Atatürkün önünden 150 bin kişi geçti değil, ebedî Ata'nın önünde tek vasıfla vasıflanan 150 bin kişi..

Altıdan sonra salonun havasına akşamın daha derin acıtan hüznü çöktü. Tazim geçidine bu saatten sonra iştirak edenler gündüzkiler kadar da cesur olamadılar. Altı meşalenin alevi onları kapının eşiğinde yakalıyor ve salonun ortasına girinciye kadar yakmadık hiç bir yerlerini bırakmıyordu. Göz yaşları karanlıkta daha çok akıyor, kalp te karanlıkta daha çok anlaşılıyor. Ve Atatürk öksüzlüğü acısı karanlıkta daha derinliklere işliyor. Gece yarısına doğru salonda büyük insan ıstırabı gözle görülür, elle tutulur bir hale girdi.

Meşalelerin altın ziyasında yüzler gittikçe sarardı. Saçlar gittikçe kızıllaştı ve bu birleşen binlerce insan yüzünde herkes Atatürk'ü bir daha gördü.

Neşet ATAY

Kamutay heyeti İstanbul'a gitti

Kamutay'ın dünkü toplantısında büyük Şef Atatürk'ün cenaze töreninde hazır bulunmak üzere seçilen 6 kişilik heyet, reis vekillerinden B. Refet Canıtez'in reisliğinde olarak dün akşam İstanbul'a hareket etmiştir.

Reislik divanından B. Ali Zırh ve idare âmirlerinden B. Halit Bayrak ayrıca bu heyete refakat etmektedir.

Yahudiler beynelmilel bir şirket kurdular

Şirket Yahudilerin müstemlekelere yerleştirilmesini kolaylaştıracak

La Hey, 16 a.a. — Yahudilerin müstemlekelere yerleştirilmesi için beynelmilel bir şirket ihdası maksadiyle ilk adım atılmıştır.

Bu şirket merkezî Avrupa yahudilerinin muhaceretini teshil edecek ve yahudilerin bazı müstemlekelere yerleşmelerini temine çalışacaktır. Bu şirketin teşekkülüne müteallik olan akit, salı günü tanzim edilecektir. Şirketin ihdasına medar olmak üzere verilmiş olan paralar şimdiden bir milyon florini geçmiş bulunuyor.

Emin bir mıntaka aranıyor

Nevyork, 16 a.a. — Gazeteler, asgarî 700.000 mülteci yahudiyi alabilecek emin bir mıntaka aranmasını teminen İngiltere hükümetiyle birlikte bir plân hazırlanması için Amerika sefiri Kennedy tarafından sarfedilen gayretleri tebarüz ettirmektedirler.

Kennedy tarafından sarfedilen gayretler şimdiye kadar İngiltere'de, Holanda'da, Fransa'da, Danimarka'da, Belçika'da ve İsviçre'de müsait bir şekilde karşılanmamıştır.

Bu memleketler kendi topraklarında esasen çok miktarda yahudi bulunduğunu bildirmişlerdir.

Ruzvelt, dün akşam gazetecilere beyanatta bulunarak Almanya'da yahudilik aleyhindeki hareketlerin Amerika halkı üezrinde derin bir tesir bıraktığını söylemiştir.

Komünist partisi kapatılırsa

Fransız sağcıları Daladiye hükümetine yardım edecekler

Paris, 16 a.a. — Malî tedbirler dolayısiyle bir yandan fransız sol cenah mahfillerinin hükümete muhalefetleri şiddetlenirken bir yandan da sağ cenah mahfillerinde halihazırda müşkül bir vaziyette kalmış olan Daladiye kabinesine karşı ittihaz edilecek tarzı hareket hakkında münakaşalar cereyan etmektedir.

Halk cephesinin içinden çıkmış olan bu kabinenin iktidar mevkiinde kalabilmesi ve Fransa'yı tehlikeden kurtarabilmesi için şimdi bu cepheye düşman olan partilerin müzaharetine ihtiyacı vardır.

Dolaşan bir şayiaya göre sağ cenah partileri bazı şartlarla Daladiye kabinesine müzaharet edeceklerini bildirmişlerdir. Fakat bu müzahareti temin edebilmek için kabinenin millî kalkınmaya engel olan komünist partisini feshetmesi ve millî kalkınma eserinin bir müddet devamını temin için teşrîî devreyi iki sene uzatması istenilmektedir.

Müşterek macar - leh hududu meselesi gene tazelendi

Varşova, 16 a.a. — Express Poranny gazetesi başmakalesinde ezcümle şöyle yazmaktadır:

"Karpatlaraltı Rusyası halkının sarahaten izhar ettiği arzunun tahakkuk edeceği saat yaklaşmıştır. Bu halk bütün memleketin Macaristan'a ilhakını istiyor. Milletlerin mukadderatlarına hâkim olmaları prensipinin bu sefer de galebe çalması lâzımdır. Prag'ın niçin mukavemet ettiği anlaşılamıyor. Bizzat çekler bile hudutlarının katî surette tespitini arzu etmelidirler. Çünkü bunda beynelmilel bir garanti bahis mevzuu olamaz. Çekler eğer delicesine mukavemet ederek coğrafyaya, mıntaka ve halkın arzusuna rağmen Rütenya'yı ellerinden bırakmak istemiyorlarsa kimseden yardım görmiyeceklerini bilmelidirler. Çekler ne Viyana'daki hükümlere, ne de 1920 senesinde Rütenya halkının arzusuna riayet etmeyi teahhüt eden garp memleketlerine güvenebilirler. Bu mesele ne kadar çabuk halledilirse çekler için o kadar hayırlı olur.

Bir miting

Privat Presse, müşterek bir Polonya - Macaristan hududu vücuda getirilmesi lehinde mücadele için matbuat komitesi tarafından dün akşam tertip edilen miting hakkında tafsilât vermektedir. İki dost memleketin arzusuna tevfikan müşterek bir hudut vücuda getirilmesi için bir kaç nutuk söylendikten sonra bir karar sureti kabul edilmiştir. Bunda Polonya milletinin vasatî Avrupa'nın âkibetinden mesul olduğunu hissettiği için Karpatlaraltı Rusya'sındaki vaziyetin derhal ıslahını istediği kaydedilmiştir.

Frankocuların yeni zaferleri

Salamanka, 16 a.a. — Resmî tebliğ: Ebre mıntakasında frankist kıtaat, salı günü düşmanın mukavemetini kırmışlar ve firar halinde bulunan düşman kıtaatını takip etmişlerdir. Fatelalla dağlariyle Flix ve Asco arasındaki arazi işgal edilmiştir. Asco kasabası da kıtaatımızın eline geçmiştir.

Düşman 636 esir ve birçok maktul vermiştir. Rio Segre mıntakasında düşmanın Seros köprü başına karşı yapmış olduğu iki taarruz püskürtülmüştür. Pazartesi günü Valensiya limanına muvaffakiyetle taarruz ettik. Son dakikada Flux kasabasının da zaptedilmiş olduğu haber verilmektedir. Ebre çıkıntısı da elde edilmiştir. Ebre'nin sağ sahili tamamiyle frankistlerin elindedir.

Filistin'de

Temizlik işi devam ediyor

Kudüs, 16 a.a. — İngiliz müfrezleri Nasıra civarında ve Lübnan hududu boyunda başlamış oldukları araştırma hareketlerine devam etmişlerdir. Kudüs ve Gazze mıntakasında ingiliz askerlerine ve araplara karşı tüfek ateşi açılmıştır. Telef olanların mikarı henüz malûm değildir. Gazze civarında araplar demiryolu raylarını berhava etmişlerdir.

Tamea'da bir askerî kordonu zorlamak istiyen bir arap itlâf edilmiştir.

Galile mıntakasındaki askerî hareketlere dair alınan haberlere nazaran bu mıntakada 714 arap tevkif edilmiştir. Tahrikâtçılarla münasebetleri olmakla itham edilen 43 arap hakkında tevkif müzekkeresi isdar edilmiştir.

Nablus yakınında iki arap maktul bulunmuştur.

Ortodoks, protestan ve katolik hıristiyanların rüesası, diğer araplarla mütesanit olduklarını ilân eden bir beyanname neşretmişlerdir.

Fransa Almanya'ya müstemleke vermeğe yanaşmıyor

Paris, 16 a.a. — B. Daladiye, bu sabah mebusan meclisi müstemlekât encümeni reis muavini B. Taittungeri kabul etmiş ve mumaileyh başvekile müstemlekât encümeninin dünkü görüşmeleri hakkında bilhassa B. Hitlerin nutkundan sonra Başvekili dinlemek hususundaki arzularını bildirmiştir.

Başvekâlet bu mesele hakkında bugün saat 16 da aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Hükümetin tebliği

"Hükümet, müstemlekeler meselesi hakkındaki noktai nazarını bildirmek için bu hususta yapılmakta olan mücadeleleri beklememiştir. Hükümet, yapılacak her türlü tecavüze karşı koyacağını ve cihan harbinden sonra tespit edilmiş olan şeklinde bu imparatorluğu muhafaaz edeceğini beyan etmiştir. Bu noktada hiç bir feragatte bulunulması derpiş edilmiş değildir. Hükümet, müstemlekeler meselesinin yakında ingilizlerle fransızlar arasında yapılacak müzakerelerde mevzuubahs edileceğine dair olan haberleri yeniden tekzip eder.„

İcra ve İflâs dairelerinin yeniden tanzim ve tensikine dair tetkikler

Cezaî hükümler

64. Madde: 262. 2 inci fıkra.

103 üncü madde hükmüne (yedi madde) göndermek kifayet eder:

"103 üncü madde tatbik olunur".

65. Madde: 264, 3 üncü fıkra.

Takip talebinde bulunmak için iki ay müddet çok uzundur. Bu müddeti 10 güne indirmek icabedecektir (İsviçre kanununda madde: 278, 3 üncü fıkrada olduğu gibi).

66. Madde: 264, 4 üncü fıkra.

4üncü fıkranın nihayetine şu cümleyi ilâve etmek münasip olacaktır.

" Bununla beraber, alacaklı temyiz yoluna giderse münazaalı malın yedi eminde hıfzı Temyiz mahkemesinin kararına kadar idame edilecektir."

67. Madde: 269, 1, 2 ve 3 üncü fıkralar.

Kiracının çıkarılmasına karar vermek için salâhiyetli merci sulh mahkemesi değil ve fakat tetkik mercii olması icabederdi; bu suretle usulde sürat temin edilmiş ve masraflar azaltılmış olacaktı 269 uncu madde hükmünü bu yolda tadil etmek muvafık olacaktır.

ON BİRİNCİ BAP

İptal dâvası

68. Madde: 278.

a) Birinci bend. Hüsnüniyetle yani hiyleden ârî olarak hareket eden ana baba ile evlât ve karı koca arasındaki muameleleri de batıl addetmek haksız olacağından "ivazlı" tabirinden sonra "ve suiniyete müstenit" ibaresinin dercedilmesi teklif edilmiştir.

Bununla beraber mademki aşağıdaki numara 69 daki yeni hükme göre hâkim takdir salâhiyetini haiz bulunacak ve binnetice haksızlıkları bertaraf edebilecektir, 278 inci madde metnini değiştirmiye lüzum yoktur.

b) İkinci bend. İki tarafın vecibelerine mevzu teşkil eden şeyler arasında nisbetsizlik bulunduğuna hükmetmek için akdin yapıldığı andaki değerlerini nazarı itibara almak icabeder. Vecibeye mevzu teşkil eden şeylerin ifa edildiği zamanı hesaba katmamak icabettiği gibi evelce haiz oldukları ve bilâhare haiz olabilecekleri kıymeti de nazara almamak lâzımgelir (Bu görüş tarzı İsviçre federal mahkemesinin içtihadına muvafıktır.)

Bununla beraber tereddütleri izale etmek için ikinci bendin hükmünü şu şekilde tamamlamak yerinde bir şey olur.

" 2) Kendi verdiğinin akdin yapıldığı sıradaki değerine göre, borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler."

69. Madde: 283 a (Yeni madde.)

"Hâkim ahvali göz önünde bulundırarak 278-280 282 ve 283 maddelerdeki hususlardan doğan ihtilâfları hükme bağlar."

İhtar. İptal dâvasında müteallik mesailde vakıaların serbestçe takdiri prensipi kaide ittihaz edilmelidir. Vakit ve hali nazarı itibare almak suretiyle hâkimin serbestçe karar ittihaz edebilmesi pratik bir ihtiyaca tekabül eder (İsviçre kanunu bu prensipi 289 uncu maddede sarahaten kabul etmektedir.) Binaenaleyh 283 üncü maddeden sonra dermeyan olunan hükmü koymak tamamiyle yerinde bir şey olacaktır.

70. Madde: 284.

Bu hükme göre iptal dâvası hakkı batıl tasarrufun vukuu tarihinden üç sene geçmekle düşer. Halbuki batıl tasarrufun, alacaklının aciz vesikasını istihsâl etmesine kadar ve üç seneden fazla sürmesi muhtemeldir. (277 inci maddenin 1 inci bendine bakınız.) Bu takdirde iptal dâvası düşer. Binaenaleyh müruru zaman müddetini beş seneye (İsviçre kanununun 293 üncü maddesinde olduğu gibi) çıkarmak muvafık olacaktır.

ON ALTINCI BAP

Cezaî hükümler

71. Madde: 331, 332, 338. 2 inci fıkra.

Kanun bu maddelerde şikâyette bulunan alacaklının elinde aciz vesikasının bulunmasını emretmektedir. Bergama barosu raporunda aciz vesikası lüzumunu kaldırmayı teklif ediyor. Bununla beraber bu teklif muhik sebeplere istinat etmiyor. Borçlu ancak mevzuubahis hükümlerde gösterilen muameleler neticesi haciz tamamen veya kısmen gayrı müessir bir hal iktisap ederse cezalandırılır. Takip neticesinin gayri kâfi olduğunu tesbit etmek için alacaklının 105 ve 143 üncü maddelere göre (katî veya muvakkat) aciz vesikası istihsâl etmesi lâzımdır.

72. Madde: 337.

Bu maddenin birinci cümlesi: "Müddeti içinde beyanda bulunmak üzere mazereti olmaksızın icra dairesine gelmiyen veya yazı ile beyanda bulunmıyan borçlu" cümlesini kaldırmak icabedecektir. Çünkü burada zikredilen fiil evelce 76 ıncı maddede daha memnuniyetbahş bir tarzda tanzim edilmiştir.

73. Madde: 344.

a) Nafaka vermeğe mahkûm olup da ödeme şartlarına tevfikan birinci bendde derpiş edilen cezaî müeyyide (bir aya kadar hafif hapis) çok hafiftir. Zira bahis mevzuu olan borçlular ailevî vazifelerini ifa eden borçlulardır. Ceza kanununun 21 inci maddesine göre hafif hapis müddeti bir günden iki seneye kadardır. On günden üç aya kadar ceza derpiş etmek muvafık olacaktır.

b) 344 üncü maddenin 2 inci bendinin ilga edilmesi lâzımgelecektir. Zira böyle yapılmadığı takdirde 1 inci fıkra hükmü tesirsiz kalır. Binaenaleyh kabili icra ilâm mucibince vadesi hulûl etmiş nafakaların ödenmemesi halinde borçlunun nafakanın kaldırılması veya azaltılması hakkında mahkemeye müracaat etmesine bakmaksızın cezalandırılması icabedecektir.

74. Madde: 349.

Bu maddenin altıncı fıkrasına göre şikâyetçi muayyen zamanda tetkik merciinin huzuruna gelmez ve vekil de göndermezse şikâyet hakkı düşer. Bunun muhik olmadığı ve şikâyetçinin (alacaklı) borçlunun cezalandırılmasını talep etmesi kifayet ettiği mütaleası yürütüldü. Bununla beraber, kaydetmek icabeder ki burada bahis mevzuu olan takibi şikâyete bağlı suçlardır. Binaenaleyh müşteki takipten vaz geçebilir (354 üncü maddeye bakınız.) Halbuki müşteki tetkik mercii huzuruna gelmez ve vekil de göndermezse artık kendisini borçlunun cezalandırılmasında menfaati bulunmadığını ve binnetice takipten feragat ettiğini kabul etmekle çok ileri gidilmiş olmaz.

(Sonu var)

Kadir gecesi

Diyanet İşleri Riyasetinden :

Kadir gecesi 19 ikinci teşrin 1938 cumartesi günü akşamına, yani pazar gecesine tesadüf ettiği ve ikinci teşrinin 23 üncü çarşamba günü de bayram olduğu ilân olunur. (4820)

Ankarada Bayram namazı saat 7 dakika 17 8641

Kiralık daire

Yenişehirde İsmet Paşa caddesinde 21 numaralı hanenin üst katında üç odalı bir daire kiralıktır. Taliplerin Vehbi Koç Ticaret evinde Envere müracaatları ilân olunur. 8609

Muhtelif malzeme alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli, muvakkat teminatı ve liste numaralariyle cinsleri şağıda yazılı malzeme 22.12.938 perşembe günü saat 15.30 dan itibaren liste sırası ile ve ayrı ayrı ihale edilmek üzere kapalı zarf usuliyle Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her liste hizasında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da malzeme dairesinden, Haydarpaşa'da tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır.

(4798) 8594

Liste No:	Malzeme	Muhammen Bedeli Lira	Kr.	Muvakkat Teminatı Lira	Kr.
1	Çinko levha ve külçe çinko	11400	—	855	—
2	Düz ve oluklu galvenize saç	16509,	44	1238,	21
3	Tel halatlar	20500	—	1537,	50
4	Kurşun levha ve kurşu boru ve teneke levha.....	5376	—	403,	20

KÜÇÜK İLÂNLAR

Kiralık :

Kiralık — Yenişehir İnkılâp cad. No. 11 üst katta 2 oda, 1 hol, Adakale cad. No. 18 de 1. ci katta 3 oda, 1 hol, elektrik, hava gazı, banyo. Tl: 2655 8189

Kiralık — Kocatepe'de Meteoroloji karşısında yeni yapılan Uraz apartımanında 5 odalı kaloriferli, sıcak sulu ve her türlü konforu haiz kiralık daireler vardır. Tl: 3223 çe müracaat. 8391

Kiralık — Bankalar cad. İnhisarlar baş müdüriyeti binası yanında doktor Salâhi apartımanı 4 büyük oda mutbak, banyo, elektrik, hava gazı, su. Tl: 1490 8421

Kiralık kat — Bakanlıklara yakın 5 geniş oda, hol, hizmetçi odası, banyo, balkon, bahçe, iki tuvalet. Selânik caddesi No. 51 Tel: 1347 8427

Kiralık — Yenişehir Ataç sokağında geniş 5 şer odalı her türlü konforu haiz 3 daire. Tl: 3520 ye müracaat. 8475

Kiralık — 4 odalı her türlü konforu haiz bir daire. Yenişehir Yüksel caddesi No. 42 8476

Kiralık — Kalorifer ve fennî konforlu 4 ve 5 odalı ucuz daireler. Demirtepe Emek apartmanına müracaat. 8510

5 odalı daire — Bahçe içi. Yeni muşambalı tekmil konforlu daire. Yenişehir Kâzım Özalp cad. Onuvluk sokak 8 Behiç Tümer Tl: 2612. 2 ile 5 arası gezilir. 8549

Kiralık oda — Asfalt üzeri her tarafa yakın Kalorifer, radyo, hizmetçi Telefon 2828 odacılardan birisine sorunuz. 8552

Kiralık daire — Yenişehir Selânik caddesi 1-2 numaralı Kuğu apartımanında. Aynı apartımanın 7 numaralı dairesine müracaat. 8553

Kiralık — Kavaklıdere'de tahta köprü Özdemir caddesinde 63/3 numaralı apartıman daireleri kiralıktır. Görmek istiyenlerin içindekilere müracaatı. 8586

Kiralık — Güzel mobilyalı, konforlu 1 veya 2 oda. Postane caddesi No. 16 Şaban zade apartımanı No. 8 ze müracaat. 8605

Kiralık — Meşrutiyet caddesi Türe sokak (Şen yuva) apartımanında ucuz daire ve odalar. 8614

Kiralık apartıman — Yenişehir Atatürk bulvarında Tuna apartımanında kalorifer ve konforlu vebolitten geçmiş sıcak sulu daireler. Resmî dairelere elverişlidir. 8620

Kiralık — Havuzbaşı Karanfil sokak Adalar apartımanı 3 oda, 1 hol, 5 oda ve bodrumda 1 oda. Kapıcıya müracaat. 8621

Kiralık güzel odalar — Bayanlar ve baylar veya küçük aileler için ayrı odalar. Havuzbaşı yanında müsait kira ile. Selânik cad. No. 16 8626

Kiralık — Ankara Saime kadın mahallesi Mamak caddesi 150 numaralı apartımanın iki dairesi ucuz kiralıktır. Aynı apartımana müracaat edilmesi. 8629

Kiralık — Yenişehir Özen pastahanesi arkasında Menekşe sokak Mazhar Nedim Ap. 2. ci kat, 3 oda, 1 hol, hizmetçi odası. Aşağıda depo kalorifer, sıcak su, hava gazı. Ehven fiatla verilecektir. İçindekilere müracaat. 8642

Satılık :

Satılık — Yenişehir'de jandarma mektebi civarında ıstasyon arkalarında ve Ankara'nın her tarafında inşaata elverişli arsalar, tel: 2406 Neşet Şeren. 8176

Satılık — Ankara'nın her tarafında irat getirir beton ahşap ev ve apartımanlar ve bahçeli evler yapı kooperatifi hisseleri. Tel: 2406 Neşet Şeren 8177

Satılık — Ankara'nın her tarafında apartıman ev arsa almak ve satmak istiyenlere tavassut. Tel: 2406 Neşet Şeren. 8178

Satılık Arsa — Çankaya caddesinde yeni yapılacak B. M. M. ne gidecek 50 metroluk caddenin karşısında köşe başı. Tel: 2884 8268

Satılık arsalar — Maltepe, Cebeci, istasyon, Küçük Esat, Selânik, Karanfil sokak Ayrancıda küçük çapta arsalar. Tel: 1538 Hayri Alıcıoğlu 8424

Satılık evler — Ankara'nın her semtinde irat getirir beton, kârgir, ahşap, ev ve apartıman Tel- 1538 Hayri Alıcıoğlu. 8425

Acele satılık otomobil — Kapalı spor. Her gün öğleden sonra 3850 ye telefon edilmesi. 8468

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan :

Bir defa için	30 Kuruş
İki defa için	50 Kuruş
Üç defa için	70 Kuruş
Dört defa için	80 Kuruş

Devamlı küçük ilânlardan her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ on defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır. Bir kolaylık olmak üzere her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna, 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.

Dört satırdan fazla her satır için ayrıca on kuruş alınır.

Satılık ev ve apartıman — Ankaranın her tarafında irat getirir apartımanlar kagir ve ahşap evler Tl: 2487 Vahdi Doğruer 8470

Satılık ev — Bahçeli evler kooperatifinde asfalta yakın muhtelif tipte satılık ev hisseleri. Tl: 2487 Vahdi Doğruer. 8471

Satılık arsa — Yenişehir ve Cebeci'de inşaata elverişli blok ve münferit küçük çapta arsalar. Tl: 2487 Vahdi Doğruer 8472

Satılık — Ankara'nın en işlek yerinde yevmiye 140 - 150 lira arasında peşin satış yapan bir bakkaliye azimet dolayısiyle devren satılıktır. Tl: 2017 ye müracaat. 8626

Satılık otomobil — 931 modeli işler bir halde lâstikleri yeni Şevrole otomobil. Parça fiatına satılıktır. Tl: 3109 a müracaat. 8627

İş arıyanlar :

Mürebbiye — Genç bir alman bayan çocuklu bir türk ailesi nezdinde lisan öğretme ve çocuk bakma işleri aramaktadır. Ankara posta kutusu 468 e mektupla müracaat. 8554

İş verenler :

Aranıyor — Dikişten anlıyan 2 bayan işçiye ihtiyaç vardır. İstekliler. Ön Cebeci'de Baysal caddesi No. 2 evde Tan Bayanlar Terzievine müracaat. 8466

Aranıyor — Bir muhasebeciye ihtiyaç vardır. Haraççı kardeşlere müracaat. 8606

Aranıyor :

Oda aranıyor — Bir fransız profesör Ulus meyd. veya Postane civarında banyolu, kaloriferli oda arıyor. Posta kutusu 206 ya yazılması. 8613

Hayri Alıcıoğlu — Yazıhanesini Anafartalar Zincirli cami Taksi sokak Hüriyet pansiyonu (8) numaraya nakletmiştir. Tel: 1538 8426

Vilâyetler

Hükümet konağı yaptırılacak

Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: 37796 lira 25 kuruş keşifli Gelibolu hükümet konağı inşaatının 14999 lira 10 kuruşluk birinci kısmıdır.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evraklar şunlardır.

A - Eksiltme şartnamesi
B - Mukavele projesi
C - Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D - Yapı işleri umumî, fennî, şartnamesi
E - Hususî şartname
F - Keşif cetveli, metraj cetveli, fiat bordrosu.
G - Proje.

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı Çanakkale nafıa müdürlüğünde bedelsiz olarak görebilirler.

3 — İhale 28-11-938 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de nafıa müdürlüğü binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1800 liralık muvakkat teminat vermeleri ve ihale gününden nihayet 8 gün eveline kadar vilâyet makamına müracaatla alacakları ehliyeti fenniye vesikası ile 938 yılına ait ticaret odası vesikasını ibraz etmeleri lâzımdır.

6 — Teklif mektuplarının yukarda yazılı gün ve saatten bir saat eveline kadar makbuz mukabilinde komisyona verilmesi lâzımdır.

Posta ile gönderilecek mektupların nihayet saat 14 de kadar gelmiş olmaları aksi taktirde postada olan gecikmeler kabul edilmiyeceği. (8196-4736) 8485

Şose inşaatı

Tekirdağı Vilâyeti Daimî Encümeninden :

1 — Kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılan ve ihale gününde talibi bulunmıyan Malkara - Keşan yolunun 58×400—65+630 kilometreleri arasındaki şosa inşaatı bir ay içinde görünecek isteklisine pazarlık suretiyle ihale edilecektir.

2 — Keşif bedeli (35287) lira 52 kuruştur.

3 — Eksiltme pazarlık usuliyle yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartname ve sair evrak şunlardır:

A - Keşif hulâsa cetveli
B - Keşif tevsilât cetveli.
G - Grafik.
D - Mesafeyi vasatiye cetveli.
E - Mukavele projesi.
F - Eksiltme şartnamesi.
G - Hususî ve fennî şartnameler.
K - Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

İstiyenler bu şartnamedeki evrakı Tekirdağ Nafıa müdürlüğünden alabilirler.

5 — Pazarlık 2.11.1938 tarihinden başlar 2.12.1938 tarihine kadar devam eder. Bu müddet içinde zuhur edecek taliplerin Tekirdağ daimî encümenine müracaat edebilirler.

6 — İsteklilerin pazarlığa girebilmeleri için 2647 lira muvakkat teminat vermeleri lâzımdır.

7 — İsteklilerin pazarlığa iştirâk edebilmeleri için Nafıa müdürlüğüne müracaatla bu işi yapabileceklerine dair vesika almaları lâzımdır. 8550

Muhtelif yol inşaatı

Samsun Valiliğinden :

Açık eksiltmeye konulan iş: Mukavelesi feshedilmiş olan Samsun - Bafra yolunun 0 + 658 — 33 + 000 kilometresi arasındaki şosenin esaslı tamiri ile on adet bir metrelik ve bir adet üç metrelik menfez ve 2 + 137 — 2 + 349 kilometreleri arasında varyant inşaatının müteahhit tarafından ifa edilmemiş kısmıdır.

1 — Keşif bedelleri (136.764) lira (94) kuruştur.

2 — Muvakkat teminat (8.088) lira (25) kuruştur.

3 — İhale 1 birincikânunun birinci perşembe günü saat (16) da vilâyet daimî encümeninde (2490) numaralı kanunun (51) inci maddesinin (1) inci fıkrası gereğince açık eksiltme suretiyle yapılacaktır.

4 — Bu işe ait evraklar şunlardır:

A) Kesifnameler
B) Eksiltme şartnamesi
C) Fennî şartnameler
D) Hususî şartname
E) Projeler
F) Mukavele projesi
G) Bayındırlık işleri genel şartnamesi

5 — Eksiltmeye girebilmek için cari sene içinde ticaret odasında kayıtlı bulunduğuna dair vesika ile bundan evel bir defada yüz bin liralık iş yapmış olduğuna ait vesika ibrazı şarttır. Bu hususdaki talimat gereğince ehliyet vesikasının ihale tarihinden sekiz gün evel Samsun vilâyetine müracaatla istihsali lâzımdır.

6 — İhale 2490 sayılı kanun hükümlerine göredir.

7 — İstekliler bu işe ait evrakı sekiz lira 11 kuruş bedel mukabilinde Ankara, İstanbul, ve İzmir vilâyetleri nafıa müdürlüklerinden alabileceklerdir. (8229/4766) 8562

Demiryolları

Devlet Demiryollarına alınacak müfettiş muavini müsabaka şartları

D. D. Yolları Umum Müdürlüğünden :

Hareket müfettişi yetişmek üzere müsabaka ile müfettiş muavini alınacaktır. Müsabaka şartları aşağıda yazılıdır.

1 — İmtihanda kazananlara 130 lira aylık verilecek ve staj müddetinin hitamında müfettişliği tasdik edilenlerin aylıkları 151 liraya iblağ olunacaktır.

2 — Müsabaka imtihanlarının yapılacağı mahaller, taliplerin adedine göre bilâhare tesbit edilecektir.

3 — Müfettiş muavini olabilmek için lâzım olan evsaf ve vesaik:

a) Türk olmak,
b) 40 yaşını gaçmemiş olmak,
c) Mühendis veya yüksek iktısat, ve ticaret mektebi, mülkiye mektebi, hukuk veya fen fakültesi, mezunu olmak,
ç) İşletme merkezlerinde yapılacak sağlık muayenesinde faal hizmette çalışmağa mâni bir hali olmamak,
d) Askerlikte ilişiği bulunmamak,
e) Fransızca, Almanca, İngilizce ve İtalyanca lisanlarından birisine vakıf olmak tercih sebebidir.

Müracaatname ile birlikte ibraz edilecek vesaik:

a) İstida ve 6 adet vesika totoğrafı,
b) Polisten tasdikli iyi durum kâğıdı,
c) Nüfus cüzdanı,
ç) Mektep diploması,
d) Askerlik vesikası,
e) Makine ile yazılmış kısa terceümei hal varakası,
f) Şimdiye kadar başka yerde çalışmışsa aldığı bonservis örnekleri.

Bu vesikaları eksik olanlar ve muayyen vakitte müracaat etmiyenler müsabaka imtihanına kabul edilmezler.

4 — Müsabaka imtihanları 28.11.938 tarihine müsadif pazartesi günü yapılacaktır. Talipler yazılı vesaikle en nihayet 20. 11. 938 tarihine kadar Sirkeci, Haydarpaşa, Izmir, Ankara, Afyon, ve Adana işletme müdürlüklerine müracaat etmiş ve sıhhî muayenelerini yaptırmış olmalıdırlar.

5 — Müsabaka imtihanında; Riyaziye (Ali değil), memleketin iktısadî coğrafyası, iktısat, türk ve türkiye tarihi, umumî tarih ve coğrafya sorulacak ve bildiği dile ve mütekabilen türkçeden tercüme yaptırılacaktır.

6 — Staj müddeti:

1, 2, 3 üncü sınıf istasyon ve ambarlarda	12 ay
Hasılât servisinde	4 "
Başmüfettişlik kaleminde	2 "
Müfettiş kursunda ve imtihan	3 "
Müfettiş nezdinde	3 "
	24 "

(4712) 8417

Doktor alınacak

D. D. Yolları Umum Müdürlüğünden

İşletmelerde münhal bulunan kısım hekimliklerine, mecburî hizmete tâbi olmıyan ve bu sene askerlik hizmetini bitirmiş olan gençlerden beş doktor alınacaktır.

Bu doktorlara ayda 177 lira ücret ve ikametleri için ayrıca lojman verilecektir. Lojman bulunmıyan yerlerde ev kirası verilir. Kısımları dahilinde yapacakları vazife seyahatlerinde ayrıca harcirah da alırlar. Talip olanların bir dilekçe ile Ankara'da zat işleri müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. 8418

Afyon garı mefruşatı

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

İlk eksiltmesi feshedilmiş olan 7790,76 lira muhammen bedelli Yeni Afyon garı mefruşatı 30. 11. 1938 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usuliyle Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 584 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve bu gibi işleri yaptığına dair nafıa ehliyet vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da malzeme dairesinden Haydarpaşa'da tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır. (4783) 8600

Teshin ve havalandırma tesisatı

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Ankara istasyonundaki gazino binası birinci katında yaptırılacak teshin ve havalandırma tesisatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu işin muhammen bedeli 4500 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname ve sair evrakı devlet demiryollarının Ankara ve Sirkeci veznelerinden 25 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 2.12.938 tarihinde cuma günü saat 15 de Ankarada D. D. yolları yol dairesinde merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektuplariyle birlikte aşağıda yazılı vesaiki aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine tevdi etmiş olmaları lâzımdır.

a) 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun 337,50 liralık muvakkat teminat.
b) Bu kanunun tayin ettiği vesikalar.
c) Nafıa vekâletinden musaddak ehliyet vesikası.

5 — İsteklilerin ehliyet vesikası almak üzere bu gibi işleri başarmış olduğuna dair vesaikle birlikte en az ihale tarihinden 8 gün evel nafıa vekâletine müracaat etmeleri ve bu tarihten sonraki müracaatların nazarı itibare alınmıyacağı ilân olunur. (4818) 8640

Muhtelif cins eğe alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli 26330 lira olan muhtelif cins ege 3.1.939 salı günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1974,75) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 130 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (4795) 8632

RESMÎ İLÂNLAR

Sıhat Bakanlığı

Beton yol ve kanalizasyon inşaatı

Sihhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti Hudut ve Sahiller Sihat Umum Müdürlüğünden :

21 ikinci teşrin 1938 tarihinde ihalesi yapılması ilân edilen Umum müdürlük bahçesindeki beton yolları ve kanalizasyon inşası hakkındaki şartnamede değişiklik yapıldığından bu ihale 2 B. kânun 1938 cuma günü saat on bire tehir edilmiştir.

1 — Keşif bedeli 13356 lira 70 kuruştur.

2 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir.

3 — Muvakkat teminatı 1001 lira 75 kuruştur.

4 — İhale, Umum müdürlük satın alma komisyonunca yapılacaktır.

5 — Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat eveline kadar makbuz mukabilinde komisyona verilmiş olması lâzımdır.

6 — İsteklilerden kanunda gösterilen şartlar aranmakla beraber yaptığı en büyük işin bedelj 10.000 liradan aşağı olmadığına dair de vesika aranacaktır.

Şartname ve plânlar 67 kuruşa Ayniyat muhasibi mesullüğünden alınacaktır. (4825) 8647

Askerî Fabrikalar

10 Ton nikel alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (25.000) lira olan (10) ton nikel askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 2.1.1939 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (1875) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numralı kanunun 2, ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (4714) 8531

200 Ton ferro silisyum alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (42.000) lira olan 200 ton ferro silisyum askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 3.1.939 salı günü sat 15 te kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname (2) lira (10) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (3150) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (4738) 8535

Kırıkkalede yaptırılacak inşaat

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Keşif bedeli (4538) lira (20) kuruş olan yukarıda yazılı inşaat Askerî Fabrikalar Umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 1. 12. 1938 perşembe günü saat 14 de açık eksiltme ile ihale edilecektir. Şartname (23) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (340) lira (37) kuruş ve 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları.

(4785) 8563

Ekonomi Bakanlığı

Kiralık lokanta yeri

İktisat Vekâletinden :

Vekâlet binasının alt katında bulunan ve lokanta olarak kullanılmakta olan üç oda ile mutbak müştemilâtının kiraya verilmesi için 11-11-938 tarihinde toplanan Vekâlet artırma ve eksiltme komisyonuna müracaat eden olmadığından artırma 22-11-938 tarihine tesadüf eden salı gününe talik edilmiştir.

Taliplerin yevmi mezkûrda saat (10) da Vekâlet satın alma komisyonuna ve şartnameyi görmek için levazım müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (4822) 8644

Vakıflar

Kiralık hamam

Vakıflar Umum Müdürlüğünden:

Madde 1 — Eskişehir çarşısının sıcak sular mevkiinde asrî bir şekilde yeniden yaptırılan (sıcak suyu, su soğutma tertibatını, kalorifer tesisatını, hususî banyo, kabine, duş, umumî yıkanma mahalli ile yüzme havuzu ve her türlü teşkilâtı havi olan) vakıf hamam teslim gününden itibaren üç sene müddetle kiraya verilmek üzere şartnamesi mucibince yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usûliyle artırmıya konulmuştur.

Madde 2 — Senelik kirasma 8500 lira tahmin olunmuştur.

Madde 3 — Muvakkat teminat 630 lira 50 kuruştur.

Madde 4 — İhale 30-11-938 çarşamba günü saat on altıda Eskişehir vakıflar müdürlüğünde müteşekkil ihale komisyonunca vakıflar umum müdürlüğünün tasdikine talikan yapılacaktır.

Madde 5 — Artırmaya girecekelerin teklif mektupları dördüncü maddede yazılı ihale saatinden bir saat eveline kadar Eskişehir vakıflar müdürlüğü ihale komisyonu reisliğine verilmiş olacaktır. Muayyen saatten sonra verilecek teklif mektupları ve postada vaki olacak gecikmeler kabul olunmaz.

Madde 6 — Şartname Eskişehirde vakıflar müdürlüğünde Ankara'da vakıflar umum müdürlüğü Emlâk müdürlüğünde ve İstanbul'da vakıflar başmüdürlüğünde görülebilir.

Madde 7 — Artırmaya iştirâk eden ler hamamın şartnamesini okumuş ve ahkâmını tamamen kabul etmiş addolunacaktır. (4724) 8499

İcra ve İflâs

Ankara İcra Dairesi İflâs Memurluğundan :

Ankara'da Lozanpalas otelinde Lozanpalas kollektif şirket âzasından Mösyö İstefo hakkındaki iflâsın Ankara ticaret mahkemesince kalkmasına karar verildiği ilân olunur. 8630

Millî Müdafaa Bakanlığı

Bir erkek daktilo alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

Millî Müdafaa vekâleti zat işleri dairesinde çalışmak üzere bir erkek daktilo alınacaktır. Şeraiti anlamak için isteklilerin adı geçen daireye müracaatları. (4808) 8636

Ankara Belediyesi

Valvalin yağı alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Otobüs idaresi için alınacak bir buçuk tan valvalin yağı için eksiltmesi on gün uzatılmıştır.

2 — Muhammen bedeli (390) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (29,25) liradır.

4 — İsteklilerin 18 - teşrini sani - 938 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları.

(4772) 8521

17 kalem Kolye Flanşin alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Su idaresine alınacak 17 kalem kolye flanşina istekli çıkmadığından açık eksiltmesi on gün uzatılmıştır.

2 — Muhammen bedeli (4086) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (304) liradır.

4 — Şartname ve listesini görmek istiyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 18 - teşrinisani - 938 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları.

(4773) 8522

Balıkçı muşambası alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Su işleri yıkama ve sulama amelesi için alınacak 40 adet balıkçı muşambası ve pantolun ile bir adet postabaşı muşambası on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (216) liradır.

3 — Muvakkat teminat (16.50) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin hergün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 2.12.1938 cuma günü saat on buçukta Belediye encümenine müracaatları (4836) 8650

Ankara Levazım Amirliği

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Kırklareli tümen birliklerinin 938 senesi ihtiyacı için kapalı zarfla münakasaya konulan 40 ton sade yağına talip çıkmadığından bu mikdar sade yağı yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Beher kilosunun muhammen fiyatı 111 kuruş olup ilk teminatı 3330 liradır. İhalesi 28.11.938 pazartesi günü saat 16 dadır. İstekliler şartnamesini her gün tümen satın alma komisyonunda görebilirler. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerindeki vesaik ile teminat mektuplarını havi zarflarını belli gün ve saatten en az bir saat eveline kadar tümen satın alma komisyonuna verme leri. (4611) 8186

Üzüm alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri için 25.000 kilo üzümün kapalı zarfla eksiltmesi 28.11.938 pazartesi günü saat 15 de Ankara LV. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 5000 lira ilk teminatı 375 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesikalarla bulunan teklif mektuplarının saat 14 e kadar komisyona verilmesi.

(4746) 8536

Un alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Çimişgezikteki birliğin ihtiyacı için 140000 kilo un 30.11.938 çarşamba günü saat 11 de kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır.

2 — Tahmin edilen bedeli 19600 lira olup ilk teminatı 1470 liradır.

3 — Şartnamesi tüm satın alma komisyonunda pazartesi çarşamba ve cuma günleri öğleden sonra görülebilecektir.

4 — İsteklilerin eksiltme günü saat 10 a kadar teklif mektuplarını makbuz mukabilinde komisyona vermeleri ve kendilerinin de mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları.

(4778) 8542

Pırasa alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 40.000 kilo pırasanın açık eksiltmesi 6. 12. 938 salı günü saat 11 de Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 1200 liradır. İlk teminatı 90 lira. Şartnamesi komisyonda görülür. İstekliler kanunî vesika ve teminatla belli vakitte komisyonda bulunmaları.

(4802) 8633

Lâhna alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 30.000 kilo lahnanın açık eksiltmesi 6.12.938 salı günü saat 15 de Ankara LV. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 900 lira ilk teminatı 67 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesika ve teminatla belli vakıtta komisyonda bulunmaları.

(4803) 8634

İspanak alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 40.000 kilo ıspanağın açık eksiltmesi 6. 12. 938 salı günü saat 11 de Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 2400 lira ilk teminatı 180 lira. Şartnamesi komisyonda görülür. İstekliler kanunî vesika ve teminatla belli vakitte komisyonda bulunmaları. (4804) 8635

Gaz yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 10.000 kilo gaz yağının 12 2. ci teş. 938 de yapılan açık eksiltmesinde verilen fiyat pahalı görüldüğünden yeniden açık eksiltme ile alınacaktır. Eksiltmesi 7/1.ci kânun 938 çarşamba günü saat 11 de Ankara LV. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 2070 lira ilk teminatı 155 lira 25 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesika ve teminatla belli vakıtta komisyonda bulunulması (4815) 8637

Pancar alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara serum ve aşı evi için 20.000 kilo pancarın açık eksiltmesi 3.12.938 cumartesi günü saat 11 de Ankara LV. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 900 lira ilk teminatı 67 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesika ve teminatla komisyonda bulunulması. (4816) 8638

Benzin ve muhtelif yağlar alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Çanakkale müstahkem mevki motörlü kıtalarının ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarları yazılı benzin ve yağların açık eksiltmesi olan 10. 11. 938 tarihinde talip çıkmadığından yeniden bir ay içinde ve 1.12.938 tarihinde pazarlıkla alınacaktır.

2 — Bu iş için taliplerin teminat akçesi olan 1303 lira ve 938 senesi ticaret odası vesikasiyle birlikte 1. 12. 938 tarihine kadar her gün Çanakkale'de müstahkem mevki satın alma komisyonuna müracaatları.

Cinsi	Kilo
Benzin	58791
Valvalin	1773
Vakum	5919
Cres	1181
Gazyağı	589

(4817) 8639

400 ton buğday öğütürülecek

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankaragarnizon birlik ve müesseseleri için 400 ton buğday öğütülmesinin kapalı zarfla eksiltmesi 7.12.938 çarşamba günü saat 15 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 6000 ilk teminatı 450 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 14 e kadar komisyona verilmesi. (4923) 8645

Hayvan satışı

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Kıtaatta kullanılmalarına lüzum kalmıyan 14 baş hayvan 28.11.1938 pazartesi günü saat 11 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonunda satılacaktır.

Hayvanları görmek istiyenlerin Polatlıdaki topçu alayına müracaatları.

(4824) 8646

Mahkemeler

Antalya Asliye Hukuk Hâkimliğinden :

Antalya'nın Balibey mahallesinde sakine Arap hacı Ömer beslemesi Aptullah kızı Peyker tarafından kocası urfalı Müslim oğlu Halil aleyhine Antalya asliye hukuk hakimliğine ikame olunan geçimsizlik yüzünden aile birliğini terk sebebiyle boşanma dâvasından dolayı halen mahalli ikameti ve meskeni meçhul bulunduğundan kendisine tebligat ifa edilemiyen müddeialeyh Urfa vilâyetinin Kadıoğlu mahallesinden Kayın oğullarından Fadisten doğma Müslim oğlu Halilin esas davaya karşı on gün içinde cevap vermesi ve yevmi mahkeme olan 5.12. 1938 tarihine müsadif pazartesi günü saat 10 da Antalya Asliye hukuk mahkemesinde bizzat bulunması veyahut bir vekil göndermesi aksi taktirde mahkemenin gıyabında bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üezre ilân olunur. (4827) 8648

Zonguldak Asliye Hukuk Hâkimliğinden: 938/903

Zonguldak - Kireçlik şirketi ustabaşısı Salih Sandıkçı vekili avukat B.S. Gökçen tarafından, müddeaaleyh Zonguldak Kozlu spor alanı meydanında 46 sayılı marangoz Hüseyin usta evinde Salih usta mütallakası Neriman aleyhine açtığı çocuk teslimi dâvasında:

Tarafların boşanmalarına dair olan 25 mayıs 938 tarihli ve kesbi katiyet etmiş ilâm mucibince iki taraftan doğma ve olma dört çocuktan Hediye ile Reşit müvekkilinde ve Mürşide ile bir yaşındaki küçüğün de müddeialeyhte kalmasına karar verilmiş ve ancak müvekkilinin bu iki çocuğunu tayin edilen zamanlarda karar veçhile hakkı bulunmuşken müddeaaleyh iki çocuğu alarak tegayyüple semti meçhule gitmiş ve boşanmadaki sebeplere nazaran beş yaşında Mürşide adındaki kızın anası yanında kalması dahi mahzurlu bulunmuş olduğundan kanunu medenînin 148, 149 uncu maddelerine tevfikan Mürşide'nin anası müddeaaleyhten alınarak babası müvekkili Salih'e karar verilmesini ve mezbure namına yazılan davetiye ve dâva arzuhalinin yeri bilinemediği cihetle ilânen istemiş ve talep veçhile muamele ifası için muhakeme 7.12.1938 çarşamba saat 10 a talikine karar verilmiş olduğundan dâva arzuhali ve davetiye makamına kaim olmak üzere ve muayyen günde müddeaaleyhin gelmediği taktirde hakkında gıyap kararı verileceği beyaniyle keyfiyet ilân olunur. 8652

Tarım Bakanlığı

Pancar alınacak

Etlik'de Veteriner Bakteriyoloji ve Seroloji Müessesesi Direktörlüğünden :

1 — Müessesede mevcut tecrübe hayvanları için 40000 ilâ 60000 kilo hayvan pancarı açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 3000 liradır.

3 — İlk teminatı 225 lira olup banka mektubu veya vezne makbuzu kabule şayan hazne tahvili teminat olarak tahvillerin de makbuz mukabili hazneye teslimi şarttır.

4 — İhalesi 18.11.1938 cuma günü saat 15 dedir. Buna ait şartname müessese direktörlüğünce bedelsiz olarak verilir.

Un alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Fiyatı Lr.	Teminatı Lr. Kr.	Tarih	Günü	Saatı	şekli
Çorum unu	200,000	21,000	1575 00	21.11.938	P. ertesi	14	K. zarf
Amasya unu	250,000	26,625	1997 00	"	"	"	"
Merzifon unu	150,000	16,125	1209 50	"	"	"	"
	600,000	63,750	4781 50				

Samsun tümen birlikleri ihtiyacı olan yukarda mikdarı yazılı un kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin 600.000 kilo una birden fiyat verecekleri gibi her garnizon için ayrı ayrı fiyat teklif ederler. Ve teminatlarını da buna göre verirler. İhale tüm binasındaki komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin şartnameyi görmek ve almak üzere her gün ve eksiltmeye iştirâk edeceklerin yukarda yazılı gün ve saatte 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerine göre vesika ve teminatlarını havi teklif mektuplariyle komisyona müracaatları ve mektuplarını saat 13 de komisyon başkanlığına vermeleri. (4597) 8219

Sade yağı ve un alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı kilo	Muhammen bedeli Lr.	Kr	İlk T. Lr.	Kr.	Günü	Saati	Şek.
Un	398000	47760	00	3582	00	30.11.938	Çarşamba	kapalı
Sadeyağ	18000	18000	00	1350	00	30.11.938	Çarşamba	kapalı

1 — Mersin garnizonundaki kıtaatın bir senelik ihtiyacı olan yukarıda cins, miktarı, muhammen bedeli ve muvakkat teminatiyle ihale gün, saat ve şekli yazılı iaşe maddeleri kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konuldu.

2 — Eksiltme Mersin askerlik şubesinin üst katında askerî mahafelde askerî satın alma komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Zarflar aynı günde açılış saatinden bir saat eveline kadar kabul edilir.

4 — Fazla bilgi edinmek istiyen istekliler askerî satın alma komisyonunda mevcut olan şartnameleri her zaman görebilirler. (4777) 8541

5 — 2490 sayılı kanunda yazılı şartları haiz olan istekliler muayyen olan gün ve saatte Ziraat Vekâleti muhasebe müdürlüğünde toplanacak olan komisyona müracaat etmeleri. (4640) 8230

Harta

Hesap makinesi alınacak

Harta Genel Direktörlüğü Satın Alma Komisyonundan :

1 — Harta Gn. Drk. ihtiyacı için kemiyatı vaziye hesabatında kullanılmak üzere bir adet Bronzviğa marka hesap makinesi açık eksiltme ile alınacaktır.

2 — Açık eksiltme 3-12-938 cumartesi günü saat 10 da Cebeci'de harta Gn. Drk. binasında Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

3 — Muhammen bedeli 750 lira, muvakkat teminatı 56 lira 25 kuruştur. Banka mektubu veya maliye vezne makbuzu kabul olunur.

4 — Şeraitini ve evsafını öğrenmek istiyenler her gün, eksiltmeye girmek istiyenler yukarda yazılı gün ve saatte teminatlariyle birlikte komisyona gelmeleri. (4821) 8643

Ankara Valiliği

25 Dükkân yaptırılacak

Ankara Vâliliğinden :

Çocuk sarayı caddesinde Gazi ilk okulları önündeki bahçeye yapılacak 25 dükkânın şartname ve projesine göre inşası kapalı azrf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Keşif bedeli (75178) lira (54) kuruştan ibarettir.

2 — İstekliler bu işe ait şartname ve projeyi görmek için vilâyet nafıa müdürlüğüne müracaat edebilirler.

3 — İhale 28.11.938 pazartesi günü saat 15 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve saiki ve nafıa vekâletinden 938 takvim yılına ait olmak üzere aldıkları müteahhitlik vesikası ve teklif mektuplarını 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde 28.11.938 pazartesi günü saat 14 de kadar vilâyet daimî encümen riyasetine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 - 17 inci maddelerine uygun (5008) lira (93) kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesaik.

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince münakasaya girmiye bir mani bulunmadığına dair vesaik.

5 — Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iadeli teahhütlü olması ve nihayet eksiltme günü saat 14 de kadar daimî encümen riyasetine gelmiş bulunması lâzımdır.

6 — Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin vilâyet nafıa müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

(4706) 8388

Kiralık kum parselleri

Ankara Valiliğinden :

Çubuk çayı mecrasında olup idarei hususiye tarafından ihale suretiyle icara verilmekte olan ve icar müddetleri hitam bulan kum parsellerinin numaralariyle muhammen icar bedelleri aşağıda gösterildiği veçhile 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfikan açık artırmaya konulmuştur.

İhalesi 21-11-938 pazartesi günü vilâyet daimî encümeninde yapılacağından taliplerin muhammen bedel üzerinden % 7,5 nisbetinde teminatlariyle birlikte yevmi mezkûrda vilâyet daimî encümen salonunda bulunmaları ve şartnameyi görmek istiyenlerin de hususî idare tahakkuk ve tahsil müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (4742)

Parsel No:	Mevkii	Bedel muhammenî Lira K.
5	Çubuk deresi	525 00
6	" "	750 00
7	" "	720 00
8	" "	550 00
9	" "	526 00
10	" "	755 00
11,12	" "	1110 00
		8458

Okullar

Doçent ve asistan alınacak

Siyasal Bilgiler Okulu Direktörlüğünden :

Siyasal Bilgiler okuluna amme hukuku ve hususî hukuk gruplariyle iktısat ve maliye derslerine yetmiş liraya kadar aslî maaşla üç doçent, sosyoloji, tarih ve coğrafya, iktısat ve maliye derslerine de 35 lira aslî maaşla üç asistan alınacaktır.

Aranılan şartlar ve imtihan şekilleri okul direktörlüğünden öğrenilebilecektir. İsteklilerin direktörlüğe hemen müracaatları.

(4799) 8595

İştahsızlık - Hazımsızlık - Şişkinlik
Ekşilik - Gaz - Dil Paslığı - Barsak
Ataleti - İnkıbaza karşı
HASAN MEYVA ÖZÜ KULLANINIZ

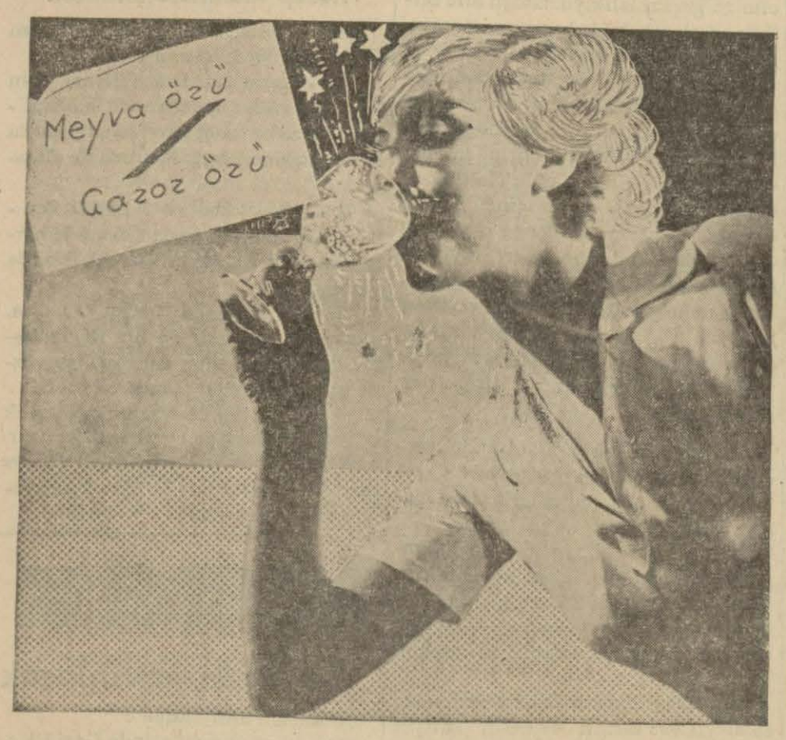

HASAN GAZOZ ÖZÜ

Limon, portakal, çilek, mandelina, ağaç çileği, ananas, frenk üzümü, si - nalko, şeftali, muz, kayısı, armud nevilerinden olup toz halinde ve şekerli dir. Bu meyvaların özlerinden yapılan Hasan gazoz özü gayet lezzetli ve kullanışlı olduğundan evlerde gazinolarda ve mesire yerlerinde kolaylıkla kullanılmaktadır.

Yazın bunaltıcı sıcaklarında Hasan gazoz özünü içen hem serinlemiş olurlar hem de mide, bağırsak ve bütün hazım cihazlarını temiz tutarak sıhhatlerini korurlar. 25 - 40 - 60 - 100 kuruştur. 8381

Sakarya Eczanesi
Ulus Meydanı İş Bankası karşısında
Reçeteleriniz büyük bir dikkat ve itina ile yapılır. Fiyatlarda azamî itidal. Bu senenin taze (Balık yağı) gelmiştir. 8040

3360 Adet çam telefon direği

Kilis Gümrük Muhafaza Taburu Satın Alma Komisyonundan :

Eksiltmiye konulan Telefon Direğinin

Cinsi	mikdarı adet	muhammen bedeli lira	kuruş	boyu metre	tepeden muhiti santim	Dipten 2. Mt. de muhiti santim
Çam direk	3360	16800	00	7	40	55

1 — Yukarıda cins, mikdar, muhammen bedel ve ebadı yazılı 3360 adet çam telefon direği kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Bu direkler Maraşın "Su çatı" ormanından mevcut plân dahilinde gösterilecek maktadan kesilerek Maraşın "Eloğlu" istasyonunda teslim edilecektir.

3 — Eksiltme 21 ikinci teşrin 938 pazartesi günü saat 15 de Kilis gümrük muhafaza taburunda yapılacaktır.

4 — İstekliler 1260 lira muvakkat teminatını gümrük veya maliye veznelerine yatırmış ve 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde istenilen belgeleri ve teklif mektuplarını eksiltme saatından bir saat eveline kadar vermiş bulunmaları.

5 — İsteklilerden direklerin şartnamesindeki evsaf ve teslim yerini öğrenmek isteyenler.

İstanbulda: Galatada eski gümrük binasında gümrük muhafaza komutanlığı satın alma komisyonuna:

Ankarada: Gümrükler muhafaza genel komutanlığı levazım müdürlüğüne.

Kiliste: Gümrük muhafaza taburu satın alma komisyonuna müracaatla öğrenmeleri ve şartname örneğini parasız alabilecekleri ilân olunur.

(7920/4572) 8181

Şekerlilere...! Leo Ensülini geldi
Sakarya eczanesinden isteyiniz....

TÜRK HAVA KURUMU
26 cı - Tertip
BÜYÜK PİYANGOSU
İkinci keşide 11 birincikânun 938 dedir.
Büyük ikramiye 45.000 liradır.

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...
Yeni tertipten bir bilet alarak iştirâk etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mesut ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Maliye Vekâleti ve Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasından:

28/5 ve 15/12/1934 tarih ve 2463 - 2614 numaralı kanunlar mucibince ihracına selâhiyet verilen ve geliri tamamen Sivas - Erzurum demiryolunun inşasına tahsis olunan % 7 gelirli Sıvas - Erzurum istikrazının 20 senede itfası meşrut 4,5 milyon liralık beşinci tertibinin kayıt muamelesi 19/11/38 sabahından başlıyarak 5/12/38 akşamı nihayet bulacaktır.

Tahviller hamiline muharrer olup beheri 20 ve 500 lira itibarî kıymette birlik ve 25 lik olarak iki kupüre ayrılmıştır.

Bu tahviller umumî ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerce, vilâyet hususî idareleri ve belediyelerce yapılacak müzayede ve münakasa ve mukavelelerde teminat olarak ve Hazinece satılmış ve satılacak olan Millî Emlâk bedellerinin tediyesinde başa baş kabul olunacakları gibi gerek tahvil ve gerek kupon bedelleri de tahvillerin tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaf bulunacaklardır.

Tahvillerin ihraç fiatı % 95 olarak tesbit edilmiştir, yani 20 liralık birlik tahvil bedeli 19 ve 500 liralık 25 lik tahvil bedeli de 475 liradır.

Kayıt muamelesi Türkiye Cümhuriyet Merkez, Türkiye Cümhuriyeti Ziraat, Türkiye İş, Emlâk ve Eytam, Halk, Türk Ticaret, Belediyeler Bankaları ile Sümer, Eti ve Deniz Banklar tarafından icra edilmektedir. Diğer Bankalar vasıtasiyle de tahvil alımı temin olunabilir.

Sermaye ve tasarruflarını en emin ve en çok gelir getiren sahalarda işletmek istiyenlere keyfiyet ilân ve 15 günlük suskripsiyon müddeti zarfında Bankalara müracaatlarının kendi menfaatları iktizasından bulunduğu işaret olunur. 8612

ODEON
Yeni çıkan plâklar
İFAAKAT
270239 No: — Rast Şarkı - Kaşlarına gözlerine
— Hicaz neva gazel - Ey taze kadın
KÜÇÜK MELÂHAT
270240 No: — Lâz Şarkısı - Paraşutla ineyim
— Nikriz Şarkı - Kuyuları var derince
REFİK BAŞARAN
270225 No : — Hacı bey şarkısı - Ayvalığın kara taşı
— Yaşar Şarkısı - Nevşehir dedikleri
NUREDDİN ŞENERMAN
270226 No: — Niğde şarkısı - Yine yeşillendi
— Konya şarkısı - Bahçenize gireyim .

Halk Bakteriyoloji ve Kimya Lâboratuvarı
Belediye sırası, Tatlas apartıman 1 No. ya nakletmiştir. Tel: 2972

Kimyager aranıyor

Mühim bir müessesenin şarkî Anadolu'da şimendifer güzergâhında bulunan şubesi için, mâden ve saire tahlillerini yapabilecek, muktedir bir kimyager aranıyor. Bu vazifeye talip olanlar muhtasar tercemei hallerini ve istedikleri ücret miktarını gösterir bir mektupla (Ankara Posta Kutusu 498) adresine müracaat etmelidir. 8624

Dünyanın En Sağlam ve Sıhhi
PREZER vatifleri

Teki 10, 3 lük 20, 6 lık 40 kuruştur.
Her eczanede bulunur
8348

U L U S — 19. uncu yıl. — No.: 6215
İmtiyaz Sahibi
Nurettin Kâmil SUNER
Umumî Neşriyatı İdare Eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Matbaa Müdürü: Ali Rıza BASKAN
ULUS Basımevi : ANKARA

Hava Kurumu

Hangar yaptırılacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğün - den :

İhalesi 7. 11. 1938 tarihinde yapılacağı evlce ilân edilmiş olan İnönü (C) tepesi hangar inşaatı için verilen fiyatlar lâyık hadde görülmediğinden eksiltmenin temdidine karar verilmiştir.

İhalesi 22. 11. 1938 salı günü saat 15 de evelki şartlar dahilinde yapılacaktır. İsteklilerin muayyen günde eksiltme saatından bir saat eveline kadar usulü dairesinde kapatılmış zarflarını makbuz mukabilinde Türkkuşu levazım bürosuna teslim etmiş olmaları lâzımdır. 8560

Orman U. M.

Satış günü tebdili

Ankara Orman Çevirge Müdürlü - ğünden :

21.11.1938 tarihinde satışa çıkarılan depomuzda mevcut müsadereli kereste ve mahrukatın satışı o gün devairin tatil bulunması hasebiyle 28.11.1938 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de yapılacağı ilân olunur. (4833) 8649

T. C. ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 262
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	„	500	„	2.000	„
4	„	250	„	1.000	„
40	„	100	„	4.000	„
100	„	50	„	5.000	„
120	„	40	„	4.800	„
160	„	20	„	3.200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

NEVROZİN
BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir. 8525

EMLÂK VE EYTAM BANKASI
MERKEZİ: ANKARA
Şubeleri — İstanbul, İzmir
Ajanları: Bursa - İzmit - Adana

Yapılacak ve yapısına başlanmış meskenler için vatandaşlara mümkün olan kolaylıkla yardım eder

Mevcut gayri menkuller karşılığında ikrazat yapar

Faiz senede % 8½ dur.

Ayrıca komisyon almaz

Ekspertiz ücreti (1.000) liraya kadar istekler için 1, fazlası için 2 liradır

Gayrimenkul ipoteği ve esham ve tahvilât rehni karşılığında Banka muameleleri yapar.

Vadeli ve vadesiz mevduat alır.

SİNEMALAR

39 model BLAUPUNKT radyolarını dinlemeden radyo almayınız.
KÂZIM RÜŞTÜ
Ankara Adliye sarayı Yanı Gençağa apartımanı 2. ci kat No: 6 Tel: 2208